

C:\Users\Plazma\Desktop\304\Bradbury_Ray-Z_prachu_zrozeni.PDB

PDB Name: Ray Bradbury - Z prachu zrození
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.6.2003
Modification Date: 30.6.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Ray Bradbury

Z prachu zrození

Americký spisovatel Ray Bradbury má u nás své čtenáře i mezi těmi, kteří nejsou vysloveně fanoušky science fiction. Možná to způsobil jeho téměř básnický jazyk a dokonalý literární styl, možná je to odraz toho, že na rozdíl od "tvrdé SF" nikdy nekladl důraz na fyzikální věrohodnost prostředí a děje. Šlo mu vždy o něco zcela jiného: Rekvizity science fiction používal jen proto, aby zkoumal člověka, jeho morální úroveň, různost povah a charakterů, jeho psychologické meze, a aby okouzloval čtenáře i sama sebe fantastickým "kdyby".

Ray Bradbury se narodil roku 1920 v městečku Waukegan ve státě Illinois a k psaní se dostal jako nadšený čtenář Edgara Allana Poea, Edgara R. Burroughse, Ambrose Bierceho a H. P. Lovecrafta. V osmnácti publikoval svou první povídku, aby o rok později už vydával vlastní časopis. Roku 1947 shrnul své povídky publikované v řadě SF magazínů do své první knížky Temný karneval. O tři roky později vydal proslulou Martanskou kroniku, která autora proslavila, protože se stala světovým bestsellerem. Následoval stejně působivý a úspěšný román 457 stupňů Fahrenheita popisující totalitární spotřební společnost. Bradbury se však vždy věnoval především krátkému literárnímu útvaru, povídce, a na nevelkém prostoru také nejvíce vynikla jeho mistrná zkratkovitá kresba lidských charakterů, lidské malosti i velikosti. Svě práce shrnul do řady souborů a výborů, z nichž uvedme knížky Ilustrovaná žena, Ilustrovaný muž či Zlatá jablka ze Slunce. Pokusil se však o všechny možné žánry, o román-horor, poezii, drama a dokonce i o operní libreto, avšak v žádném z nich nedosáhl mistrovství a přesvědčivosti, kterou obdivujeme v jeho povídkách. Přes svůj věk autor zůstává stále obdivuhodně pilný. Nyní přichází s novými texty, které nazval Z prachu zrození. Kniha obsahuje okouzující příběhy, v nichž čtenář rozpozná prvky, které se autorovým dílem prolínají už řadu desetiletí. Z řady netradičně strašidelných povídek s tematikou Halloweenu pak vznikla kronika rodiny Elliotových, jejíž členové mají s lidmi problémy, neboť vedou jiný způsob života: ve dne spí a v noci létají, ale přesto se často chovají mnohem lidštěji než lidé, kteří ostří kůly a rozvěšují krucifixy.

Poetický klasik SF nás však především opět zve na vyjížďku do říše fantazie, vzpomínek a klikatě plynoucího času. Bradbury ovšem cestuje hlavně citlivými zákoutími lidského srdce, která odhaluje tak, jak jsme je dosud nespatriili, a jízda s ním je nezapomenutelný zážitek. Čtenář v knížce jako obvykle nalezne jak science fiction, tak i fantasy či magický realismus, kapitoly plné tajemná, stejně jako na druhé straně texty něžné a křehké či humorné. Jedna kapitola za druhou uchvacuje, překvapuje a fascinuje: autorova neuvěřitelná představivost unáší čtenáře do nových dimenzí a oslňuje galerii neobyčejných postav a záhadných situací. Bradbury opět dokazuje nejen svou nenapodobitelnou schopnost objevovat nepoznané, ale také dokonalou znalost lidského tvora, ochotu vnímat jeho sny a touhy, a také odvahu postihnout slabiny a stinné stránky našich povah. Nespoutaná fantazie eskamotéra se slovy a příběhy by si bezpochyby zasloužila i úctu takového mistra, jakým byl Edgar Allan Poe. Jeho nová knížka proto jistě opět nadchne nejen oddané Bradburyho fanoušky.

Přeložila:
JANA PAVLÍKOVÁ

Ray Bradbury: Z prachu zrození
Vydání první.
Copyright (c) 2001 by Ray Bradbury
Published by arrangement with William Morrow.
All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Široká 22, Praha 1
v roce 2002 jako svou 685. publikaci.
Přeloženo z anglického originálu From the Dust Returned

vydaného nakladatelstvím William Morrow Publishers,
New York, v roce 2001.
Český překlad (c) 2002 Jana Pavlíková.
Přebal a vazba (c) 2002 Ricardo a Baronet.
Ilustrace na přebalu (c) 2002 Valentino Sani.
Sazba a grafická úprava Ricardo, Sodomčeská 32, Praha 3.
Odpovědný redaktor Josef Týč.
Vytiskly a svázaly Tiskárny Vimperk a.s., Boubínská 483, Vimperk.

Vydáno ve spolupráci s Knižním klubem - Euromedia Group, k. s.,
V Jámě 1, Praha 1.

ISBN 80-7214-464-2 (Baronet. Praha)
ISBN 80-242-0611-0 (Euromedia Group. Praha)

BARONET
Praha 2002

Dvěma osobám,
které tuto knihu přivedly na svět:

Donu Congdonovi,
který byl u jejího počátku v roce 1946,

a

Jennifer Brehlové,
která ji pomohla dovést k závěru v roce 2000,

s vděčností a láskou.

Prolog

NÁDHERNÁ JE ZDE

podkroví, kde se za jarních dnů déšť měkce dotýkal střechy a kde za prosincových nocí člověk cítil vnější příkrývku sněhu, vzdálenou několik palců, existovala Tisíckrát Pra Prababička. Nežila, ani nebyla navěky mrtvá, prostě... existovala.

A teď, když se chystala Veliká Událost, přicházela Veliká Noc, chystalo se propuknout Shromáždění, bylo nutné ji navštívit.

"Připravena? Já jdu!" volal slabě Timothyho hlas pod padacími dveřmi, které se chvěly. "Ano?!"

Ticho. Egyptská mumie sebou netrhla.

Stála vzpřímeně v temném koutě jako letitá slivoň, či jako opuštěné a ožehnuté žehlicí prkno, ruce a zápěstí převázané křížem přes klín podobný vyschlému řečišti, zajatkyň času, oči štěrbinou hluboce modrého lápisu lazuli za nití sešitými víčky, jiskření paměti, to její ústa, v nichž se kroutil svraštělý jazyk, hvízdala a vzdychala a šeptala, a připomínala každou hodinu každé zapomenuté noci v hlubině čtyř tisíců let, kdy byla faraónovou dcerou oděnou v pavoučích plátech a hedvábí horkého dechu a zápěstí jí žhnula šperky, když běžela mramorovými zahradami podívat se, jak pyramidy vyraží vzhůru v planoucím egyptském vzduchu.

Timothy právě zvedl prachové víko padacích dveří a zavolal do půlnočního světa podkroví.

"Ach, Nádherná!"

Lehoučkou zrnko prachu odpadlo ze rtů starověké mumie.

"Ne už Nádherná!"

"Tak Babičko."

"Ne pouze Babičko," ozvala se tichá odpověď.

"Tisíckrát Pra Prababičko?"

"Lepší." Starý hlas oprašoval mlčenlivý vzduch. "Vino?"

"Vino." Timothy se vztyčil, v ruce flakónek.

"Ročník, dítě?" zašuměl hlas.

"Před Kristem, Prababičko."

"Kolik let?"

"Dva tisíce, bezmála tři, před Kristem."

"Vynikající." Z ušatého úsměvu padal prach. "Pojď."

Timothy opatrně našlapoval mezi poházeným papyrem, až dospěl k ne-už Nádherné, jejíž hlas byl stále neuvěřitelně

půvabný.

"Dítě?" pronesl uvadlý úsměv. "Bojiš se mě?"

"Pořád, Prababičko."

"Navlhči mi rty, dítě."

Natáhl ruku a nechal pouhou kapku navlhčit rty, které se nyní chvěly.

"Ještě," zašeptala.

Další kapka vína se dotkla zaprášeného úsměvu.

"Ještě se bojiš?"

"Ne, Prababičko."

"Sedni si."

Usadil se na víku krabice, kde byly namalované hieroglyfy válečníků a bohů podobných psům a bohů se lvími hlavami.

"Proč jsi tady?" chraptěl hlas pod poklidnou vysušenou tvář.

"Zítřka je Velká Noc, Prababičko, čekal jsem na ni celý život! Rodina, naše Rodina, přichází, slétá se z celého světa!

Pověz mi, Prababičko, jak to všechno začalo, jak postavili tenhle dům a odkud jsme přišli a..."

"Dost!" zvolal hlas tlumeně. "Nech mě vzpomínout na tisíc polední. Nech mě plavat ke dnu hluboké studně. Mlčení?"

"Mlčení."

"Nuže tedy," ozval se šepot přes propast čtyř tisíců let, "bylo to takhle..."

Kapitola první

MĚSTO A MÍSTO

ejprve, pravila Tisíckrát Pra Prababička, tu bylo jen místo na odlehlé pláni trávy a pahorek, kde nebylo vůbec nic, jen další tráva a strom tak zkroucený jako vidlice černého blesku, kde nic nerostlo, dokud nepřišlo město a nedorazil Dům. Všichni víme, jak město dokáže hromadit nezbytnost za nezbytností, až jeho srdce pojednou začne bít a pohánět osoby na místo jejich určení. Ale jak, ptáte se, přichází dům?

Faktem je, že strom tu byl a dřevorubec na pouti na daleký Západ se o něj opřel a odhadl, že tu stál dřív, než Ježíš řezal dříví a hobloval prkna na dvoře svého otce či než si Pilát Pontský umyl ruce. Tenhle strom, jak někteří tvrdili, přivábil Dům z bouřlivého povětří a výletů času. Jakmile tu Dům byl, se sklepními kořeny hluboko v čínských pohřebištích, byl tak velkolepý, tak zněl ozvěnou průčelí spatřených naposled v Londýně, že vozy, které zamýšlely překročit řeku, zaváhaly s pohledy svých rodin upřenými vzhůru, a dospěly k názoru, že pokud je toto pusté místo dost dobré pro papežský palác, památník vladaře či královnino sídlo, stěží tu bude důvod k odchodu. A tak vozy zastavily, koně byli napojeni, a když se rodiny rozhlédly, zjistily, že jim boty stejně jako duše zapustily kořeny. Tolik je ohromil Dům, tam nahoře vedle stromu ve tvaru blesku, až se báli, že když odejdou, Dům je bude doprovázet ve snech a pokazí všechna místa, která čekají před nimi.

A tak Dům přišel první a jeho příchod byl základem dalších pověstí, mýtů či opileckých nesmyslů.

To snad se zvedl vítr a zavál po planinách, přinesl s sebou jemný déšť, co se změnil v bouři, co se rozrostla v hurikán nesmírné síly. Mezi půlnocí a úsvitem tato vzkypělá bouře pozvedly každý pohyblivý předmět na území mezi hraničářskými městy v Indianě a v Ohio, očesala lesy v horním Illinois, snesla se nad toto dosud nezrozené místo, ztišila se a klidnou rukou nespátného boha ukládala prkno za prkno a šindel za šindelem, vzkříšení materiálu, které dlouho před slunce východem dostalo konečnou podobu něčeho, o čem snil Ramses, co však dokončil Napoleon na útěku ze snícího Egypta.

Bylo tu dost trámů, aby zastřešily katedrálu svatého Petra, a dost oken, aby odrazem slunce oslepila ptáky na tahu. Kolem dokola se táhla veranda, dost prostorná, aby ukoľébala procesí příbuzných a strážníků. Za okny se rýsoval hrozen, roj, labyrint místností, dostačující pro čet, rotu, prapor legií prozatím nezrozených; příslib jejich příchodu však zde již proléval.

Dům byl tedy hotov a zastřešen dřív, než se hvězdy rozplynuly do světla, a po mnoho let stál sám na svém ostrohu, snad neuspěl ve snaze přivolat své budoucí děti. V každé chodbě jistě přebývala myš, na každém krbu cvrček, v přechetných komínkách kouř a tvorové, téměř lidé, mrazili v každém lůžku. Pak: vztekli psi na každém dvoře, živí chrlič na střeších. Všichni čekali, až obrovské zahřmění té dávno zaniklé bouře zvolá: Započnete!

A konečně, po mnoha dlouhých letech, se tak stalo.

Kapitola druhá

PŘÍCHÁZÍ ANUBA

očka se objevila první, to proto, aby byla absolutně první.

Přišla, když všechny komory a šatníky a sklepní truhly a půdní skříně stále ještě postrádaly říjnové kulisy, podzemní výdechy a ohnivé oči. Když každý lustr byl rezidencí a každá bota jedním oddílem, když si každá postel žádala, aby v ní ulehly podivné sněhy a každé zábradlí očekávalo jízdu tvorů spíš lehkých jako pel než hmotných, když každé okno, pokroucené věky, deformovalo tváře vyhlížející ze stínů, když v každé prázdné židli jako by usedalo něco neviditelného, když každý koberec toužil po neviditelných kročejích a vodní čerpadlo na zadní verandě se nadechovalo, vysávalo odporné tekutiny k povrchu opuštěnému kvůli možným zvratkům nočních můr, když všechna prkna v podlaze sténala mazadly ztracených duší a když všechny korouhvičky na vysokých střeších kroužily ve větru a usmívaly se zuby Gryfa, zatímco za stěnami tikali červotoči umrlčí...

Teprve tehdy skutečně přišla královská kočka jménem Anuba.

Přední dveře bouchly.

A Anuba byla tu.

Oděná v hebký kožich arogance, tiché předení motoru ještě tišší, staletí před limuzínami. Kráčela chodbami, ušlechtilý tvor, který se právě navrátil z cesty dlouhé tři tisíce let.

Zrodila se spolu s Ramsesem, uložená a uchovaná u jeho královských nohou, spolu s celým lodním nákladem koček, mumifikovaných a zavinutých v obvazech, zaspala pár staletí a probudila se, když se Napoleonovi vrahové pokoušeli děly zjizvit lví tvář Sfingy, dříve než je střelný prach mameluků zahnal do moře. V onom čase se kočky společně s touto královnou kočkovitých potulovaly v uličkách mezi obchody, dokud lokomotivy královny Viktorie nezačaly křížovat Egypt a používat do asfaltových plátů zabalených mrtvých z vyloupených hrobek místo paliva. Balíčky kostí a hořlavého dehtu vířily v komínech toho, co nazývali Nefertiti-Tut Expres. V černém dýmu, rozpalujícím egyptský vzduch, prodlévali bratrance královny Kleopatry, odlétali ve vločkách nesených větrem, dokud expres nedorazil do Alexandrie, kde se dosud nespálené kočky a jejich vládkyně nalodily a zamířily do Států, napěchované mezi svazky papyru určeného pro papírnu v Bostonu, kde kočky, dosud nerozvinuté, uprchly jako náklad na povozech, zatímco papyrus, který ležel neprolistovaný u nevinných tiskařů, povraždil dvě či tři stovky vyřídících pomocí příšerné miasmatické bakterie. Nemocnice v Nové Anglii byly k prasknutí přeplněny případy egyptských chorob, jimiž brzo přetékaly hřbitovy, zatímco kočky, zapuzené v Memphisu v Tennessee či v Cairu ve státě Illinois, došly zbytek cesty k městu u temného stromu, k vysokému a nanejvýš kromobyčejnému Domu.

A tak Anuba, kožich jako sazový oheň, vousy jako blyskající jiskry, s tlapami ocelota, vstoupila oné prazvláštní noci do Domu, nevšímalá si prázdných pokojů a bezesných postelí, až dorazila k hlavnímu krbu ve velkém salonu. Sotva se třikrát otočila a usadila, v topeništi podobném jeskyni vzplál oheň.

A v horních patrech se zároveň zažehlo na tučtí krbů, zatímco tato královna koček odpočívala.

Dýmy, které vířily té noci v komínech, připomínaly zvuky a přeludné vize Nefertiti-Tut Expresu, co hřmí egyptskými písky, rozhazuje plátna mumií doširoka rozevřená jako knížky z knihovny, z nichž si čtou vichry na cestách.

A to byl samozřejmě teprve první příchod.

Kapitola třetí

HORNÍ PODKROVÍ

kdo přišel druhý, babičko, kdo přišel pak?"

"Spící Která Sní, dítě."

"To je ale pěkné jméno, babičko. Proč sem Spící přišla?"

"Horní Podkroví ji zavolalo přes celý svět. Podkroví nad naší hlavou, druhá nejdůležitější půdní mansarda, která rozesílá vichry a mluví svým hlasem v tryskových vzdušných proudech celého světa.

Snící se těmi proudy toulala v bouřích, fotografována blesky, dychtila po hnízdečku.

A tak tedy přišla a teď ji tu máme! Poslouchej!"

Tisíckrát Pra Prababička zvedla pohled jako lápis lazuli vzhůru. "Poslouchej."

A nad nimi, v další vrstvě temnoty, se pohnulo jakési zdání snu...

Kapitola čtvrtá

SPÍCÍ A JEJÍ SNY

louho předtím, než tu byl někdo, kdo by naslouchal, existovalo Horní Podkroví, kam povětrí vcházelo rozbitým sklem z toulavých mračen na cestě nikam, někam, kamkoli, a nutilo půdu mluvit k sobě samé, zatímco ukládalo na její prkna japonskou písčnou zahradu z prachu.

Co vánky a větry šepotaly a broukaly, když cloumaly špatně položenými šindeli, to nedokázal povědět nikdo kromě Cecy, která přišla záhy poté, co se kočka stala nejkrásnější a nejmimořádnější dcerou Rodiny, která se zabydlovala, se svým nadáním dotýkat se uší jiných lidí, a pronikat tak k jejich mysli, ještě víc k jejich snům; tak se tedy natáhla na starobylé japonské písky zahrad a dovolila malým dunám, aby ji přenášely, když vítr hrál na vrcholek střechy. Tak slýchala jazyky povětří a dalekých míst a věděla, co se děje za tímto kopcem, či za mořem po jedné ruce a za vzdálenějším mořem po druhé ruce, včetně věkovitého ledu, který vál ze severu, a věčného léta, které měkce dýchalo z Golfského proudu a amazonské divočiny.

A tak zatímco ležela a spala, Cecy vdechovala roční období a poslouchala zvěsti o městech na prériích za horami, a kdyby ses jí u jídla zeptal, vypravovala by ti o divokých či poklidných zaměstnáních cizinců vzdálených deset tisíc mil. Ústa měla vždy plná pověstí o lidech, co se rodili v Bostonu či umírali v Monterey, jak je zaslechla za noci, když měla zavřené oči.

Rodina často říkala, že pokud by Cecy schovali do hudební skříně jako ty ježaté mosazné válečky a otáčeli s ní, hrála by lodi připlouvající či lodi odplouvající a, proč ne, veškerý zeměpis tohoto modrého světa, a pak ještě vesmíru.

Cecy, celkově vzato, byla bohyně moudrosti a Rodina, která to věděla, s ní nakládala jako s porcelánem, nechávala ji spát celé hodiny, protože věděla, že až se Cecy vzbudí, její ústa budou ozvěnou dvanácti jazyků a dvaceti různých myslí, filozofií, které by stačily zkrušit Platona o polednách a Aristotela o půlnoci.

A Horní Podkroví nyní čekalo se svými arabskými pobřežími prachu a japonskými zahradami neporušeného bílého písku, a šindele se posouvaly a šepotaly, vzpomínaly na budoucnost vzdálenou pouhých několik hodin, kdy se rozkoše

nočních můr vracejí domů.
Tak zpívalo Horní Podkroví.
A Cecy naslouchala a ožila.
Dříve než nastalo bouření křídel, srocení mlh a závojų a duši jako proužky dýmu, spatřila svou vlastní duši a touhy.
Spěchej, pomyslela si. Ach, jen rychle! Běž dál. Leť honem. Proč?
"Já chci milovat!"

Kapitola pátá

ČARODĚJKA NA TOULKÁCH

o povětrí, nad uličkami, pod hvězdami, přes řeku, rybník, silnici, letěla Cecy. Neviditelná jako podzimní vítr, svěží jako dech jetele, který stoupá z polí za soumraku, tak letěla. Plachtila v holubicích tak hebkých jako bílý hermelín, prodlévala ve stromech a žila v listech, které stavěly na odív své ohnivé odstíny, když zadul vánek. Usadila se v citrónově zelené žábě, chladné jako máta u zářivého jezírka. Poklusávala v naježeném psu a štěkala, aby uslyšela ozvěnu od stěn vzdálených stájí. Žila ve stínech pampelišek či ve sladkých čirých kapalinách, které stoupají z půdy s vůní pižma.

Sbohem, léto, myslela si Cecy. Dnes večer budu v každém živém stvoření.

Hned se zabydlela v útulných kobylkách na silnicích s kalužemi asfaltu, hned jiskřila v rose na železných vratech.

"Láska," řekla. "Kde je moje láska!?"

Řekla to už při večeři. A její rodiče strnuli v křeselech. "Trpělivost," radili. "Pamatuj, že jsi neobyčejná. Celá naše rodina je podivná a neobyčejná. Nesmíme si brát obyčejné lidi. To bychom ztratili své temné duše. Přece bys nechtěla přijít o svou schopnost 'cestovat' pomocí přání a touhy, že ne? Tak buď opatrná. Opatrná!"

Ale v pokoji vysoko v podkroví se Cecy dotkla hrdla parfémem a natáhla se, rozechvělá a v obavách, na postel s nebesy, a měsíc barvy mléka stoupal illinoiskou krajinou, měnil řeky ve smetanu a silnici v platinu.

"Ano," vzdychla. "Jsem jednou z podivné rodiny, která po nocích létá jako černí papíroví draci. Můžu žít docela v čemkoli - v oblázku, v šafránu či v kudlance nábožné. Tak!"

Vítr ji odvál přes pole a luka.

Viděla teplá světla domků a farem hořet barvami soumraku.

Jestli já nemohu milovat, já sama, pomyslela si, protože jsem neobyčejná, pak budu milovat skrze někoho jiného!

Té svěží noci na farmě před domem tmavovlasá dívka, ne víc než devatenáct, vytahovala vodu z hluboké kamenné studně a zpívala si.

Cecy spadla - suchý lístek - do studně. Ležela na měkkém mechu studně, vzhlížela vzhůru temným chladem. Ted' ožila v mihotavé, neviditelné měňavce. Ted' v kapičce vody! Konečně s chladným šálkem cítila, jak je pozvedána k dívčíným hřejivým rtům. Ozval se měkký noční zvuk pití.

Cecy vyhlédla z dívčíných očí.

Vstoupila do temné hlavy a zadívala se ze zářivých očí na ruce, které tahaly hrubý provaz. Lasturovitýma ušima naslouchala dívčinu světu. Jemnými nozdrami cítila konkrétní vesmír, vnímala právě toto srdce, jak tluč, tluč. Cítila, jak se ten podivný jazyk pohybuje zpěvem.

Dívka se zajíkla. Upřela pohled do nočních luk.

"Kdo je tam?"

Žádná odpověď.

To jen vítr, zašeptala Cecy.

"Jen vítr." Dívka se zasmála, ale zachvěla se.

Bylo to dobré tělo, tělo této dívky. Obsahovalo kosti z nejčistší útlé slonoviny, skryté a zaoblené masem. Mozek byl jako růžová čajová růže zavěšená v temnotě, a v ústech vonělo jablečné víno. Rty pevně lnuly k bílým, bílým zubům, obočí se úpravně klenulo do světa a vlasy měkce a příjemně spadaly na krk. Póry se uzavřely, malé a těsné. Nos se zvedal k měsíci a tváře plály jako ohýnky. Tělo s vyvážeností peříčka plulo od jednoho pohybu k druhému a jako by si stále pro sebe bzučelo. Přebývat v tomto těle bylo jako vyhřívát se u planoucího krbu, žít v předení spící kočky, vířit v teplé vodě potoka, který za noci plyne k moři.

Ano! pomyslela si Cecy.

"Cože?" opáčila dívka, jako by ji slyšela.

Jak se jmenuješ? zeptala se Cecy opatrně.

"Anna Learyová." Dívka sebou škubla. "Ale proč to jen říkám nahlas?"

Anno, Anno, šeptala Cecy. Anno, ty budeš za chvíli zamilovaná.

Jako v odpověď přilétl od silnice mohutný rachot, klapání a řinčení kol na šterku. Vysoký muž sem řídil otevřený automobil, držel volant obrovskými rukama, jeho úsměv zářil přes dvůr.

"Anno!"

"To jsi ty, Tome?"

"Kdo jiný?" Vyskočil z vozu a smál se.

"Já s tebou nemluvim!" Anna se otočila na patě, vědro v rukou se naklonilo.

Ne! vykřikla Cecy.

Anna zkameněla. Pohlédla na kopce a na první hvězdy. Zadívala se na muže jménem Tom. Cecy ji přiměla upustit

vědro.

"Podívej, co jsi udělal!"

Tom přiběhl.

"Podívej, co jsem kvůli tobě udělala!"

Otřel jí boty kapesníkem a smál se.

"Jdi pryč!" Kopala po jeho rukou, ale on se znovu zasmál, a Cecy, která na něho shlížela z mnohamílové dálky, spatřila otočení hlavy, velikost lebky, rozšíření nosu, záři očí, šíři ramen, a pevnou sílu rukou, které provozovaly onu delikátní činnost s kapesníkem. Jak Cecy vykukovala z tajného podkroví této hezounké hlavy, zataáhla za skrytý měděný drátek břichomluvice a půvabná ústa klapla: "Děkuju!"

"Ach, tak ty máš vychování?" Vůně kůže na jeho rukou, vůně otevřeného vozu z jeho šatů pronikaly do citlivých nozder, a Cecy, daleko daleko odtud za nočními lukami a podzimními poli, se na svém lůžku neklidně pohnula jako ze sna.

"Ne pro tebe, ne!" prohlásila Anna.

Kšš, mluv vlídně, řekla Cecy. Pohnula Anninými prsty k Tomově hlavě. Anna s nimi zase šklubla zpátky.

"Já se zbláznila!"

"To ano." Přikývl s úsměvem, ale zmatený. "Chtěla ses mě dotknout?"

"Já nevím. Ach, jdi pryč!" Tváře jí žhnuly růžovými uhlíky.

"Utíkej! Já tě nedržím." Tom vstal. "Rozmyslela sis to? Půjdeš se mnou dnes večer tancovat?"

"Ne," řekla Anna.

Ano! vykřikla Cecy. Já nikdy netančila. Nikdy jsem na sobě neměla dlouhé šaty, celé šustivé. Chci tančit celou noc.

Nikdy jsem nepoznala, jaké to je být v ženě, která tančí; Otec a Matka to nedovolili. Psy, kočky, cikády, listy, všechno ostatní na světě v tu či v jinou chvíli už jsem poznala, ale nikdy ženu na jaře, nikdy v takový večer. Ach, prosím, musíme tančit!

Roztáhla své myšlenky jako prsty ruky v nové rukavici.

"Ano," řekla Anna Learyová. "Nevím proč, ale dneska večer s tebou půjdu, Tome."

Ted' dovnitř, rychle! zvolala Cecy. Umýt, říct to vašim, obléci šaty, do svého pokoje!

"Matko," řekla Anna, "rozmyslela jsem si to!"

Vůz burácel dolů po cestě, pokoje farmářova domku skokem ožily, ve vaně pěníla voda, matka pobíhala kolem s věnečkem vlásenek v ústech. "Co tě to popadlo, Anno? Tom se ti nelíbí!"

"Pravda." Anna se zarazila uprostřed horečného vzrušení.

Ale je to rozloučení s létem! myslela Cecy. Návrat léta, než přijde zima.

"Léto," řekla Anna. "Rozloučení."

Právě pro tanec, myslela Cecy.

"...tanec," mumlala Anna Learyová.

Pak byla ve vaně a mýdlo pěnílo na jejích bílých lakovaných ramenou, hnízdečka mýdla pod pažemi, a plná hřejivá ňadra se jí pohybovala v rukou a Cecy pohybovala ústy, vyráběla úsměv, dál udržovala věci v pohybu. Nesmí nastat žádný oddech, jinak by se celá pantomima mohla ocitnout v troskách! Annu Learyovou je nutno udržovat v činnosti, dělat, jednat, umýt tam, mýdlo tu, ted' ven!

"Ty!" Anna se zablédla v zrcadle, celá bělostná a růžová jako lilie a karafiát. "Kdo jsi?"

Dívko sedmnáct. Cecy hleděla z jejích fialkových očí. Nevidíš mě. Víš, že tu jsem?

Anna Learyová potřásla hlavou. "Půjčila jsem své tělo poslední z letních čarodějnic, to je jisté."

Přihořívá! zasmála se Cecy. Ted' obléci!

Pocit rozkoše, když jemné hedvábí klouže po zaobleném těle! Pak volání zvenčí.

"Anno, Tom je tady!"

"Řekni mu, počkej." Anna se posadila. "Nepůjdu na ten bál."

"Cože?" vykřikla matka.

Cecy se postavila do pozoru. To ten neblahý okamžik, kdy na moment opustila Annino tělo. Zaslechla vzdálený zvuk vozu, který se žene měsícem ozářenou krajinou, a pomyslela si, najdu Torna, usadím se v jeho hlavě a poznám, jaké to je být dvaadvacetiletým mužem za takovéhle noci. A tak rychle zamířila po silnici, ale ted', jako pták do klece, vletěla zpátky do vzrušení v Annině hlavě.

"Anno!"

"Řekni mu, ať odejde!"

"Anno!" Ale Anna měla v ústech udidlo. "Ne, ne, nesnáším ho!"

Neměla jsem odcházet, ani na chvíli. Cecy vlévala svou mysl do rukou mladé dívky, do jejího srdce, do hlavy, mírně, mírně. Vstaň, pomyslela si.

Anna vstala.

Obleč si kabát!

Anna si oblékla kabát.

Jdi!

"Ne!"

Jdi!

"Anno," řekla její matka, "tak už utíkej. Co to do tebe vjelo?"

"Nic, matko. Dobrou noc. Vrátime se pozdě."

Anna a Cecy se rozběhly do noci mizejícího léta.

Místnost plná měkce tančících holoubků, co si čechrají nenápadná peříčka na křídlech, místnost plná pávů, místnost plná duhových očí a světél. A uprostřed toho všeho, dokola, dokola, dokola, tančila Anna Learyová.

Ach, to je ale krásný večer, řekla Cecy.

"Ach, to je krásný večer," řekla Anna.

"Jsi zvláštní," řekl Tom.

Hudba jimi kroužila v šeru, v řekách písně; pluli, pohupovali se, potápěli, stoupali za vzduchem, zajíkali se, svírali jeden druhého jako tonoucí a kroužili dál mezi vějíři a šepoty a povzdechy na "Nádherné Ohio".

Cecy si broukala. Anna pootevřela rty. Hudba vyšla ven.

Ano, zvláštní, řekla Cecy.

"Nejsi to ty," řekl Tom.

"Dnes večer ne."

"Ty nejsi ta Anna Learyová, kterou jsem znal."

Ne, vůbec ne, vůbec, šeptala Cecy, míle a míle vzdálená, "Ne, vůbec ne," řekly rty v pohybu.

"Mám hrozně podivný pocit," řekl Tom. "Co se týče tebe." Vedl ji a zkoumal její planoucí tvář, po něčem pátral. "Tvé oči, nemohu na to přijít."

Vidíš mě? zeptala se Cecy.

"Jsi tady, Anno, a nejsi." Tom ji opatrně zatočil, na jednu stranu a na druhou.

"Ano."

"Proč jsi se mnou šla?"

"Nechtěla jsem," řekla Anna.

"Tak proč?"

"Něco mě přinutilo."

"Co?"

"Nevím." Annin hlas zněl náznakem hysterie.

Ale, ale, pšš, šeptala Cecy. Pšš, no tak. Dokola, dokola.

Šeptali a šustili a stoupali a klesali v temné místnosti, a hudba jimi otáčela.

"Ale přece jsi šla," řekl Tom.

"Šla," řekly Cecy a Anna.

"Tak." A lehce s ní vytančil z otevřených dveří a tiše s ní odcházel pryč od sálu a od hudby a od lidí.

Nastoupili a seděli spolu v jeho otevřeném autě.

"Anno," řekl a vzal ji za ruce, které se chvěly. "Anno." Ale vyslovoval její jméno, jako by jí ani nepatřilo. Vytrvale hleděl do její bledé tváře, a teď měla zase otevřené oči. "Kdysi jsem tě miloval, to víš," řekl.

"Vím."

"Ale tys vždycky byla odměřená a já nechtěl, aby mě to bolelo."

"Jsme moc mladí," řekla Anna.

"Ne, chci říct, omlouvám se," řekla Cecy.

"Co chceš říct?" Tom pustil její ruce.

Noc byla teplá a vůně půdy se tetelila všude kolem nich, kde seděli, a svěží stromy vydechovaly jedním listem za druhým ve chvění a šelestu.

"Já nevím," řekla Anna.

"Ach, ale já vím," řekla Cecy. "Jsi vysoký a jsi ten nejpohlednější muž na celém světě. Tohle je dobrý večer; je to večer, který si budu vždycky pamatovat, to, jak jsem byla s tebou." Vztáhla cizí, chladnou ruku, znovu našla jeho váhavou dlaň a přivedla ji zpět, a ohřívala ji a držela velmi pevně.

"Ale," zamžikal Tom, "dnes večer jsi tu, a jsi pryč. Jednu chvíli taková, a další chvíli jiná. Chtěl jsem tě vzít dnes večer tancovat kvůli starým časům. Nic jsem tím nemyslel, když jsem tě poprvé pozval. A pak, když jsem stál u studny, věděl jsem, že se v tobě něco změnilo, skutečně změnilo. Bylo tu něco nového, něžného, něco..." Tápavě hledal výraz. "Já nevím, nedokážu to vyjádřit. Něco s tvým hlasem. A vím, že tě zase miluji."

"Ne," řekla Cecy. "Miluješ mě, mě!"

"A já se tě bojím milovat," řekl. "Ublížíš mi."

"Možná," řekla Anna.

Ne, ne, milovala bych tě z celého srdce! pomyslela si Cecy. Anno, řekni to za mě. Řekni, že bys ho milovala!

Anna neřekla nic.

Tom se tiše posunul blíž a položil jí dlaň na tvář.

"Dostal jsem práci sto mil odsud. Bude se ti po mně stýskat?"

"Ano," řekly Anna a Cecy.

"Můžu tě políbit na rozloučenou?"

"Ano," řekla Cecy, než mohl promluvit někdo líný.

Položil rty na podivná ústa. Políbil podivná ústa a chvěl se.

Anna seděla jako bílá socha.

Anno! řekla Cecy. Rychle! Zadrž ho!

Anna seděla v měsíčním svitu jako vyřezávaná panenka.

Znovu ji políbil na rty.

"Já tě přece miluji," šeptala Cecy. "Jsem tu, to ně vidíš v jejích očích, a já tě miluji, jestli ona nikdy nebude." Odtáhl se a vypadal jako člověk, který uběhl dlouhou vzdálenost. "Nevím, co se to děje. Na chvíli jsem..." "Ano?"

"Na chvíli jsem myslel..." Zakryl si oči rukama. "Na tom nesejde. Mám tě teď odvézt domů?"

"Prosím," řekla Anna Learyová.

Unaveně nastartoval vůz. Jeli uprostřed předení i pohybu měsícem ozářeného auta ve stále ještě časném, teprve jedenáctihodinovém letně-podzimním večeru, a kolem klouzaly zářící louky a prázdná pole.

A Cecy, která se dívala na ta pole a luka, si myslela, stálo by to za to, stálo by to za všechno být od této noci s ním. A zase slyšela hlasy rodičů, slabě, "Buď opatrná. Přece bys nechtěla být tak nepatrná, provdaná za pouhého pozemského tvora?"

Ano, ano, myslela Cecy, i toho bych se vzdala, tady a teď, kdyby mě měl. Nemusela bych se pak toulat ztracenými nocemi, nemusela bych žít v ptáčích a psech a kočkách a liškách, stačilo by mi jen být s ním. Jen s ním.

Silnice pod nimi ubíhala a šeptala.

"Tome," řekla konečně Anna.

"Co?" chladně hleděl na silnici, stromy, oblohu, hvězdy.

"Jestli někdy, v letech, co přijdou, kdykoli, budeš v Zeleném městě v Illinois, pár mil odsud, uděláš pro mě něco?"

"Co?"

"To, že se tu zastavíš a navštívíš moji přítelkyni?" Anna Learyová to pronesla váhavě, rozpačitě.

"Proč?"

"Je to dobrá přítelkyně. Vyprávěla jsem jí o tobě. Dám ti její adresu." Když vůz zastavil u farmy, vytáhla z malé kabelky tužku a papírek a psala v měsíčním světle, papír přitištěný na koleno. "Přečteš to?"

Mrkl na papír a ohromeně kývl.

Četl ta slova.

"Navštívíš ji jednou?" Annina ústa se pohnula.

"Jednou."

"Slibuješ?"

"Co to má co společného s námi?" vzkřikl divoce. "Co je mi do jmen a papírků?" Zmuchlal papír do pevné kuličky.

"Ach, prosím, slib mi to!" žadonila Cecy.

"... slib..." řekla Anna.

"Dobrá, dobrá, tak už dost!" zvolal.

Jsem unavená, pomyslela si Cecy. Nemohu tu zůstat. Musím domů. Mohu putovat jen pár hodin každé noci, cestovat, letět. Ale než odejdu...

"...než odejdu," řekla Anna.

Políbila Toma na rty.

"To já tě líbám," řekla Cecy.

Tom se odtáhl a pohlédl na Annu Learyovou i pohlédl hluboko, hluboko dovnitř. Neřekl nic, ale jeho tvář se zvolna, velice zvolna začala uvolňovat, a rýhy zmizely, a ústa změkla, ztratila svou tvrdost, a znovu nahlédl hluboko do měsícem ozářené tváře, která se k němu zvedala.

Pak ji vysadil a dokonce bez přání dobré noci rychle odjel po cestě.

Cecy uvolnila pouta.

Anna Learyová, s hlasitým pláčem, propuštěna z vězení, jak se jí zdálo, se rozběhla ozářenou cestičkou do domu a zabouchla dveře.

Cecy zůstala jen chvíli. V očích cvrčka spatřila vlahý noční svět. V očích žáby poseděla osamělý okamžik u jezírka. V očích nočního ptáka shlížela z vysokého, měsícem zalitého jilmu a spatřila, jak ve dvou farmách zhasínají světla, jedno tady, jedno míli daleko. Přemýšlela o sobě a své Rodině i své podivné moci, a o skutečnosti, že nikdo z její rodiny se nikdy nemůže oženit s nikým z lidí v tomto širém světě tam venku za pahorky.

Tome? její slábnoucí mysl letěla v nočním ptáku pod stromy a přes hluboká pole divoké hořčice. Máš ještě pořád ten papírek, Tome? Zastavíš se jednou, jednoho roku, někdy, u mě na návštěvu? Doznáš mě pak? Podíváš se mi do tváře a vzpomeneš si, kdes mě to viděl naposled a že mě miluješ jako já miluji tebe, celým srdcem navěky?

Zdržela se v chladném nočním vzduchu, milion mil od měst a lidí, nad farmami a světadily a řekami a vrchy. Tome? Tichounce.

Tom spal. Byla hluboká noc; jeho oblek visel na židli. V jedné ztichlé, opatrně rozhozené ruce spočívající na bílém polštáři, vedle hlavy, byl kousek papírku a na něm pár slov. Zvolna, zvolna, kousíček po kousíčku, se jeho prsty svíraly a pevně ho stiskly. A ani se nezavrtěl, ani nepostřehl, když černý pták, vzdáleně, nádherně, okamžik lehce tloukl do jasného měsíčního křišťálu okenní tabule, pak s tichým třepotáním ustal a odlétl nad spící zemí k východu.

Kapitola šestá

KDE SE VZAL TIMOTHY?

Já, babičko?" řekl Timothy. "Přišel jsem oknem Horního Podkroví?"

"Tys nepřišel, dítě. Byl jsi nalezen. Ponechán u dveří v košíku se Shakesparem místo podnožky a Poeovým Domem Usherů místo polštáře. Na košilce připíchnutou cedulku: kronikář. Poslali tě, dítě, abys nás popsal, zařadil do seznamu, zaznamenal naše úteky před sluncem, naši lásku k měsíci. Avšak Dům tě jistým způsobem skutečně zavolaal a tvé malé pěstičky toužily psát."

"O čem, Babičko, o čem?"

Prastará ústa šelestila a mumlala a šelestila...

"Především o Domě samém..."

Kapitola sedmá

DŮM, PAVOUK A DÍTĚ

Ům byl hádankou uvnitř záhady uprostřed tajemství, protože ukrýval ticha, každé jiné, a postele, každou jinak velikou, některé s víky. Některé stropy byly tak vysoké, že se pod nimi dalo létat, a měly výklenky, kde mohly stíny viset vzhůru nohama. V jídelně se uhnízdilo třináct židlí, každá označená třináctkou, aby se nikdo necítil ošizen o výjimečnost, kterou takové číslo naznačuje. Lustry nad hlavou měly tvar slziček duší pět set let ztracených v bouřlivém moři, a sklep pod základy skrýval pět set truhel na pět set ročníků vína a podivná jména na láhvích v nich uložených a prázdné koutky pro budoucí návštěvníky, kteří nemají rádi postele ani bidýlka vysoko na stropě.

Síť pavoučích drah užíval jeden jediný pavouk, který se spouštěl shora dolů a šplhal zdola nahoru, takže celý Dům byl zvučící pavoučí tapiserií, na níž hrál tento dravě hbitý Arach, jednu chvíli k spatření u vinných truhel a vzápětí v chvatném letu k bouřemi stíhanému podkroví, svižný a nehlučný, kmítal se mezi sítěmi, opravoval lana.

Kolik místností, pokojů, komůrek a truhel dohromady? Nikdo nevěděl. Říci tisíc by bylo přehánění, ale jedno sto se ani zdaleka neblížilo pravdě. Jedno sto a padesát devět by mohl být přijatelný počet, a každá z nich byla dlouho prázdná, svolávala obyvatele z druhé strany světa, toužila vylovit nájemníky z mraků. Dům byl arénou duchů, kteří dychtí po strašení. A jak povětrí po stovku let obíhalo Zemi, Dům se stal známým a mrtví po celém světě, kteří se uložili k dlouhému zdřímnutí, se posadili v chladném překvapení a zatoužili po záhadnějším povolání než být mrtví, prodali své živnosti zbavené duší a připravili se k letu.

Všechny podzimní listy celého světa se odtrhly a v šustivém stěhování doletěly doprostřed Ameriky a sesypaly se dolů, aby oděly strom, který tu jednu chvíli stál holý a vzápětí byl ozdoben podzimním vodopádem z Himaláje, Islandu a Jižní Afriky, v zardělých barvách a pohřebně zádušném hávu, až se strom rozhoupal do plného říjnového květu a obrazil plody ne nepodobnými vyřezávaným tykvím svátku Všech svatých.

A v tu chvíli...

Neznámý, putující cestou v temných dickensovských bouřích, zanechal před železnou bránou piknikový košík. Uvnitř košíku něco kňouralo a vzlykalo a plakalo.

Dveře se otevřely a objevil se uvítací výbor. Tento výbor se skládal z ženy, manželky, neobyčejně vysoké, a muže, manžela, ještě vyššího a vyzáblejšího, a stařeny z věků, kdy Lear byl mladík, v jejíž kuchyni se vařilo jediné v kotlích, a v těch kotlích kypěly polévky, které je lepší z jídelničky vynechat, a tihle tři se sklonili nad piknikovým košíkem a odhrnuli tmavou látku přehozenou přes čekající děťátko, sotva týden či dva staré.

Ohromila je jeho barva, růžová barva svítání a rozpuku dne, a zvuk jeho dechu, jarní vánek, a tlukot jeho bušícího srdíčka sotva silnější než zpěv kolibříka v kleci, a na popud Paní mlh a bažin, protože tak byla ve světě známa, mu přidrželi nejmenší ze zrcátek, které si u sebe nechávala ne proto, aby si prohlížela vlastní tvář, protože ta nebyla vidět, ale aby studovala tváře cizinců v případech, že s nimi nebylo něco v pořádku.

"Ach, podívejte," zvolala a nastavila zrcátko tvářičce dítěte, a já! - nastalo dokonalé překvapení.

"Proklít všechny a všechno," řekl vyzáblý, bledý manžel. "Jeho tvář se zrcadlí!"

"Není jako my!"

"Ne, ale stejně," řekla manželka.

Modrá očka na ně hleděla vzhůru a odrážela se ve skle zrcadla. "Nech to," řekl manžel.

A možná by se vrátili domů a nechali to toulavým psům a zdivočelým kočkám, nebýt toho, že v posledním okamžiku Temná paní řekla "Ne!" a naklonila se, zvedla, otočila se a nesla košík, děťátko a všechno vzhůru po cestě a do Domu a chodbou do místnosti, která se od toho okamžiku stala dětským pokojem, protože všechny čtyři stěny i převysoký strop byly pokryty obrázky hraček vkládaných do egyptských hrobek, aby sloužily ke hře faraónovým synkům, kteří cestovali tisíciletou řekou temnoty a potřebovali nástroje radosti, které by zaplnily temný čas a rozjasnily jejich ústa. A tak všude kolem po stěnách poskakovali psi, kočky; byla tu vymalovaná obilná pole, kudy se dá plížit a schovávat, a bochníky chleba smrtelníků a svazky zelené cibule pro zdraví mrtvých dětí nějakého smutného faraóna. A do této hrobky dětského pokoje vstoupilo veselé dítě a zůstalo uprostřed ledového království.

A jak se dotýkala košíku, vládkyně zimmě-podzimního Domu řekla: "Nebyl nějaký svatý se zvláštním světlem a příslibem života, který se jmenoval Timothy?"

"Ano."

"Tedy," řekla Temná paní, "milejší než svatí, což končí mé pochyby a tiší můj strach, ne svatý, ale Timothy buď zván. Ano, dítě?"

A když uslyšel své jméno, nově přichozí v košíku radostně zaplakal.

Což stoupalo k Hornímu Podkroví a způsobilo, že se Cecy uprostřed snění převrátila ve svém přílivovém spánku a pozvedla hlavu, aby znovu uslyšela ten podivný výkřik radosti, který způsobil, že se jí ústa vytvarovala do úsměvu. Dům na okamžik zůstal podivně tichý, všichni si lámali hlavu, co je může postihnout, a když se manžel nepohnul a

manželka se sehnula, zpola uvažujíc, co dál udělat, Cecy v okamžiku věděla, že její putování nestačí, že když chce začít poslouchat a hledět a chutnat hned tady, hned tam, musí tu být ještě někdo, ten, co bude všechno sdílet a poví dál. A zde máme onoho vypravěče, jehož slabý křik oznamuje skutečnost, že ať se ukáže a poví cokoli, jeho ručička, která doroste k síle a nespoutanosti a rychlosti, všechno zachytí a načmárá. A Cecy vycítila toto ujištění a poslala pavouci vlákno tiché myšlenky a uvítání k děťátku a ovinula ho a dala mu poznat, že jsou jako jeden. A nalezenec Timothy poznal dotek a útěchu, ustal v pláči a přijal spánek, který byl neviditelným darem. A při tom pohledu mrazivý manžel podlehl úsměvu.

A pavouk, do té chvíle neviděný, se vykradl zpod pokrývek, prozkoumal všechny tváře okolo a pak se rozběhl a přitiskl k ručce děťátka jako přízračný papežův prsten k žehnání nějakému budoucímu dvoru a jeho stínovým dvořanům, a znehybněl natolik, že vypadal jako ebenový kámen na růžové kůži.

A Timothy, aniž by tušil, co spočívá na jeho prstě, poznal drobné jemňůstky Ceciných ohromných snů.

Kapitola osmá

MYŠ NA DALEKÉ CESTĚ

estliže byl v Domě jeden pavouk, musela tu být.

Jediná myš.

Unikla ze života do smrtelnosti a hrobky první dynastie, a tento malý duch hlodavce konečně uprchl na svobodu, když nějáci zvědaví Napoleonovi vojáci rozlomili pečeť a vypustili mohutné závany bakteriálního vzduchu, který zabíjel jednotky a mátl Paříž dlouho poté, co Napoleon odtáhl a Sfinga zůstala s důlky po francouzských granátech ve tváři, a Osud jí našikmil tlapy.

Stín myšáka, takto vypuzen z temnoty, se vydal na cestu do přístavu a cestoval lodí, avšak nikoli mezi již zmíněnými kočkami do Marseille a Londýna a Massachusetts, a o století později dorazil právě ve chvíli, kdy děťátko Timothy plakalo na Rodinném prahu. Myšák zaharašil pod prahem a dostalo se mu pozdravu od naježeného osminohého stvoření, jehož početné klouby poletovaly nad jedovatou hlavou. Zděšený Myšák na místě zkameněl a moudře se po celé hodiny nepohnul. Pak, když pavoučí papežský prsten unavilo střežení a odebral se k muší snídani, Myšák zmizel ve dřevě, šramotil mezi tajným obložením do dětského pokoje. Tam ho děťátko Timothy, které potřebovalo víc společníků, lhostejno jak malých či podivných, uvítalo pod pokrývkou jako vychovatele a přítele na celý život. Tak se stalo, že Timothy, žádný svatý, rostl a stal se mladým mužem, a na jeho narozeninovém dortu zaplálo deset svíček.

A Dům a strom a Rodina a Pra Prababička a Cecy ve svých podkrovních pískách a Timothy se svým služebníkem Arachem v jednom uchu a s Myšákem na rameni a s Anubou na klíně čekali na největší příchod ze všech...

Kapitola desátá

SHROMÁŽDĚNÍ

ž jdou," řekla Cecy, která ležela na zádech v prachu Horního Podkroví.

"Kde jsou?" křičel Timothy, který stál u okna a vyhlížel ven. "Někteří jsou nad Evropou, někteří nad Asií, někteří nad Islandem, někteří nad Jižní Amerikou!" pronesla Cecy s očima zavřenýma, dlouhé řasy, hnědé a chvějivé, ústa pootevřená, aby hbitě vypouštěla šeptaná slova.

Timothy přistoupil blíž po holých prknech a vrstvách papyru. "Kdo jsou?"

"Strýček Einar a Strýček Fry, a tamhle je Bratranec William, a vidím Fruldu a Helgara a Tetu Morgiannu, a Sestřenici Vivian, a vidím Strýčka Johanna! Blíží se!"

"Jsou na nebi?" zvolal Timothy, jasné oči mu blýskaly. Stál u postele a už nevypadal na svých deset let. Venku vál vítr; Dům byl temný a ozářený jen světlem hvězd.

"Přicházejí vzduchem a cestují po zemi, v mnoha podobách," šeptala Cecy ve spánku. Ležela nehybně a vmýšlela se do sebe, aby dokázala říci, co vidí. "Vidím stvoření podobné vlku překračovat temnou řeku, na mělčině, právě nad vodopádem, svit hvězd mu spaluje kožich. Vidím javorové listy vysoko vyvanuté. Vidím letět malého netopýra. Vidím mnoho tvorů, běží pod lesními stromy a pro-klouzávají nejvyššími větvemi; všichni míří sem!"

"Budou tady včas?" Pavouk v Timothyho klíně se houpal jako černé kyvadlo, tančil vzrušením. Naklonil se nad svou sestru. "Nastal čas vrátit se domů?"

"Ano, ano, Timothy!" Cecy ztuhla. "Jdi! Nech mě cestovat po místech, která miluji!"

"Díky!" V hale se rozběhl do svého pokoje, aby si rozestlal. Vzbudil se při západu slunce, a když vyšly první hvězdy, vydal se na cesty s Cecy, aby uvolnil své vzrušení.

Pavouk mu visel na stříbrném lasu kolem útlého krku, když si myl obličej. "Pomysli, Arachu, zítra večer! Svátek Všech svatých! Halloween!"

Zvedl tvář k zrcadlu, jedinému zrcadlu v Domě, matčin ústupek jeho "nemoci". Ach, kdyby jen nebyl tak usouzený! Roztáhl ústa a prohlížel chabé zuby, které mu příroda přidělila. Kukuříčná zrnka, kulatá, měkká a bílá! A jeho špičky? Nebroušené obilky!

Bylo po soumraku. Vyčerpaný zapálil svíčku. V uplynulém týdnu celá Rodina žila jako ve starých vlastech, spali ve dne, vstávali se západem slunce a spěchali s přípravami.

"Ach, Arachu, Arachu, kdybych mohl opravdu spát ve dne, jako všichni ostatní!"

Vzal svíčku. Ach, mít zuby jako z oceli, jako hřebíky! Nebo mít moc vyslat svou mysl, volně, jako Cecy, která spí na svých egyptských píscích! Ale ne, on se dokonce bál tmy! Spal v posteli! Ne v těch krásných naleštěných truhlách dole! Není divu, že se mu Rodina vyhýbá, jako by byl biskupův syn! Kdyby mu jen z ramen rašila křídla! Obnažil záda a díval se. Žádná křídla. Žádný let!

Zdola zvuky klouzajícího černého krepu stoupaly do všech síní, ke všem stropům, ke všem dveřím! Vůně hořících černých svící se plížila podél zábradlí schodiště s Matčíným a Otcovým hlasem, spolu s ozvěnou sklepa.

"Ach, Arachu, doopravdy mi dovolí být na večírku?" vzdychl Timothy. Pavouk se otáčel na konci svého hedvábí, sám pro sebe. "Ne jenom nosit muchomůrky a pavučiny, všet krepový papír nebo vyřezávat tykve. Ale já myslím pobíhat, skákat, křičet, vyvádět, být večírkem. Ano!?"

V odpověď Arach utkal síť na zrcadle s jediným slovem uprostřed: Nic!

Po celém Domě pod nimi jedna jediná kočka zběsile pobíhala, jedna jediná myš v ozvěnou se rozléhající stěně pronášela totéž v nervózním zvuku starého nápisu, jakoby s pláčem na krajíčku: "Shromáždění!" všude kolem.

Timothy vyšplhal zpátky k Cecy, která hluboce spala. "Kde jsi teď, Cecy?" zašeptal. "V povětrí? Na zemi?"

"Brzo," zamumlala Cecy.

"Brzo," rozzářil se Timothy. "Všichni svatí! Brzo!"

Vycouval a prohlížel si přitom stíny podivných ptáků a běžících tvorů v její tváři.

U otevřených dveří do sklepa ucítil vzduch stoupající z vlhké země. "Otče?"

"Tady!" křikl Otec. "Poklusem!"

Timothy váhal dost dlouho, aby se zadíval na tisíc stínů rozvanutých po stropěch, přísliby příchodů, a pak se ponořil do sklepa.

Otec přestal ležet dlouhou truhlu. Bouchl do ní. "Nablýskej ji pro Strýčka Einara!"

Timothy zíral.

"Strýček Einar je veliký! Sedm stop?"

"Osm!"

Timothy leštil truhlu. "A dvě stě šedesát liber?"

Otec odfrkl. "Tři sta! A uvnitř truhly?"

"Místo na křídla?" zvolal Timothy.

"Místo na křídla," zasmál se Otec.

V devět hodin Timothy vyrazil ven do říjnového povětrí. Dvě hodiny v chvíli teplém, chvíli studeném větru brouzдал lesíkem a sbíral muchomůrky.

Minul farmu. "Kdybyste tak věděli, co se děje u nás v Domě!" oznámil rozzářeným oknům. Vyšplhal na kopec a pozoroval míle vzdálené město ukládat se k spánku, kostelní hodiny vysoko i kulaté a bílé v dálce. Vy taky nic nevíte, pomyslel si.

A donesl muchomůrky domů.

Ve sklepe se pořádal obřad, Otec odříkával tajuplná slova, Matčiny bílé slonovinové ruce se pohybovaly při podivném žehnutí, a shromáždila se celá rodina kromě Cecy, která ležela nahoře. Ale Cecy tu byla. Zahledíš ji vykukovat chvíli z Bionových očí, chvíli ze Samuelových, chvíli z Matčíných, a ucítil jsi pohyb a teď ti zvedla oči v sloup a byla pryč.

Timothy se modlil k temnotě.

"Prosím, prosím, pomoz mi, abych vyrostl a byl jako oni, jako ti, co už tu brzo budou, co nikdy nezestárnou, nemůžou umřít, tak to říkají, nemůžou umřít, jedno co, nebo možná umřeli už dávno, ale Cecy volá, a Matka a Otec volají, a Babička, co jenom šeptá, a oni teď přicházejí a já nejsem nic, ne jako oni, co procházejí zdmi a žijí ve stromech nebo žijí pod nimi, až je sedmnáctiletý déšť vyplaví vzhůru a ven, a ti co běhají ve smečkách, ať jsem jeden z nich! Když oni žijí věčně, proč ne já?"

"Věčně," zněl ozvěnou hlas Matky, která ho zaslechla. "Ach, Timothy, určitě je nějaký způsob. Uvidíme! A teď."

Okna zařinčela. Babiččin obal líného papyru zašustil. Červotoči umrlčí ve stěnách zešileli tikáním.

"Začněme," zvolala Matka. "Začněme!"

A zvedl se vtr.

Prohnal se světem jako velký neviděný tvor, a celý svět ho slyšel prolétat v čase truchlení a nářků, tajemná oslava toho, co odnášel k rozptýlení, a to všechno mířilo k horému Illinois. V přívalech a ustrnutích zvuku olupoval hroby o prach z očí kamenných andělů, vysával z hrobek nehmotnou tkáň, sbíral bezejmenné pohřební kytice, očesával stromy druidů a vrhal sklizeň listů do výše v suchém lijáku, batalion servaných kůží a ohnivých očí, které šíleně planuly v oceánech palčivých mraků, jež se samy trhaly na uvítací prapory, aby držely krok s obyvateli prostoru, zatímco jich přibývalo a rozeznávali oblohu takovými melancholickými výlevy ztracených roků, že se na milion spáčů na farmách

probudilo se slzami na tváři a napadlo je, zda v noci přšlo a nikdo to nepředpověděl, a dál bouřlivou řekou napřech mořem, které se převalovalo vahou loučení a příchodu, dokud ve změti listů a vmíseného prachu nekroužili nad kopcem a nad Domem a uvítacím výborem a především nad Cecy, která ve svém podkroví, dřímotný totem na svých písčích, pokynula myslí a vydechla svolení.

Timothy z nejvyšší střechy vycítil jediné mrknutí Ceciných očí a...

Okna Domu se rozlétla dokořán, tucet tam, dva tucty tuhle, aby nasála dávnověké povětrí. Všechna okna rozzívnutá, všechny dveře dokořán, celý Dům byl jedinou hladovou tlamou, vdechoval noc nádechy, které hlesly vítejte, vítejte, a všechny jeho komory a sklepní přihrádky a půdní výklenky se zachvívaly tajemnými nepokoji.

Když se Timothy vyklonil, chrlič z masa a krve, nezměrná armáda náhrobního prachu a sítí a křídel a říjnového listí a hřbitovního kvítí zaútočila na střechy, a zároveň po zemi kolem kopce stíny dusaly po silnicích a kličkovaly lesem, vyzbrojené zuby a sametovými tlapami a třepavými ušima, i štěkaly na měsíc.

A tento soutok země a povětrí zasáhl Dům každým oknem, komínem a dveřmi. Stvoření, co létala ladně či v třetivých záhybech, kráčela vzpřímeně či poskakovala po čtyřech či klusala jako zchromlé stíny, vypuzená z nějaké pohřební archy s pozdravem pomateného slepého Noaha, samé zuby a žádný jazyk, oháněla se vidlemi a kazila vzduch.

A tak všichni stáli stranou, zatímco přival stínů a oblak a déšť, který rozmlouval hlasem, plnil sklep, skládali se do truhel označených rokem, kdy zemřeli, jen aby znovu vstali, a na židle v salonu usedali strýčkové a tety s podivnou genetikou a bába v kuchyni měla pomocníky, kteří chodili ještě podivněji než ona, to se ještě výstřednější bratrance a dávno ztracení synovci a prapodivné neteře šourali či vykračovali či vzlétali k pavanám kolem stropních lustrů, a pocit, jak se místnosti dole plní a velké shromáždění nepřirozených pozůstatků nevhodného, jak se později říkalo, způsobil, že se obrazy na stěnách nakláněly, myš divoce pobíhala v průduších, kudy klesaly egyptské dýmy, a pavouk na Timothyho krku vyhledal útočiště v jeho uchu a volal neslychané "azyl", zatímco Timothy sklonil hlavu a stál a obdivoval Cecy, dřímající maršálku tohoto hemžení, a pak vyskočil, aby se podíval na Pra Prababičku, její plátna pukala pýchou, oči jako lápis lazuli v jednom ohni, a pak padal po schodech uprostřed tlukotu srdcí a bombardování zvuků, jako by padal nesmírnou ptačí klecí, kam zamkli voliéra půlnočních stvoření samá křídla, co spěchají přiletět, ale jsou hotovi se vzdát, až konečně s ohromným zaburácením a nárazem, hromu, který se dostavil bez blesku, poslední bouře mračen zaklapla jako víko nad měsícem ozářenou střešou okna, jedno po druhém, se zabouchla, dveře práskly, obloha byla čistá a silnice prázdná.

A Timothy uprostřed toho všeho, ohromený, vyrazil hlasitý výkřik radosti.

Za kterým se otočil tisíc stínů. Oči dvou tisíců Šelem plály žlutě, zeleně a širově zlatě.

A Timothyho v roztočené centrifuze, s bezmeznou radostí, uchopil vír a kroužil, až ho vrhl na stěnu a náraz ho pevně přidržel, a tam, nehybný a zapomenutý, mohl jen pozorovat kolotoč různých tvarů a velikostí mlhy a oparu a dýmovité tváře a nohy s kopyty, která při klopýtání křesala jiskry, a někdo ho šťouchnutím odloupl od stěny! "Ták, ty jsi jistě Timothy! Ano, ano! Ruce příliš horké. Obličej a tváře také horké. Pot na čele. Nepotil jsem se roky. Co je tohle?"

Uzlovitá a chlupatá pěst bouchla Timothyho do hrudníku. "Je to srdíčko? Buší jako kovářina? Ano?"

Shůry se na něho mračila vousatá tvář.

"Ano," řekl Timothy.

"Chudáčku, však to nic, to brzo zarazíme!"

A s burácivým smíchem se mrazivá ruka a chladná měsíční tvář vrhla do okolního tance.

"Tohle," oznámila Matka, která byla náhle nablízku, "byl tvůj Strýček Jason."

"Nemám ho rád," zašeptal Timothy.

"Nečeká se od tebe, že budeš mít rád, synu, nečeká se, že budeš mít někoho rád. Není to v kartách, jak se říká. Jason vodi pohřby."

"Proč," namítl Timothy, "je musí vodit, když stejně můžou jít jen na jedno místo?"

"Dobře jsi to řekl! Potřebuje učně!"

"Mě ne," řekl Timothy.

"Tebe ne," souhlasila Matka okamžitě. "Teď zapal víc svíček. Nabídní víno." Podala mu tác, na němž stálo šest pohárů, naplněných po okraj.

"To není víno, Matko."

"Lepší než víno. Chceš nebo nechceš být jako my, Timothy?"

"Ano. Ne. Ano. Ne."

Rozplakal se nahlas, upustil všechno na zem a prchal ke dveřím a vypadl do noci.

Zde se sletěla hromová lavina křídel a zakryla mu tvář, paže, ruce. Obrovský chaos se mu otíral o uši, bušil do očí, sekal do zvednutých pěstí, až v příšerném burácení padajícího pohřbívání spatřil tvář se strašlivým úsměvem a zvolal:

"Einare! Strýčku!"

"Nebo dokonce Strýčku Einare!" křikla ta tvář, a uchopila ho a vyhodila vysoko do nočního povětrí, kde se vznášel a ječel, až byl znovu uchopen, protože muž s křídly vyskočil a zachytil ho a roztočil se a smál.

"Jak jsi věděl, kdo jsem?" volal ten muž.

"Jenom jeden strýček má křídla," zajíkl se Timothy, když prudce vzlétli nad vrcholky střeš, uháněli kolem železných chrličů, dotkli se šindelů a zatočili se dokola, aby viděli lány na východě a na západě, na severu a na jihu.

"Leť, Timothy, leť!" zvolal strýček s velkými netopýřmi křídly.

"Letím, letím!" vydechl Timothy.

"Ne, doopravdy leť!"

A dobrý strýček se smíchem máchl a Timothy padal, plácal rukama a pořád padal, ječel, až byl znovu zachycen.

"Dobrá, dobrá, časem!" řekl Strýček Einar. "Mysli. Přej si. A spolu s přáním: učiň!"

Timothy zavřel oči, vznášel se uprostřed mohutného tlukotu křídel, která zaplňovala oblohu a oslepovala hvězdy. Cítil v lopatkách drobné zárodky ohně a přál si usilovněji a cítil, jak pupeny rostou a napínají se, jen se rozvinout! Sakra a zatraceně. Zatraceně a sakra!

"Časem," řekl Strýček Einar, který uhodl jeho myšlenky, "jednoho dne, nebo nejsi můj synovec! Rychle!"

Dotkli se střechy, nahlédli do podkrovních dun, kde snila Cecy, chytili říjnový vítr, který je vyzvedl k oblakům, a střemhlav slétli dolů, vznešeně, a přistáli na verandě, kde je dva tucty stínů s mlžnými očima uvítaly patřičným bouřením a lijákem potlesku.

"Dobré létání, což, Timothy?" křikl strýček, ten nikdy nemumlal, všechno bylo zuřivý výbuch, operní bombardování. "Stačí?"

"Stačí!" Timothy plakal radostí. "Ach, Strýčku, děkuju."

"Jeho první lekce," oznamoval Strýček Einar. "Brzo mu povětrí, obloha, mraky budou patřit stejně jako mně!"

Další liják potlesku, když Einar nesl Timothyho dovnitř, k fantomům tančícím na stolech a k hodujícím bezmála kostlivcům. Z komínů vycházel beztvarý dým a nabýval tvarů vzpomínaných synovců a bratranců, pak přestal být doutnajícím ohněm a nabral na sebe maso, aby se mohl mačkat v orchestru tanečníků a tísnit u plných stolů. Dokud na nějaké vzdálené farmě nezakokrhá kohout. Divokost znehybněla. Kouře a mlhy a formy z deště tály podél sklepního schodiště a ukládaly se, uléhaly a obsazovaly přihrádky a truhly s víky s mosaznými destičkami. Strýček Einar, poslední ze všech, tloukl do vzduchu, jak scházel dolů, smál se nějaké zpola zapomenuté smrti, možná své vlastní, dokud neležel v nejdelší truhle ze všech a nedovolil křídům, aby se složila, zasunula po obou stranách jeho smíchů, a když se poslední díl netopýří blány bezpečně přitiskl na jeho hrud', zavřel oči, přikývl, a víko, takto přivolané, zapadlo nad jeho smíchem, jako by stále ještě letěl, a sklep se naplnil mlčením a temnotou.

Timothy zůstal opuštěný v chladném úsvitu. Protože všichni zmizeli, všichni spali naplnění strachem ze světla. Byl sám, a miloval den a slunce, ale nějak si přál, aby miloval tmu a noc, když se kradl zpátky po všech těch schodech Domu a řekl: "Jsem unavený, Cecy. Ale nemůžu spát. Nemůžu."

"Spi," zabrumlala Cecy, když si lehl do egyptských písků vedle ní. "Slyš mě. Spi. Spi."

A on poslechl a spal.

* * *

Slunce zapadlo.

Tři tucty dlouhých vyhloubených vík na truhlicích odskočily. Tři tucty vláken, pavoučích sítí, ekto plazem se zahemžily a zapulzovaly a pak - vznikly. Tři tucty bratranců, synovců, tetiček, strýců, se vytavily z tetelivého vzduchu, tu nos, tady ústa, pár uší, několik vztažených rukou a posunkujících prstů, čekaly na nohy, až se protáhnou a vysunou chodidla, a pak vykročily a došláply na podlahu sklepa, zrovna když se otevřely podivné sudy a vypustily ne vinobraní, ale podzimní listy jako křídla a křídla jako podzimní listy, které bez nohou zabouřily vzhůru po schodech, zatímco zdola vysáté průduchy komína vyfukovaly popelavé dýmy, zněly melodie neviditelných hráčů, a hlodavec neuvěřitelné velikosti brnkal na piano a očekával potlesk.

A uprostřed toho všeho se Timothy odrážel od opičího dítěte k příšernému příbuznému v sotpící vřavě, až se nakonec poražen vyškubl a prchl do kuchyně, kde se něco tisklo na zaplavené okenní tabule. Vzdychalo to a kvílelo a ťukalo bez přestání, a najednou byl Timothy venku, hleděl dovnitř, déšť šlehal, vítr ho mrazil, a všechna temnota svíček uvnitř se vytratila. Roztáčely se valčíky; on neuměl tančit valčík. Hltala se jídla, která on zhltnout nemohl, pila se vína, která on nemohl pít.

Timothy se zachvěl a rozběhl se vzhůru k měsícem ozářeným písčinám a dunám ve tvaru dam a k Cecy, která uprostřed nich spala.

"Cecy," zavolal tiše, "Kde jsi dneska večer?"

"Daleko na západě," odpověděla. "V Kalifornii. U slaného moře, poblíž bahenních kotlů a páry a ticha. Jsem farmářova žena a sedím na dřevěné verandě. Slunce zapadá."

"Co ještě, Cecy?"

"Slyšíš, jak bahenní kotle šeptají," odvětila. "Bahenní kotle zvedají šedivé hlavičky páry, a ty hlavičky se párou jako kaučuk a klesají se zvukem měkkých rtů. A je tu pach síry a hlubokého hoření a starých dob. Dinosaur tu vařil dvě miliardy let."

"Už je hotový, Cecy?"

Ceciny nehybné spící rty se pousmály. "Docela hotový. Ted' je tady mezi horami úplněk. Jsem uvnitř hlavy té ženy, vyhlížím ven dírkami v její lebce, poslouchám ticho. Letadla létají jako pterodaktylové na velikých křídlech. O kus dál parní rypadlo Tyranosaurus civí na ty vysoko letící hlučné plazy. Dívám se a cítím vůně prehistorických vření. Tiše, tiše..."

"Jak dlouho zůstaneš v její hlavě, Cecy?"

"Dokud nenaslouchám a nenadívám a nenacítím dost, abych jí změnila život. Žít v ní není jako žít kdekoli na světě. Její údolí s dřevěným domkem je svět úsvitu. Černé hory ho obkličují tichem. Jednou za půl hodiny vidím, jak kolem projede auto, září reflektory na úzkou prašnou silnici, a pak ticho a noc. Celý den sedím na verandě a pozoruji stíny, jak vybíhají ze stromů a spojují se v jedinou velikou noc. Čekám, až se manžel vrátí domů. Nikdy se nevrátí. Údolí, moře, pár aut, veranda, houpací křeslo, já, ticho."

"Co ted', Cecy?"

"Odcházím z verandy, k bahenním kotlům. Ted' jsou všude kolem sírové výpary. Přelétl pták a zakřičel. Jsem uvnitř toho ptáka! A jak letím, ve svých nových očích jako skleněné korálky, vidím tu ženu, dole pod sebou, jak dvěma kroky

vykročí do bahenních kotlů. Slyším zvuk, jako by spadl balvan! Vidím bílou ruku, jak se potápí do tůně bahna. Bahno se zavřelo. A teď letím domů!"
Něco narazilo do podkrovního okna.
Cecy zamrkala.
"Tak!" zasmála se. "Jsem tady!"
Cecy zabloudila očima a našla Timothyho.
"Proč jsi v podkroví namísto na Shromáždění?"
"Ach, Cecy!" vyhrkl. "Chci něco udělat, přimět je, aby mě viděli, být tak prima jako oni, něco abych k nim patřil, a myslel jsem, že ty bys mohla."
"Ano," zabrumlala. "Postav se rovně! Tak, teď zavři oči a nemysli na nic, na nic!"
Stál velice rovně a nemyslel na nic.
Vzdychla. "Timothy? Připraven? Hotov?"
Jako ruka do rukavice Cecy vrazila do obou uší. "Jdi!"

* * *

"Všichni! Dívejte!"
Timothy zvedl pohár podivného rudého vína nezvyklého ročníku, všem na očích. Tety, strýcové, bratřenci, sestřenice, neteře, synovcové!
Vypil do dna.
Zamával na nevlastní sestru Lauru, snesl její pohled, přimrazil ji na místě.
Timothy přidržel Lauře ruce za zády, šeptal. Jemně ji kousl do krku!
Svíce zhasly. Vitr tleskal střešními šindeli. Tety a strýcové zalapali po dechu.
Timothy se otočil, nacpal si do pusy muchomůrky, polkl, pak tloukl rukama do boků a běhal v kruzích. "Strýčku Einare! Teď poletím!"
Na vrcholu schodiště, když třepal rukama, uslyšel Timothy matčin výkřik. "Ne!"
"Ano!" Timothy se vrhl dolů a mával!
Na půli cesty jeho křídla vybuchla. Ječel a padal.
Až ho zachytil Strýček Einar.
Timothy se divoce svíjel, když se mu z úst vydral hlas.
"Tady je Cecy!" volal hlas. "Cecy! Přijďte za mnou! V podkroví!" Smích. Timothy se snažil zarazit svá ústa.
Smích. Einar ho pustil. Timothy proběhl sročením, které se hnalo nahoru k Cecy, rozkopřil hlavní dveře dokořán a...
Plesk! vylétlo víno a muchomůrky do chladné podzimní noci.

"Cecy, já tě nenávidím, nenávidím!"
Ve stodole, v hlubokém stínu, Timothy hořce vzlykal a bušil do žoku voňavého sena. Pak nehybně ležel. Z kapsičky košile, z pouzdra na krabičky od sirek, kterou používal jako útočiště, vylezl pavouk a zamířil po Timothyho rameni na krk, aby mu vyšplhal do ucha.
Timothy se zachvěl. "Ne, ne. Nedělej to!"
Jemný dotyk tykadla na bubínku, drobné projevy velké starosti, utišily Timothyho pláč.
Pavouk pak putoval dolů po tváři, usadil se pod nosem, zkoumal nozdry, jako by tam pátral po melancholii, a pak se tiše vydal vzhůru přes okraj nosu a usadil se tam a pokukoval na Timothyho, až ten vybuchl smíchy.
"Běž, Arachu! Utíkej!"
V odpověď se pavouk snesl dolů a šestnácti vybranými pohyby utkal své vlákno cik-cak přes Timothyho ústa, která dokázala vydat jen:
"Hmmmm!"
Timothy se posadil, zašustil senem.
Myšák byl na místě v kapse košile, malé přátelské potěšení, dotýkající se jeho hrudi a srdce.
Anuba tu byla, stočená do měkkého klubíčka spánku, zasněná do spousty krásných ryb plovoucích v záplavách snu.
Krajinu teď vymaloval měsíční svit. Ve velkém domě slyšel necudný smích, hrálo se "Zrcadlo, Zrcadlo" s velkým zrcadlem. Celebranti řičeli, jak se snažili poznat ty ze svých řad, jejichž odraz se nikdy, vůbec nikdy, v žádném zrcadle neobjevil a neobjeví.
Timothy potřhal Arachovu síť na svých rtech:
"Co teď?"
Arach spadl na podlahu a hbitě cupital směrem k Domu, dokud ho Timothy nelapil a nenacpal zpátky do ucha. "Tak dobře. Do toho, pro legraci, ať se děje co chce!"
Běžel. Za ním malý Myšák, velká Anuba. Na půli cesty přes dvůr sletěla z oblohy zelená plachta a přitiskla ho k zemi hedvábným křídlem. "Strýčku!"
"Timothy!" Einarova křídla lomozila jako tymbány. Timothy, náprstek, byl vysazen na Einarovo rameno. "Hlavu vzhůru, synovče. Kolik vzácnějších věcí tě čeká. Náš svět je mrtvý. Celý šedý jako náhrobní kámen. Život je nejlepší pro ty, kdo žijí nejméně, stojí víc za unci, víc za unci!"
Počínaje půlnocí poletoval s ním Strýček Einar po Domě, z pokoje do pokoje, kroužil, zpíval, když přenášeli Tisíckrát Pra Prababičku dolů, zabalenou v egyptských rubáších, šťůček za šťůčkem, plátěné obvazy ovinuté kolem křehkých archeopteryxových kostí. Stála tiše, zkamenělá jako velký bočník nilského chleba, oči křesaly moudrý, tichý oheň. U

předjitní snídaně byla vztyčena v čele dlouhého stolu a strpěla, aby jí doušky neuvěřitelných vín zvlhčovaly prашná ústa.

Vítr silil, hvězdy hořely, tance se zrychlovaly. Početné temnoty se převalovaly, bublaly, mizely, znovu se objevovaly. Došlo na "Rakve". Rakve v řadě, okolo nich se pochodovalo, flétna udávala takt. Rakve jedna po druhé ubývaly. Strkanice o jejich naleštěný vnitřek vyřadila dva, čtyři, šest, osm pochodujících, až zůstala jediná rakev. Timothy ji obezřetně obcházel se svým potrhkým bratrancem Robem. Flétna zmlkla. Jako sysel do díry se Timothy vrhl na truhlu. Rob do ní vpadl první! Potlesk!

Smích a hovor.

"Jak se má sestra Strýčka Einara? Ta okřídlená."

"Lotte letěla minulý týden nad Persií a sestřelili ji šípy. Pták na hostinu. Pták!"

Smích zněl jako jeskyně vichrů.

"A Carl?"

"Ten, který žije pod mosty? Chudák Carl. V celé Evropě není pro něj jediné místočko. Nové mosty teď staví s požeňáním svčene vody! Carl je bezdomovec. Dneska je utečenců nespočet."

"Pravda! Tak všechny mosty, což? Chudák Carl."

"Poslouchejte!"

Společnost ztichla. V dále věžní hodiny odbíjely šestou ranní. Shromáždění skončilo. Současně s údery hodin začalo na sto hlasů zpívat stovky let staré písně. Strýčkové a tety se navzájem objali, kroužili, zpívali a kdesi v chladné dále rána věžní hodiny přestaly vyzvánět a utichly.

Timothy zpíval.

Neznal slova, ani melodii, ale přesto zpíval, a slova a melodie byly čisté, oblé a vysoké a nádherné.

Skončil a vzhlédl k Hornímu Podkroví egyptských pisků a snů.

"Díky, Cecy," zašeptal.

Zavál vítr. Její hlas zněl ozvěnou z jeho úst: "Odpouštíš mi?"

Pak řekl: "Cecy, odpouštím."

Pak se uvolnil a nechal ústa, aby se hýbala, jak sama chtěla, a píseň pokračovala, rytmicky, průzračně, melodicky. Sbohem se říkala ve velkém shonu. Matka a otec stáli v důstojném štěstí na prahu a líbali každou odcházející tvář. Obloha v dáli se na východě barvila a zářila. Nastoupil chladný vítr. Všichni museli stoupat a letět na západ, aby předhonili slunce na cestě kolem světa. Spěchejte, ach, spechejte!

Znovu Timothy naslouchal hlasu ve své hlavě a řekl: "Ano, Cecy, to bych rád. Díky."

A Cecy mu pomohla do jednoho těla po druhém. V jednom okamžiku se ocitl uvnitř těla prastarého bratrance u dveří, ukláněl se a tiskl rty na matčiny bledé prsty, hleděl na ni ze svaštělé kožnaté tváře. Pak vykročil do větru, který ho uchopil a odnesl v metelici listů pryč přes probouzející se kopce.

Lusknutím prstů byl Timothy za jinou tvář, u dveří, samá sbohem. Byla to tvář Bratrance Williama.

Bratranec William, prchavý jako dým, plavně klusal po prašné cestě, rudé oči plály, huňatý kožich lemovaný ránem, polštářky tlap dopadaly s tichou jistotou, vyfuněl přes kopec do prázdna a pak náhle letěl, odlétal pryč.

Pak se Timothy přelil do vysoké deštníkovité postavy Strýčka Einara a vyhlédl z jeho divoce pobavených očí, když Einar zvedl drobné bledé tělíčko: Timothy! Zvedl sám sebe! "Buď hodný, Timothy! Brzo na shledanou!"

Rychleji než nesený list s protkávaným hřměním křídel, hbitěji než vlčí zjev na venkovské silnici, tak rychle, že se rysy země rozmazaly a poslední hvězdy sklonily, jako oblázek v ústech Strýčka Einara, tak letěl Timothy, spolu s ním polovinu letu.

Pak vpadl zpátky do vlastního těla.

Křik a smích umlkaly a už téměř zmizely. Všichni se objímali a plakali a vzpomínali, jak je svět stále méně pro ně. Bývaly časy, kdy se setkávali každý rok, ale teď ubíhala desetiletí bez jediného shledání. "Nezapomeňte, sejdeme se v Salemu v roce 2009!" zvolal někdo.

Salem. Timothyho otupělá mysl ohmatávala to slovo. Salem 2009. A bude tam Strýček Fry a Babička a Dědeček a Tisíckrát Pra Prababička ve svých práchnivějících rubáších. A Matka a Otec a Cecy a všichni ostatní. Bude však on naživu tak dlouho?

S posledním utichajícím poryvem větru teď všichni uletěli, tolik šálů, tolik třepotavých savců, tolik seschlých listů, tolik klusajících vlků, tolik kvílení a chumáčů, tolik půlnocí a úsvitů a spánků a probuzení.

Matka zavřela dveře.

Otec sešel dolů do sklepa.

Timothy přešel halou posetou útržky krepu. Hlavu měl sklopenou a když procházel kolem zrcadla z večírku, spatřil ve své tváři bledou smrtelnost. Zachvěl se.

"Timothy," řekla Matka.

Položila mu ruku na tvář. "Synu," řekla. "Milujeme tě. Všichni tě milujeme. Nesejde na tom, jak jsi jiný, nesejde na tom, jestli nás jednoho dne opustíš." Políbila ho na líc. "A jestli budou po smrti tvé kosti spočívát nerušené, o to se my postaráme, budeš věčně spočívát v pokoji, a já tě na každý svátek Věch svatých přijdu navštívit a uklidím tě do většího bezpečí."

Chodby ozvěnou vracely skřípot a zaklapávání naleštěných vík.

Dům byl tichý. Daleko odtud vítr přelétal přes kopec s posledním nákladem malých temných letek, odrážel se, chichotal.

Vyšel po schodech, krok za krokem, a celou cestu pro sebe plakal.

Kapitola desátá NA ZÁPAD OD ŘÍJNA

tyři bratrance - Peter, William, Philip a Jack - zůstávali dál i po Shromáždění, protože nad Evropou visel mrak zániku a melancholie a nevíry. V tajemném Domě nebylo místo, a tak se naskládali téměř hlavou dolů ve stodole, která krátce poté vyhořela.

Podobně jako většina Rodiny nebyli obyčejní. Říci, že většina z nich ve dne spala a v noci se věnovala podivným zaměstnáním, by zdaleka nevystihovalo skutečnost.

Poznamenat, že někteří z nich dokázali číst myšlenky, a jiní létat s bleskem a snášet se s listím, by bylo podceňováním. Dodát, že někteří nebyli vidět v zrcadle a jiní se ve stejném zrcadle objevovali v rozmanitých tvarech, velikostech a podobách, by znamenalo jen opakovat pomluvy, které se blížily pravdě.

Tihle hoši se podobali svým strýcům, tetám, bratrancům, sestřenicím a prarodičům jako vejce vejci.

Vyskytovali se téměř ve všech barvách, jaké člověk dokáže namíchat za bezesné noci.

Někteří byli mladí a jiní tu byli od doby, kdy Sfinga poprvé zabořila své kamenné tlapy hluboko do naplaveného písku. A všichni byli zamilovaní a nutně toužili po jednom konkrétním členu Rodiny.

Cecy.

Cecy. To ona byla ten důvod, skutečný důvod, hlavní důvod, proč ji divocí bratrance obklopili a zůstávali. Protože Cecy byla stejně plodonosná jako granátové jablko. Sama byla všemi smysly všech tvorů na světě. Sama byla všemi promítacími sály a divadly a všemi galeriemi času.

Požádej ji, aby vyrvala tvou duši jako bolavý zub a vystřelila ji do oblak, která chladí ducha, a jsi vyrván, vyzvednut vysoko a vznášíš se v mlhách.

Požádej ji, aby uchopila tu samou duši a spojila ji s tkání stromu, a probudíš se druhý den ráno s ptáky, kteří zpívají ve tvé zelené hlavě.

Chtěj být čirý déšť a padáš na všechno. Chtěj být měsíc a náhle hledíš dolů a vidíš, jak tvé bledé světlo barví ztracená města barvou náhrobních kamenů a nehmotných duchů.

Cecy. Která vyňala tvou duši a zmocnila se nahromaděného vědění a dokázala je přenést do zvířete, zeleniny či nerostu; co srdce ráčí.

Není divu, že bratrance zůstávali.

A v době kolem západu slunce, před příšerným ohněm, vyšplhali do podkroví a rozvlnili její lůžko z egyptských písků svým dechem.

"Nuže," řekla Cecy se zavřenýma očima, okolo úst jí pohrával úsměv. "Copak by vás asi bavilo?"

"Já..." začal Peter.

"Třeba..." řekli William a Philip.

"Mohla bys..." ozval se Jack.

"Vzít vás na návštěvu do místního ústavu pro duševně choré," uhádla Cecy, "nahlédnout lidem do prapodivných hlav?"

"Ano!"

"Hotovo!" řekla Cecy. "Běžte si lehnout na své pelíšky do stodoly. Hop, skok, a ven!"

Jejich duše vylétly jako zátky. Rozlétly se jako ptáci. Jako zářící jehly vstřelily do různých uší v útulku bláznů.

"Ach!" zvolali nadšeně.

Zatímco byli pryč, stodola shořela.

Při všem tom křiku a zmatku, běhání pro vodu, všeobecné hysterii na krajíčku, všichni zapomněli, kdo je ve stodole, nebo co mohli mít za lubem vysoko létající bratrance spolu se spící Cecy. Ta byla tak hluboce ponořena do rušného spánku, že necítila ani plameny, ani onu strašnou chvíli, kdy se stěny zhroutily a kdy zanikly čtyři pochodně lidských tvarů. Krajinou zaburácel úder něměho hromu, otřásl oblohou, vichrem zmítané podstaty bratranců srazil lopatami větrných mlýnů, a Cecy se bez dechu posadila a vyrazila ze sebe jek, který bratrance naplno zasáhl. Všichni čtyři se v okamžiku otřesu nalézali v různých příhrádkách oblastního blázince, slídili mezi padacími dvířky lebek a nakukovali do vírů konfet v barvách šílenství s temně duhovým zabarvením nočních můr.

"Co se stalo?" volal Jack Cecinými ústy.

"Co?" ozýval se Philip a pohyboval jejími rty.

"Proboha!" William zíral z jejích očí.

"Stodola shořela," řekl Peter. "Jsme ztraceni!"

Rodina na kouřícím dvoře, s tvářemi umazanými od sazí, se obrátila jako pohřební průvod toulavých minstrelů a šokované zírala na Cecy.

"Cecy?" otázala se matka rozčileně. "Je tam někdo s tebou?"

"Já, Peter!" křičel Peter jejími rty.

"Philip!"

"William!"

"Jack!"

Duše se odpočítávaly v ústech mladé ženy.

Rodina vyčkávala.

Pak, jako jeden muž, hlasy čtyř mladých mužů položily poslední, nejděsivější otázku:

"Nezachránili jste ani jedno tělo?"

Rodina poklesla o palec k zemi pod břemenem odpovědi, kterou nemohli dát.

"Ale..." Cecy se chytla za vlastní lokty, dotkla se vlastní brady, vlastních úst, čela, za nímž se čtyři neposední duchové šťouchali lokty a prali se o místo. „Ale co s nimi budu dělat?" Očima pátrala ve všech těch tvářích dole na dvoře. "Mí bratřenci tu nemohou zůstat. Nemohou zůstat jen tak v mojí hlavě!"

Co křičela potom, nebo co blábolili bratřenci, namačkaní jako oblázky pod jejím jazykem, nebo co říkala Rodina, pobíhající po dvoře jako popálená kuřata, nikdo neví.

Jako úder hromu v den posledního soudu se zhroutila zbylá část stodoly.

Se širým šepotem odvanul popel říjnový vítr, který se do střechy podkroví opíral z té i oné strany.

"Mně se zdá..." řekl Otec.

"Nezdá, ale je!" řekla Cecy s očima zavřenýma.

"Musíme bratrance někomu svěřit. Najít pro ně dočasná útočiště, do té doby, než se nám podaří vybrat nová těla."

"Čím dřív, tím líp," pronesly čtyři hlasy Cecinými ústy, hned vysoký, hned hluboký, hned dva stupně mezi tím.

Otec ve tmě pokračoval. "V Rodině přece musí být někdo s malým pokojíkem v zadním traktu svého malého mozku! Dobrovolníci!"

Rodina nabrala ledový dech a zůstala tichá. Pra Prababička, vysoko nahoře ve svém vlastním podkroví, náhle zašeptala: "Tímto žádám, jmenuji a pověřuji nejstaršího ze starých!"

Jako by měli hlavy zavěšené na jediné šňůře, všichni se obrátili a zamrkali do vzdáleného kouta, kde se jejich starověký Pradědeček od řeky Nilu opíral jako suchý snop pšenice z časů dvě milénia před Kristem.

Prapředeck od Nilu zachraptěl: "Ne!"

"Ano!" Prababička zavřela pískovou štěrbinu očí a složila křehké ruce do klína s malbou hrobky. "Máš všechn čas světa."

"Ještě jednou, ne!" Márníční pšenice zachrastila.

"Toto," zamumlala Prababička, "je Rodina, všichni neobyčejně skvělí. Procházíme se po nocích, létáme s větrem a povětrím, touláme se v bouřích, čteme myšlenky, kouzlíme, žijeme věčně nebo tisíc let, co si jen vzpomeneš. Zkrátka, jsme Rodina, na kterou se dá spolehnout, obrátit, když..."

"Ne, ne!"

"Kuš!" Jedno oko velké jako Hvězda Indie se otevřelo, zaplálo, pohaslo, zavřelo se. "To není správné, čtyři divocí mladíci v hlavě křehké dívenky. A existuje mnoho věcí, které právě ty můžeš bratrance naučit. Užíval sis dlouho předtím, než Napoleon vstoupil do Ruska a pak utíkal pryč, dřív, než Ben Franklin umřel na neštovice. Bylo by dobré, kdyby duše těch chlapců nějaký čas sídlily ve tvém uchu. Mohlo by jim to narovnat páteř. Popíráš to snad?"

Prastarý předeck od Bílého a Modrého Nilu vydal jen nejslabší zachřestění dožínkového věnce.

"Tak tedy," prohlásila křehká vzpomínka faraónovy dcery. "Děti noci, slyšeli jste?"

"Slyšeli jsme!" vykřikly duchové Cecinými ústy.

"Jděte!" řekla čtyři tisíce let stará mumifikace.

"Jdeme!" řekli ti čtyři.

A protože se nikdo neobtěžoval určit, který bratranec má jít první, vzduchem zavířily fantomové, příliv bouře nesené neviditelným větrem.

Čtyři různé výrazy ozářily Pradědečkovu tvář dožínkového předka. Čtyři různá zemětřesení otřásla jeho křehkou kostrou. Čtyři různé úsměvy hrály stupnice na jeho žlutých pianových zubech. Než mohl zaprotестovat, čtyři různé kroky čtyř rychlostí ho vynesly ven z domu, přes trávník a dál po opuštěných kolejnicích směrem k městu, a v obilném hrdle bublal dav smíchů.

Rodina se vykláněla z balkonu a hleděla za úspěchanou přehlídkou jednoho muže.

Cecy, opět v hlubokém spánku, otevřela ústa, aby osvobodila ozvěny davu.

V poledne následujícího dne velká, matně modrá železná lokomotiva přisupěla do nádraží a našla Rodinu neklidně postávající na nástupišti, jak podpírá starého faraóna sklizně ve svém středu. Víc ho donesli než dovedli do vagónu, který voněl čerstvým lakem a horkým plysem. Cestou poutník po Nilu s očima zavřenýma pronášel mnoha hlasy kletby, kterých si nikdo nevšímal.

Posadili ho jako prastarého kukuřičného panáka na jeho místo, narazili mu na hlavu klobouk, jako by dávali novou střechu na starý dům, a oslovili jeho vrásčitou tvář.

"Pradědečku, posad' se rovně. Pradědečku, jsi tam? Jděte z cesty, bratřenci, nechte starého promluvit."

"Jsem tady." Jeho suchá ústa zaškrabala a zahvízdala. "A trpím za jejich hříchy a neštěstí. Ach, zatraceně, zatraceně!"

"Ne!" "To jsou lži!" "Nic jsme neudělali!" vykřikly hlasy z jednoho a pak z druhého koutku jeho úst. "Přestaň!"

"Ticho!" Otec uchopil pravěkou bradu a zatřepal s ní, až se kosti uvnitř sešly. "Na západ od Října je Dočasně, stát Missouri, není to daleko. Máme tam příbuzné. Strýce, tety, bratrance, někteří mají a jiní nemají děti. Protože Cecina mysl může cestovat jen pár mil, musíš náklad neukázněných bratřenců přepravit ještě dál a uložit je do rodinných těl a mozků."

Ale jestli se ti nepodaří ty bláznů umístit," dodal, "přivez je zpátky živé!"

"Sbohem!" zazněly čtyři hlasy z pravěké otepi obilí.

"Sbohem, Pradědečku, Petere, Williamě, Philipe, Jacku!"

"Nezapomeňte na mě!" řekl hlas mladé ženy.

"Cecy!" zvolali všichni. "Na shledanou!"

Vlak odsupěl, mířil na západ od Října.

Vlak se nakláněl do protáhlé zatáčky. Předek od Nilu se nahnul a zaskřípěl.

"Tak," zašeptal Peter, "a je to."

"Ano." William pokračoval: "A je to."

Vlak zapískal.

"Jsem unavený," řekl Jack.

"Ty jsi unavený!" zaskřehotal prastarý.

"Je tu těsno," řekl Philip.

"To se dalo čekat! Prastarému jsou čtyři tisíce let, správně, dědo? Tvoje lebka je hrobka."

"Přestaňte!" Dědeček se uhodil do vlastního čela. Uvnitř hlavy ptáci v panice naráželi do stěn. "Přestaňte!"

"Poslouchejte," šeptala Cecy a konejšila paniku. "Dobře jsem se vyspala a pojedu s vámi kousek cesty, Pradědečku, a naučím tě, jak hlídat, zklidnit a chovat krkavce a supy usidlené ve tvé kleci."

"Krkavce! Supy!" protestovali bratrance.

"Ticho," řekla Cecy a upěchovala bratrance jako tabák ve staré nečištěné dýmce. Daleko odtud její tělo leželo v egyptských píscích, její mysl však kroužila, dotýkala se, postrkovala, zaklínala, držela. "Užijte si to. Podívejte!"

Bratrance se dívali.

A skutečně, toulat se po horních podlažích pravěké hrobky bylo jako přežívat ve ztemnělém sarkofágu, kde ležely vzpomínky, průhledná křídla složená, naskládána všude kolem ve svazcích převázaných stužkou, v pořadačích, v balících, v zahalených postavách, v rozhozených stínech. Tu a tam obzvláště jasná vzpomínka vylétla jako osamělý paprsek jantarového světla a vykroužila tu zlatou hodinu, tam letní den. Vládl tu pach obnošené kůže a spálených koňských žíní a vzdálený zápach močové kyseliny a oněch zažloutlých kamenů, které je obklopovaly, jak se tak strkali zpola neviditelnými lokty.

"Podívej," bručeli bratrance. "Ach, ano! Ano!"

Protože teď, skutečně tiší, vykukovali ven zaprášenými tabulkami prastarých očí, přehlíželi celý ten velký vlak pekelného ohně, který je vezl, a letící, zeleně hnědnoucí podzimní svět, který se míhal kolem jako se mívá starý dům s okny pokrytými pavučinami. Když ovládali Pradědečkova ústa, bylo to jako zvonit oloveným srdcem na zrezavělý zvon. Zvuky světa dovnitř doléhaly dutýma ušima jako praskání špatně vyladěného rádia.

"Stejně," řekl Peter, "je to lepší než nemít vůbec žádné tělo."

Vlak s hřmotem předusl most.

"Myslím, že se půjdu porozhlédnout," řekl Peter.

Prastarý cítil, jak se jeho končetiny protáhly.

"Zůstaň! Zpátky! Sedni!"

Starý pevně zavřel oči.

"Otevři! Ať vidíme!"

Oční bulvy se stočily pod víčka.

"Zrovna jde krásné děvče. Rychle!"

"Nejkrásnější děvče na světě!"

Mumie neodolala a rozloupla jedno oko.

"Ach!" vydechli všichni. "Správně!"

Mladá žena se prohýbala, nakláněla, jak jí vlak postrkoval či potahoval; krásná jako něco, co by člověk mohl vyhrát na pouti srážením lahví od mléka.

"Ne!" Starý zabouchl víčka.

"Otevři dokořán!"

Oční bulvy se vrtěly.

"Puště!" křikl. "Ne!"

Mladá žena se zapotácela se, jako by měla upadnout na ně na všechny.

"Dost!" vykřikl starý, prastarý. "Je tu s námi Cecy, docela nevinná."

"Nevinná!" Vnitřní podkroví zaburácelo smíchem.

"Pradědečku," pronesla mírně Cecy. "Vzhledem ke všem nočním výletům, všemu cestování, nejsem..."

"Nevinná!" křikl čtyři bratrance.

"No tak podívejte!" protestoval Pradědeček.

"Ty se podívej," šeptala Cecy. "Proklouzávám za okna ložnic v tisíci letních nocí. Líhám v chladivých sněžných postelích z bílých polštářů, a plavu svlečená v řekách za srpnových polední, a pak uléhám na dno řek, aby ptáci viděli..."

"Já to nechci poslouchat!"

"Ano." Cecin hlas se toulal v chladivých lukách vzpomínek. "Vznášela jsem se v letní tváři dívky a pohlížela na mladého muže, a byla jsem ve stejném muži, ve stejném okamžiku, dýchala oheň na tu věčně letní dívku. Žila jsem v pářících se myších, v kroužících hrdličkách, v holubicích s krvácejícím srdcem, ukrývala se ve dvou motýlech spojených na květině."

"Zatraceně!"

"Jezdila jsem v saních za prosincových půlnocí, když padal sníh a z růžových nozder koní se valila pára, a byly tam dovysoka navršené kožešinové přikrývky a v nich se ukrývalo šest mladých lidí, v teple zachumlaných, a přáli si a nalézali..."

"Přestaň!"

"Bravo!" vřeštěli bratřenci.

"...a byla jsem uvnitř chrámu z masa a kostí - nejkrásnější ženy na světě..."

Pradědeček byl ohromen.

Protože nyní to bylo takové, jako by padal sníh a tišil ho. Cítil na čele šepot rozkývaných květín, kolem uší mu vál větřík červencového rána, všemi končetinami pronikalo vlhké pučení, na prastaré ploché hrudi rašila ňadra, oheň udeřil a vykvetl v pupečním důlku. Teď, jak hovořila, rty mu zněžněly a přebarvily se a poznaly poezii a nechaly by ji proudit v neuvěřitelných lijácích, a jeho obroušené a prachem hrobky pokryté prsty zatápaly v klíně a změnily se ve smetanu a mléko a tající jablečnou pěnu. Onráčen na ně shlédł a zaťal pěsti.

"Ne! Vraťte mi mé ruce! Vypláchněte mi ústa mýdlem!"

"Dost," řekl vnitřní hlas, Philip.

"Ztrácíme čas," řekl Peter.

"Pojďme pozdravit tu mladou dámu," navrhl Jack.

"Jasně!" pronesl Sbor mormonského svatostánku jediným hrdlem. Neviditelné drátky vymrštily Pradědečka na nohy.

"Nechte mě!" vykřikl a jako ve svěráku stiskl oči, lebku, žebra, neuvěřitelně silné lože, které se propadalo, aby bratrance zadusilo. "Tak! Dost!"

Bratřenci potmě vráželi do stěn.

"Pomoc! Světlo! Cecy!"

"Jsem tu!" řekla Cecy.

Starý cítil, jak se ho něco dotýká, škube, šimrá, chvíli za ušima, na páteři. Jednou mu luplo v kolenou, podruhé mu zapraskaly kotníky. Plíce se mu naplnily peřím, nos kýchl plný sazí.

"Wille, levá noha, pohyb! Petere, pravá noha, krok! Philipe, pravá paže, Jacku, levá! Hop!"

"Poklusem. Běž!"

Pradědeček se vrhl vpřed.

Ale nevrhl se na onu pěknou dívku; potácel se a zpola vrávorat pryč.

"Počkat!" zvolal řecký chór. "Ona je tam vzadu! Zastavte ho někdo. Kdo má nohy? Wille? Petere?"

Pradědeček rozrazil dveře chodbičky, vypadl na větrnou plošinu a chystal se vrhnout do louky pádících blýskavých slunečnic.

"Kámen!" řekl sbor vecpaný v jeho ústech.

A v kámen se na zadní plošině rychle mizejícího vlaku proměnil.

O chvíli později se otočený Pradědeček ocitl znovu uvnitř. Jak vlak vletěl do zatáčky, usedl na ruce oné mladé dámy.

"Pardon!" Pradědeček vyskočil.

"To nic." Upravila si ruce.

"Žádné potíže, ne, ne!" Starý, prastarý se zhroutil na protější sedadlo. "K čertu! Netopýři, zpátky do zvonice!"

Zatraceně!"

Bratřenci roztavili vosk v jeho uších.

"Nezapomeňte," syčel mezi zuby, "zatímco vy tam se chováte jako mladí, já tady jsem Tut, co právě vyšel z hrobky."

"Ale..." komorní kvartet mu mžikal víčky. "My tě omladíme!"

Zažehl mu zápalnou šňůru v žaludku, bombu v hrudi.

"Ne!"

Pradědeček škulb za drát. Otevřela se padací dvířka. Bratřenci padali do nekonečné změti planoucích vzpomínek: třírozměrné podoby stejně bujné a vřelé jako dívka přes uličku. Bratřenci padali.

"Pozor!"

"Já se ztratil!"

"Petere?"

"Jsem někde ve Wisconsinu. Jak jsem se sem dostal?"

"Já jsem na lodi na řece Hudson. William?"

Daleko odtud volal William: "Londýn. Bože můj! Podle novin je dvacátého druhého srpna roku 1800!"

"Cecy?! To ty!"

"Ne, já!" křikl Pradědeček všude dokola. "Pořád vás mám v uších, zatraceně, ale žijete v mých starých časech a místech. Pozor na hlavu!"

"Moment!" řekl William. "Je tohle Grand Canyon nebo tvá prodloužená mícha?"

"Grand Canyon. Devatenáct set dvacet jedna."

"Žena!" vykřikl Peter. "Tady přede mnou."

A skutečně, ta žena byla krásná jako jaro před dvěma sty lety. Pradědeček si nevzpomínal na jméno. Byla jen někdo, kdo šel v letním poledni kolem s lesními jahodami.

Peter se natáhl po té krásné vzpomínce.

"Pryč!" křikl Pradědeček.

A dívčina tvář se rozletěla na kousky ve světlém letním vzduchu a zmizela na konci ulice.

"Hrome!" vykřikl Peter.

Jeho bratři řádili, vylamovali dveře, vysazovali okna.

"Bože! Podívej!" volali.

Pradědečkovy vzpomínky tu ležely jedna vedle druhé, úpravně naskládané jako sardinky v krabičce, milión na výšku, milión na šířku, seřazené podle vteřin, minut, hodin. Tu černovláska, jak si češe vlasy. Tam světlovlasá dívka, jak běží nebo spí. Všechny uschované ve voštinách barvy jejich letních lící. Jejich úsměvy blýskaly. Mohls je vyzvednout,

otočit, poslat pryč, přivolat zpět. Zavolej "Itálie 1797", a ony tančí vyhrátým pavilónem nebo plavou v přílivu světlušek.

"Pradědečku! A Prababička o nich ví?"

"Je jich víc!"

"Tisíce!"

Pradědeček odhodil tkáň vzpomínek. "Tady!"

Tisíc žen se procházelo labyrintem.

"Bravo, Pradědečku!"

Od ucha k uchu je cítil, jak přehrabují města, vedlejší uličky, pokoje.

Dokud Jack nechytí jednu osamělou a krásnou dámu.

"Mám tě!"

Otočila se.

"Hlupáku!" zašeptala.

Tkáň krásné ženy vyhořela. Brada vyzábla, tváře se propadly, oči se utopily.

"Prababičko, to jsi ty!"

"Před čtyřmi tisíci lety," zabrumlala.

"Cecy!" Pradědeček zuřil. "Uklid' psa Jacka, do stromu! Kamkoli, jen ne do mé zatracené hloupé hlavy!"

"Ven, Jacku!" poručila Cecy.

A Jack zmizel.

Zůstal v drozdovi na kůlu, který se mihl kolem.

Babička stála zchřadlá v temnotě. Pradědečkův vnitřní zrak se jí dotkl a znovu jí oblékl mladší obrysy. Nová barva se vlila do očí, tváří a vlasů. Ukryl ji bezpečně v sadu ovocných stromů v Alexandrii, kdy čas byl mladý.

Pradědeček otevřel oči.

Slunce oslepilo zbylé bratrance.

Mladá žena stále ještě seděla přes uličku.

Bratrance za jeho pohledem vyskočili.

"Hlupáci!" řekli si. "Proč se zdržovat starými? Nové je teď!"

"Ano!" zašeptala Cecy. "Tak! Nacpu Pradědečkovu mysl do jejího těla a její sny přenesu a schovám do jeho hlavy. On tu bude sedět zpřímá jako by spolkl pravítko. Uvnitř budeme všichni akrobaty, gymnasty, dábly! Průvodčí projde kolem a nebude mít zdání. Pradědeček bude mít hlavu plnou divokého smíchu, svlečených davů, zatímco jeho skutečná mysl bude uvězněna tam, za čelem toho pěkného děvčete. To bude zábava, uprostřed vlaku za horkého odpoledne!"

"Ano!" křikl všichni.

"Ne." A Pradědeček vytáhl z kapsy dvě bílé tabletky a spolkl je.

"Zastavte ho!"

"Čert aby to vzal," řekla Cecy. "Takový to byl skvělý, hříšný plán."

"Dobrou noc, spěte dobře," řekl Pradědeček. "A ty..." zadíval se s mírnou ospalostí na dívku přes uličku. "Ty jsi právě byla zachráněna před osudem, mladá dámo, který je horší než smrt čtyř bratranců."

"Jak prosím?"

"Nevinnosti, setrvej ve své nevinosti," zamumlal Pradědeček a usnul.

Vlak dorazil do Dočasna, stát Missouri, v šest hodin. Teprve tehdy bylo Jackovi dovoleno vrátit se z exilu v hlavě onoho drozda na vzdáleném plotě.

V Dochasnu nebyli naprosto žádní příbuzní ochotní ubytovat nezkrotné bratrance, a tak Pradědeček jel vlakem zpátky do Illinois, a bratrance byli stále v něm, jako broskvové pecky.

A tam také zůstali, každý na jiném území Pradědečkova sluncem či měsícem zalitého podkrovního království.

Peter se usídlil ve vzpomínce na rok 1840 ve Vídni s bláznivou herečkou; William žil v Jezerním okrsku s plavovlasou Švédkou nedefinovatelného věku; Jack zatím putoval od zábavy k zábavě - Frisco, Berlín, Paříž - příležitostně se objevuje jako bezbožný záblesk v Pradědečkových očích. A Philip, jedna moudrost, se zamkl hluboko ve knihovní komůrce a uvěznil všechny knihy, které Pradědeček miloval.

Ale někdy v noci se Pradědeček sune napříč podkrovím k Prababičce, nyní ne čtyřtisícileté, ale čtrnáctileté.

"Ty! Ve tvém věku!" zavřískne ona.

A tluč ho a tluč a tluč, až se Pradědeček, rozesmátý v pětihlase, vzdá a dá se na ústup a předstírá spánek, hotov pěti druhy pohotovosti, připraven k dalšímu pokusu.

Snad za čtyři tisíce let.

Kapitola jedenáctá

MNOHÉ NÁVRATY

nevíře, co zamilovalo nahoru, muselo sletět dolů.

V blizzardu temnoty po celém světě vichry vály pozadu, a co bouře odnesla vzhůru, zaváhalo na hranici obzoru a pak padalo zpátky na americký kontinent.

Všude nad horním Illinois se sbíraly bouřkové mraky a začínalo pršet, a přšely duše a přšela od-vanutá křídla a přšely slzy lidí, kteří se museli vzdát cesty a návratu na Shromáždění a byli smutní namísto veselí.

Všude po obloze Evropy a obloze Ameriky se to, co předtím bylo šťastnou slavností, změnilo v melancholii, zapuzeno oblaky útlaku a předsudků a nevíry. Účastníci Shromáždění se vraceli na práh Domu a proklouzávali dovnitř okny, podkrovím, sklepy, a spěšně se ukrývali k úžasu Rodiny, která se divila, jak to? Druhé Shromáždění? Blíží se snad konec světa? A ano, blížil, přinejmenším jejich světa. Děšť duší, tato bouře ztracenců, se kupila na střeše, přepřelovala sklepení mezi vinnými sudy, a čekala na jakési odhalení, které potom způsobilo, že se členové Rodiny rozhodli sejít v radě a uvítat jednoho po druhém tyto lidičky, co se potřebovali schovat před světem. A první z těchto podivných ztracených duší byla ve vlaku, co mířil Evropou na sever, mířil na sever k mlhám a mženi a k příjemným a životodárným deštům...

Kapitola dvanáctá

ORIENT EXPRES, SMĚŘ SEVER

rávě na palubě Orient Expresu, mířícího z Benátek na sever do Paříže a Calais, si naše starší žena povšimla smrtelně bledého pasažéra.

Byl to cestující, který zjevně umíral na nějakou příšernou nemoc.

Obýval kupé 22 ve třetím vagónu odzadu a nechával si tam posílat jídlo, a jen za soumraku se přece jen vzbudil a přišel si sednout do jídelního vozu zaplaveného falešným elektrickým světlem a zvuky cinkajícího křišťálu a ženského smíchu.

Dorazil dnes večer, pohyboval se s příšernou pomalostí, a usedl přes uličku vedle naší ženy v letech, s poprsím připomínajícím opevnění, s vyrovnaným čelem, s očima plnými laskavosti, která uzrála věkem.

Po jejím boku ležela černá lékařská brašna a v kapse pod klopou, našité v pánském stylu, nosila zastrčený teploměr. Bledost vyzábělého pasažéra přiměla její ruku zatápat podél klopky a nahnátout teploměr.

"Ach bože," zašeptala slečna Minerva Hallidayová.

Okolo procházel číšník. Dotkla se jeho lokte a kývla přes uličku.

"Promiňte, ale kam jede ten nebohý pán?"

"Do Calais a do Londýna, madam. Jestli Bůh dá."

A odspěchal.

Minerva Hallidayová, zbavena chuti k jídlu, zírala přes uličku na onoho kostlivce stvořeného ze sněhu.

Muž a příbor, který ležel před ním, se zdáli být jedno. Nože, vidličky a lžice zvonily stříbrně chladným zvukem. Fascinovaně naslouchal, jako by slyšel zvuk vlastní duše, když příbory klouzaly, dotýkaly se, vyzváněly; cililinkání z jiné dimenze. Ruce mu ležely v klíně jako opuštěná zvířátka, a když vlak zabočil v protáhlém oblouku, celé jeho rozkymácené tělo, neovládané myslí se kývalo hned na tu stranu, hned na druhou.

V té chvíli se vlak naklonil víc a shodil švitořící stříbro. Žena u vzdáleného stolu se smíchem zvolala:

"Tomu nevěřím!"

Na to muž s hlasitějším smíchem vykřikl:

"Ani já ne!"

Tato shoda názorů způsobila, že se smrtelně bledý pasažér děsivě schoulil do sebe. Pochybovačný smích mu probodával uši.

Viditelně se scvrkl. Oči se propadly a člověk si mohl téměř představit, jak z jeho úst vycházejí mrazivé výpary.

Zděšená slečna Minerva Hallidayová se naklonila kupředu a natáhla ruku. Slyšela sama sebe, jak šeptá:

"Já věřím!"

Účinek byl okamžitý.

Smrtelně bledý pasažér se posadil zpřímá. Do bílých tváří se vrátila barva. Oči zazářily znovuzrozeným ohněm. Hlava se otočila a on se zadíval přes uličku na tu zázračnou ženu se slovy, jež uzdravují.

Stará ošetřovatelka s velkou teplou náručí hrozně zrudla, stiskla rty, vstala a odspěchala.

Ani ne o pět minut později Minerva Hallidayová slyšela číšníka, jak spěchá chodbičkou, tůká na dveře a šeptá. Když míjel její otevřené dveře, pohlédl na ni.

"Nejste náhodou..."

"Ne," uhádla, "lékařka nejsem. Ale diplomovaná zdravotní sestra. Jde o toho starého pána v jídelním voze?"

"Ano, ano! Prosím, madam, tudy!"

Smrtelně bledého muže přenesli dozadu do jeho vlastního kupé.

Minerva Hallidayová tam došla a nakoukla dovnitř.

A tam ležel onen podivný muž, paže rozhozené, oči ochable zavřené, ústa jako bezkrevná rána, jediný život v něm připomínalo pokyvování hlavy, která se otřásala spolu s kymácením vlaku.

Bože můj, pomyslela si, on je mrtvý!

"Zavolám, když vás budu potřebovat," řekla nahlas.

Číšník odešel.

Slečna Minerva Hallidayová tiše zavřela posuvné dveře a chystala se vyšetřit mrtvého muže - jistě byl mrtvý. A přesto...

Ale nakonec se odvážila natáhnout ruku a dotknout se zápěstí, v němž proudilo tolik mrazivé vody. Odtáhla se, jako by

ji prsty spálil suchý led. Pak se naklonila kupředu a zašeptala do tváře bledého muže.

"Poslouchejte velmi pozorně. Ano?"

V odpověď se jí zdálo, že zaslechla nejjednodušší úder jediného tepu srdce.

Pokračovala. "Nevím, jak jsem to uhodla. Víím, kdo jste a co vám je."

Vlak se naklonil. Mužova hlava se překulila, jako by měl zlomený vaz.

"Řeknu vám, na co umíráte!" zašeptala. "Trpíte jednou nemocí - lidmi!"

Oči se prudce otevřely, jako by byl zasažen do srdce. Řekla:

"Lidé v tomto vlaku vás zabíjejí. Oni jsou vaše choroba."

Něco jako dech zašvelelo za zavřenou ranou mužových úst.

"Tak... jessssst."

Zesílila stisk na jeho zápěstí, hledala náznak pulzu:

"Pocházíte z nějaké středoevropské země, pravda? Odněkud, kde jsou noci dlouhé, a když vane vítr, lidé naslouchají?"

Ale časy se dnes změnily, a vy jste se pokusil uniknout cestováním, jenže..."

Právě v tu chvíli se chodbičkou kolem nich prohnała tlupa mladých, ovíněných turistů, vystřelujících salvy smíchu.

Smrtelně bledý pasažér povadl.

"Jak to... že vy..." šeptal.....vy víte...o nássss?"

"Jsem zvláštní sestra se zvláštní pamětí. Viděla jsem... setkala jsem se s někým jako vy, když mi bylo šest."

"Viděla?" vydechl bledý muž.

"V Irsku, poblíž Kileshandry. Dům mého strýce, sto let starý, plný deště a mlh, a ozvěna kroků na střeše pozdě v noci, a

zvuky v hale, a blížila se bouře, a pak nakonec ten stín vstoupil do mého pokoje. Sedl si na mou postel a chlad

vycházející z jeho těla mnou roztřásl. Pamatuji si a víím, že to nebyl sen, protože stín, který si přišel sednout na mou

postel a šeptal... byl téměř... jako vy."

S očima zavřenýma, z hloubi své arktické duše starý chorý muž zatruchlil v odpověď:

"A kdo... a co... jsem?"

"Nejste nemocný. A neumíráte. ...Vy jste..."

V dálce zakvílela píšťala Orient Expresu.

"...duch," dodala.

"Tak jessst!" zvolal.

Byl to nekonečný výkřik nouze, poznání, jistoty. Muž se téměř posadil zpřímá.

"Tak jest!"

V tu chvíli se mezi dveřmi objevil mladý kněz, dychtivý činnosti. Oči jasné, rty vlahé, jednou rukou svíral krucifix,

zahleděl se na zhroucenou postavu smrtelně bledého pasažéra a zvolal: "Smím...?"

"Poslední pomazání?" Věkovitý cestující otevřel jedno oko jako víčko na stříbrné krabičce. "Od vás? Ne." Oko se

obrátilo k ošetřovateli. "Ona!"

"Pane!" zvolal mladý kněz.

Ustoupil, uchopil svůj krucifix, jako by to bylo spuštěadlo padáku, otočil se a odcupal.

Stará ošetřovatelka zůstala sedět, sledovala svého nyní ještě podivnějšího pacienta, až konečně pronesl:

"Jak," zajíkl se, "jak vy o mne můžete pečovat?"

"Tedy," krátce se zasmála, zlehčujíc sama sebe. "Musíme najít nějaký způsob."

S ještě dalším zakvílením se Orient Expres vrhal vstříc novým mlhám, mlhy, oparu, a s jekotem je prorážel.

"Vy jedete do Calais?" ujistila se.

,A dál, do Doveru, Londýna a snad na nějaký hrad poblíž Edinburghu, kde budu v bezpečí."

"To je téměř nemožné." Stejně dobře mu mohla prostřelit srdce. "Ne, ne, počkejte, počkejte!" vykřikla. "Nemožné... beze mne! Pojedu s vámi do Calais a dál do Doveru."

"Jenže vy mne neznáte!"

"Ach, ale snívala jsem o vás jako dítě, dlouho předtím, než jsem potkala někoho vám podobného, v mlhách a deštích Irska. V devíti letech jsem na blatech pátrala po psu baskervillském."

"Ano," řekl smrtelně bledý pasažér. "Jste Angličanka a Angličané věří!"

"Správně. Lepší než Američané, kteří pochybují. Francouzi? Cynikové! Angličané jsou nejlepší. Sotva se najde starý londýnský dům, který nemá svou truchlivou paní mlh, jež vzlyká před úsvitem."

V tu chvíli se dveře kupé, tažené dlouhým obloukem kolejí, doširoka otevřely. Z chodbičky se přivalil nápor otravného hovoru, třešticího brebentění, něčeho, co mohl být jen bezbožný smích. Smrtelně bledý pasažér ochabl.

Minerva Hallidayová vyskočila, přibouchla dveře, obrátila se a pohlédla na svého společníka na cestách s důvěrností pramenící z života plného spánkem zmítaných setkání.

"Povězte," otázala se, "kdo přesně jste?"

Smrtelně bledý pasažér spatřil v její tváři tvář smutného dítěte, které snad potkal kdysi dávno, a začal líčit svůj život:

"Dřív jsem po dvě stě let žil na jednom místě na okraji Vidně. Abych přežil, napadán ateisty stejně jako pravými věřícími, ukrýval jsem se v knihovnách, v prachem naplněných regálech, a živil se mýty a hřbitovními příběhy. Pořádal jsem půlnoční hody paniky a hrůzy z pádících koní, vyjících psů, vylétajících kocourů... drobečky strásané z náhrobních desek. Jak léta mýjela, mí soukmenovci z neviděného světa mizeli jeden po druhém, když se hrady hroutily nebo lordové pronajímali své strašidelné zahrady ženským klubům či hotelovým podnikatelům. Vypuzeni, my strašidelní tuláci světem jsme zabředli do smoly, bahna a močálů nevíry, pochyb, posměchu či neskrývaného pohrdání. Každým dnem se zdvojnásobovalo množství lidí a nevíry, a všichni mí příznační přátelé proto uprchli. Kam, to nevím. Já jsem poslední, snažím se ve vlaku projet Evropou až na nějakou bezpečnou, deštěm smáčenou hradní pevnost, kde se

lidé patřičně děsí mouru a kouře putujících duší. Anglie a Skotsko jsou pro mě!"

Jeho hlas se vytratil do ticha.

"A vaše jméno?" řekla konečně.

"Nemám žádné jméno," zašeptal. "Tisíc mlh navštívilo půdu mého rodu. Tisíc dešťů prosáklo mým náhrobkem. Vřepy dláta vyhladila mlha a voda a slunce. Mé jméno zmizelo s květinami a trávou a prachem rozpadlého mramoru." Otevřel oči.

"Proč to děláte?" řekl. "Proč mi pomáháte?"

A konečně se usmála, protože uslyšela, jak z jejich rtů splynula ta pravá odpověď:

"Nikdy v životě jsem nepoznala skrívánka."

"Skrívánka!?"

"Můj život byl životem vycpané sovy. Nebyla jsem jeptiška, přesto jsem se nikdy nevдалa. Pečovala jsem o invalidní matku a poloslepého otce, oddala jsem se nemocnicím, lůžkům se jmény ve hlavách, nočním výkřikům, a lékům, které pro kolemjdoucí muže nejsou parfémem. A tak jsem sama něco jako duch, víte? A teď, dnes večer, po šestašedesáti letech, jsem ve vás konečně našla pacienta! Nádherně odlišného, neznámého, docela nového. Ach, Bože, ta výzva! Závod! Povedu vás, budeme čelit lidem na nádraží, mezi davy Paříže, pak cesta k moři, vystoupit z vlaku, vzhůru na loď! To bude skutečně..."

"Skrívánek!" zvolal smrtelně bledý pasažér. Jeho tělem otřásaly záchvaty smíchu. "Skrívánci? Ano, to je to, co jsme!"

"Jenže," řekla, "v Paříži skrívánky nejedí, přestože tam opékají kněze?"

Zavřel oči a zašeptal, "Paříž? Ach, ano."

Vlak zakvílel. Noc ubíhala.

A přijeli do Paříže.

A právě když přijížděli, chlapec, nejvíc šestiletý, běžel okolo a zkameněl. Zíral na smrtelně bledého pasažéra a smrtelně bledý pasažér mu oplácel připomínkou ledových ker Antarktidy. Chlapec vykřikl a utekl. Stará ošetřovatelka rozevřela dveře a vykoukla.

Na vzdáleném konci chodbičky chlapec něco drmolil k svému otci. Otec vykročil chodbičkou a vykřikoval:

"Co se to tu děje? Kdo to vyděsil mého..."

Zastavil se. Předě dveřmi teď sám upřel pohled na onoho smrtelně bledého pasažéra zpomalujícího, brzdicího Orient Expresu. Zabrzdil vlastní jazyk "...mého syna."

Smrtelně bledý pasažér na něho tiše hleděl očima šedýma jako mlha.

"Já..." Francouz zacouval, nevěřicně vtáhl vzduch mezi zuby. "Odpusťte!" Zajíkl se. "Lituji!"

A otočil se a postrčil syna. "Děláš potíže. Běž!" Jejich dveře zapadly.

"Paříž!" ozývalo se vlakem.

"Klidně a rychle!" radila Minerva Hallidayová, když poháněla svého věkovitého přítele ven na nástupiště, lemované špatnou náladou a ztracenými zavazadly.

"Já se rozpouštím!" zvolal smrtelně bledý pasažér.

"Ne na tom místě, kam vás já vedu!" Ukázala piknikový košík a vhodila ho do zázraku jediného zbývajícího taxi. A dojeli pod bouřlivou oblohu nad hřbitovem Pere Lachaise. Velká brána se právě zavírala. Ošetřovatelka zamávala hrstí franků. Brána znehybněla.

Uvnitř se nejistě, ale v míru procházeli mezi deseti tisíci náhrobky. Bylo tam tolik chladného mramoru, a tolik skrytých duší, že stará ošetřovatelka pocítila náhlou závrať, bolest v jednom zápěstí, a prchavý chlad na levé straně tváře.

Odmítavě potřásla hlavou. A dál klopýtali mezi kameny.

"Kde si uděláme piknik?" řekl.

"Kdekoli," odpověděla. "Ale opatrně! Protože toto je francouzský hřbitov! Přeplněný cyniky! Armádami egoistů, kteří jeden rok upalovali lidi pro jejich víru, jen aby druhý rok byli sami upáleni pro tu svou! Hledejte! Vybírejte!" Kráčeli.

Smrtelně bledý pasažér přikývl. "Ten první kámen. Pod ním leží: nic. Smrt konečná, ani šepot času. Druhý kámen: žena, tajně věřící, protože milovala svého manžela a doufala, že se s ním znovu shledá na věčnosti... zde vládne ševil ducha, obracení srdce. Lépe. Nyní ten třetí náhrobek: spisovatel napínavých příběhů pro jistý francouzský časopis. Avšak on miloval své noci, své mlhy, své hrady. Tento kámen má správnou teplotu, jako dobré víno. Tak zde zůstaneme sedět, milá paní, zatímco budete nalévat šampaňské a budeme čekat na svůj vlak."

Podala mu sklenici. "Můžete přece pít?"

"Dá se to zkusit." Přijal ji. "Dá se to jen zkusit."

Smrtelně bledý pasažér téměř "zemřel", když vyjeli z Paříže. Skupina intelektuálů, čerstvých absolventů přednášek o Sartrově "nevolnosti", žvanících o Simoně de Beauvoir, proudila chodbičkami, a za nimi zůstával vzduch vroucí a prázdny.

Bledý pasažér pobledl ještě víc.

Druhá zastávka za Paříží, další invaze! Na plošinu se vecpala skupina Němců, hlasitých ve své nevěře v ducha předků, pochybovačných v politice, někteří si dokonce nesli knihu s názvem Byl Bůh někdy doma?

Duch z Orient Expresu se propadl hlouběji do své kostry připomínající rentgenový snímek.

"Ach je," zvolala slečna Minerva Hallidayová, a rozběhla se do vlastního kupé, a přirtila se zpátky a hodila na zem hromadu knih.

"Hamlet!" zvolala, "jeho otec, ano? Vánoční koleda. Čtyři duchové! Na větrné hůrce. Kathy se vrací, ano? Aby strašila sněhy? Ach, Pod koly osudu, a ...Rebeka! Pak - má oblíbená! Opičí pracka! Kterou?"

Ale duch Orient Expresu neřekl ani strašidelné slovo. Oči měl zamčené, ústa sešitá rampouchy.

"Počkejte!" vykřikla.

A otevřela první knihu...

Hamlet tu stál na hradební zdi a slyšel sténat ducha svého otce, a tak pronesla tato slova:

"Slyš... nastává mi opět chvíle... kdy do mučivých sirných plamenů... se musím navrátit..."

A pak četla:

"Jsem přízrak tvého otce, odsouzeného na nějaký čas obcházet za nocí..."

A dál:

"Jestližeš miloval kdy svého otce... Ó Bože!... pomsti tu hnusnou, neslýchanou vraždu..."

A ještě dál:

"...Ba vraždu, hnusnou jako každá vražda..."

A vlak letěl nocí, když pronesla poslední slova ducha Hamletova otce:

.....A sbohem již..."

"... Sbohem! Pamatuj!"

A opakovala:

"...Pamatuj!" *1)

A duch z Orient Expressu se zachvěl. Sáhla po další knize:

"...Počiná se sdělením, že Marley byl mrtev..."

Vlak z Orientu hřměl přes soumravný most nad neviditelnou říčkou.

Ruce jí poletovaly jako ptáci.

"Jsem Duch minulých Vánoc!"

Potom:

"Fantom Rickshaw vyklouzl z oparu a odklusal do mlhy..."

A nezaslechla v pozadí, v ústech ducha z Orient Expressu, tu nejslabší ozvěnu koňských kopyt?

"Ten tlukot, tlukot, tlukot starcova srdce pod podlahou!" zvolala tiše.

A hle! jako skok záby. První slabý tep duchova srdce za více než hodinu.

Němci opodál v uličce vypálili salvu nevíry.

Avšak ona nalévala lék:

"Pes vyl venku na blatech."

A ozvěna onoho vytí. toho nejbezútešnějšího výkřiku, vycházela z duše jejího společníka na cestách, kvílela v jeho hrdle.

A noc stárla a vyšel měsíc a Žena v bílém kráčela krajinou, když stará ošetřovatelka mluvila a vyprávěla, a netopýr, co se změnil ve vlka, co se změnil v ještěra, ztěkal zeď čela smrtelně bledého pasažéra.

A pak vlak konečně ztlchl spánkem a slečna Minerva Hallidayová nechala poslední knihu s bouchnutím těla dopadnout na podlahu.

"Requiescat in pace?" zašeptal cestovatel z Orient Expressu s očima zavřenýma.

"Ano." Usmála se, přikývla. "Requiescat in pace." A spali.

A konečně dorazili k moři.

A tam vládl opar, který se změnil v mlhu, která se změnila ve spršky deště, jako vítaná vlaha slz z oblohy bez trhlínky.

To přimělo smrtelně bledého pasažéra otevřít, rozlepit rty a mumlat díky za strašidelnou oblohu a pobřeží navštěvované přízraky přílivu, když vlak vklouzl do úkrytu, kde mělo dojít k výměně davů, z plného vlaku se stávala plná loď.

Duch z Orient Expressu postával pozadu, poslední postava ve vlaku, který byl nyní strašidelný sám o sobě.

"Počkejte," vzlykl tiše, žalostně. "Ta loď! Není tam kde se schovat! A celnice!"

Celníci však jen letmo pohlédli na bledou tvář zbělalou pod tmavou čepicí a klapkami na uši a rychle odmávli tuto zajímavou duši na loď.

Tady byla obklopena tupými hlasy, netečnými lokty, vrstvami lidí, kteří se strkali, když se loď zachvěla a dala do pohybu, a ošetřovatelka viděla, jak její křehký rampouch opět začíná tát.

To hlouček výskajících dětí ji přiměl říci: "Rychle!"

A bezmála nesla vyzáblého muže ve stopách chlapců a děvčátek.

"Ne!" vykřikl věkovitý pasažér. "Takový hluk!"

"Je něčím zvláštní!" Ošetřovatelka ho vstrčila do dveří. "Lék! Tady!"

Stařec zíral.

"To přece," zamumlal. "Tohle je - herna."

Nasměrovala ho doprostřed všeho toho křiku a pobíhání.

"Děti! Čas na pohádku!"

Málem už se znovu rozběhly, když dodala, "Na pohádku o duchovi!"

Bez rozpaků ukázala na smrtelně bledého pasažéra, jehož bílé prsty mury se zatínaly do šátku kolem ledového hrdla.

"Všichni sednout na zemi!" řekla ošetřovatelka.

Děti se s vřeštěním shlukly kolem cestujícího z Orient Expressu jako Indiáni kolem týpí. Hleděly vzhůru na jeho tělo, kde vichřice hnaly mráz do zejících úst.

"Vy přece věříte na duchy, že?"

"Ach, ano!" zakřičely. "Ano!"

Záda se mu napřímila, jako by spolkl pravítko. Cestující z Orient Expressu strnul. V očích mu zaplály nejnepatrnější vykřesané jiskřičky. Hrobní růže mu vykvetly na tvářích. A čím víc to k němu děti přitahovalo, tím víc rostl a tím teplejší byla jeho pleť. Jedním rampouchovým prstem jim namířil do tváří.

"Budu..." zašeptal, "budu..." a krátká přestávka, "...vám vyprávět strašidelnou pohádku. O skutečném duchovi!"

"Ach, ano!" zakřičely děti.

A on začal vypravovat a jak horkost jeho jazyka zaklínala blata, vábila mlhy a zvala déšť, děti se choulily a tlačily blíž, jako lůžko z dřevěného uhlí, na němž se šťastně opékal. A jak vyprávěl, sestra Hallidayová, v koutku poblíž dveří, spatřila to, co on viděl za strašidelným mořem, přízračné útesy, křídové útesy, bezpečné útesy Doveru nedaleko odtud, jak čekají, šeptající věže, mumlající hradní pevnosti, kde zjevení zůstala taková jako dřív a kde čekají tichá podkroví.

Dívala se a cítila, jak její ruka šplhá po klopě k teploměru. Nahmatala vlastní puls. Přelétává temnota se dotkla jejich očí. A pak jedno dítě řeklo: "Kdo jsi ty?"

A smrtelně bledý pasažér rozvlnil svůj pavučinový závoj, naostřil představivost a odpověděl.

Teprve zvuk přístavní píšťaly trajektu přerval dlouhé vyprávění půlnočních příběhů. A dovnitř proudili rodiče, aby se zmocnili svých ztracených dětí, odváděli je pryč od gentlemana z Orient Expressu, muže s děsivými očima, jehož něžně burácející ústa je rozechvívala až do morku kostí, když šeptal a šeptal, dokud se loď nepřiblížila k doku a dokud neodvlekli posledního vzpouzejícího se chlapce. Stařec a jeho ošetřovatelka tak zůstali sami v dětské herně a loď, jako by až dosud naslouchala, slyšela a smrtelně vychutnávala příběhy vyprávěné dlouho před svítáním, ustala ve svých jemných záchvěvech.

Na přístavním můstku cestující z Orient Expressu řekl s nádechem svěžesti: "Ne. Nebudu potřebovat, abyste mi pomohla dolů. Podívejte!"

A rázně scházel po lávce. A stejně jako děti byly povzbuzením pro jeho barvu, výšku a hlasivky, čím víc se každým krokem blížil Anglii, tím pevnější byla jeho chůze, a když se konečně dotkl mola, z jeho tenkých rtů vyrazil krátký šťastný zášleh zvuku, a ošetřovatelka za ním se přestala mračit a nechala ho utíkat k vlaku.

A když viděla, jak před ní běží jako dítě, mohla jen stát, srdce sevřené radostí a něčím víc než radostí. A on běžel a její srdce běželo s ním a najednou poznalo bodnutí úžasně bolesti, zasáhl ji oblak temnoty a ztratila vědomí.

Smrtelně bledý pasažér ve spěchu neopozoroval, že stará ošetřovatelka není vedle něj ani za ním, tak dychtivě se hnál. U vlaku vydechl: "Tak!" a s jistotou uchopil kliku kupé. Teprve pak vycítil ztrátu a otočil se.

Minerva Hallidayová tam nebyla.

A přesto za okamžik dorazila, bledší než obvykle, avšak s neuvěřitelně zářivým úsměvem. Zakolísala a téměř upadla. Tentokrát to byl on, kdo napřáhl paži.

"Drahá paní," řekl, "byla jste tak laskavá..."

"Ale," řekla tiše a dívala se na něj, vyčkávajíc, až ji doopravdy uvidí, "já neodcházím."

"Vy...?"

"Jedu s vámi," řekla.

"Ale vaše plány?"

"Změnily se. Nyní nemám, kam jinam bych šla."

Zpola se otočila a ohlédla se přes rameno.

V přístavišti se rychle shlukoval dav a díval se na někoho, kdo ležel na lávce. Hlasy šuměly a volaly. Několikrát se ozvaly výkřiky volající lékaře.

Smrtelně bledý pasažér pohlédl na Minervu Hallidayovou. Pak pohlédl na dav lidí a na objekt jejich znepokojení ležící u mola: pod nohami se jim kutálel rozbitý lékařský teploměr. Pohlédl zpět na Minervu Hallidayovou, která stále nemohla odtrhnout oči od rozbitého teploměru.

"Ach, má drahá, laskavá paní," řekl konečně. "Pojďme."

Zadívala se mu do tváře. "Skřivánci?"

Přikývl. "Skřivánci."

A pomohl jí nastoupit do vlaku, který sebou záhy trhl a pak hřmotil a hvízdal po kolejích směrem k Londýnu a Edinburghu a k blatům a hradům a tmavým nocím a dlouhým rokům.

"Zajímalo by mě, kdo to byl?" řekl smrtelně bledý pasažér s pohledem zpátky na dav u mola.

"Ach, Bože," řekla stará ošetřovatelka. "Nikdy jsem to doopravdy nevěděla."

A vlak byl pryč.

Trvalo plných dvacet vteřin, než se koleje přestaly chvět.

Kapitola třináctá

DRYÁK MRZÁK PARASCELSIUS

eříkejte mi, kdo jsem. Nechci to vědět."

Ta slova vstoupila do ticha velké stodoly za neuvěřitelně obrovským Domem.

Vyslovil je Dryák Mrzák Paracelsius. Byl prvním po třech, kdo dorazili, a teď hrozil, že nikdy neodejde, což ohýbalo hřbety a lámalo duše všech, dnů po Shromáždění.

Dryák M. P., jak byl znám, měl na zádech hrb a podobnou pohromu přes polovinu úst. Také jedno oko mělo ve zvyku být zpola zavřené či zpola otevřené, podle toho, jak se člověk zadíval, a oko za víčkem plálo jako ryzí ohnivý krystal a obyčejně zůstávalo mrzuté.

"Nebolí, jinými slovy..." Dryák M. P. se odmlčel a pak řekl:

"Nepovídejte mi, co dělám. Nechci to vědět."

Následoval zmatený šepot mezi členy Rodiny shromážděnými ve vznešené stodole.

Třetina jejich počtu přiletěla či přidupala oblohou či vlčím klusem podél břehů na severu a na jihu a na východě a na západě, a zanechala za sebou nejméně šedesát bratranců, strýců, dědečků a prapodivných návštěvníků. Protože...

"Proč to všechno říkám?" pokračoval Dryák M. P.

Ano, proč? Asi tak pět tuctů neobyčejných tváří se naklonilo blíž.

"Války v Evropě vydrancovaly oblohu, rozervali oblaka, otrávilily povětří. Dokonce i vzdušné proudy nebeského oceánu, směřující ze západu na východ, načichly sulfurem a sírou. Stromy v Číně, jak se povídá, tam nedávné války oloupily o ptactvo. Mudrci Orientu tak nyní sídlí tam, kde zůstávají pusté stromy. Naším stínovým bratrancům se nedávno podařilo proniknout k průlivu a přes něj do Anglie, kde snad přežijí. Ale to je jen dohad. Až poslední hrady Anglie ztrouchniví a lidé se probudí z toho, čemu říkají pověry, naši bratraci mohou být snadno postiženi újmou na zdraví a zanedlouho se rozplynou do nicoty."

Všichni vydechli. Ozvalo se tiché zaštkání, které Rodinu dojalo.

"Většina z vás," pokračoval letitý stařec, "může zůstat. Jste tu vítáni. Jsou tu truhly a kopule a obydlí pod širým nebem a spousta broskvoní, tak se tu zařídte. Okolnosti jsou bohužel nešťastné. Proto jsem řekl to, co jsem řekl."

"Neříkejte mi, co dělám," zopakoval Timothy.

"Nechci to vědět," zašeptalo pět tuctů členů Rodiny.

"Ale nyní," řekl Dryák M. P., "to musíme vědět. Vy musíte vědět. Po celá staletí jsme nepřisoudili jméno, neobjevili vinětu, která by označovala nás samotné, která by shrnovala náš... celek. Začněme."

Ale než mohl kdokoli začít, nastalo u hlavního portálu domu ohromné ticho, takové ticho, jaké mohlo vycházet z ozvěny hromového zaklepaní, které se dveří nikdy nedotklo. Bylo to, jako by široká ústa s tvářemi vyduťtými větrem vydechla proti dveřím a rozechvěla je, aby ohlásila všechno zpola viditelné, přítomné, ale i nepřítomné.

Smrtelně bledý pasažér dorazil se všemi odpověďmi.

Nikdo si nikdy nepředstavil ani nedokázal zjistit, jak se smrtelně bledému pasažéru podařilo přežít a dostat se napříč světem do Říjnové země v horním Illinois. Jen se hádalo, že si snad nějak prodloužil existenci v prázdných opatstvích a pustých kostelích a zapomenutých hřbitovech Skotska a Anglie a nakonec se s opuštěnou lodí přeplavil do Mystického Přístavu ve státě Connecticut a nějak si našel cestu mezi lesy, krajinou, až nakonec dorazil do horního Illinois.

To se stalo za noci, kdy přišlo jen málo, pouze nevelká záplata mraků se posouvala nad krajinou a nakonec zabušila na přední verandu velkého Domu. Nastalo chvění a koktání zámek na bráně a když se dveře rozlétly dokořán, konečně tu stáli první ze skvělé nové várky přistěhovalých členů Rodiny: smrtelně bledý pasažér a Minerva Hallidayová, a vypadali pozoruhodně mrtví na někoho tak mrtvého.

Timothyho otec, který pokukoval po tomto zpola vnímaném chvění chladného vzduchu, vycítil inteligenci, jež by dokázala zodpovědět otázky dřív, než budou položeny. A tak nakonec řekl:

"Jsi jedním z nás?"

"Jsem jedním z vás, či s vámi?" odpověděl smrtelně bledý pasažér. "A co jste vy, nebo my, či všichni? Dá se to pojmenovat? Je tu nějaký tvar? Jaká vládne atmosféra? Jsme spřízněni s podzimními dešti? Stoupáme s mlhami z nížinných rašelinišť? Vypadá snad soumrak opar podobně? Plížíme se nebo běžíme nebo klušeme? Jsme stíny na pobožené zdi? Jsme zrnky prachu střásanými v kýchnutích z náhrobních andělů s polámanými křídly? Vznášíme se či létáme či se svíjíme v říjnové ektoplasmě? Jsme slyšené kroky, které nás vzbudí, až narážíme lebkami do vík zatlučených hřeby? Jsme tlukotem netopýřích křídel sevřených ve spárech či v dlaních či v zubech? Spřádají naši bratraci a splétají svůj život jako ten tvor zavěšený na krku tohoto chlapce?" Ukázal.

Arach rozvíjel své vlákno v temném tichu.

"Mazlíme se s tímhle?" Znovu ta napřažená ruka.

Myšák zmizel v Timothyho vestě.

"Pohybujeme se nehluchně? Tak?"

Anuba se otřela dobrému Timothyho o nohu.

"Jsme letné pohledy do zrcadla, jinak neviditelné? Prodléváme ve stěnách jako umrlčí červotoči, co odtikávají čas? Je vanoucí dech nasávaný do komínů naším úděsným dechem? Když mraky zahalí měsíc, jsme my takovými mraky? Když proudy deště promlouvají ústy chrličů, jsme my těmito zvuky bez jazyka? Spíme ve dne a rojíme se za skvostné noci? Když podzimní stromy přší zlatáky, jsme my tím Midasovým darem, listopadem, který se ozývá v povětří šustivými tóny? Co, co, ach, co jsme? A kdo jste vy, a já, a všechny okolní výdechy mrtvých i když nemrtvých výkřiků? Neptejte se, komu zvoní pohřební hrana. To vám zvoní, a mně a všem těm smrtelně bledým děsům, co beze jména bloudí v marleyovské smrti řetězů. Mluvím pravdu?"

"Ach ano!" zvolal Otec. "Pojďte dál!"

"Ano!" vykřikl Dryák M. P.

"Dál," vykřikl Timothy.

"Dál," gestikulovala Anuba a Myšák a osminohý Arach.

"Dál," zašeptal Timothy.

A smrtelně bledý pasažér trhaně vykročil do náručí svých bratranců a požádal o milosrdné přístřeší na tisíc nocí a sbor "ano, pane" stoupal k nebi jako obrácený déšť a dveře se zavřely a smrtelně bledý pasažér a jeho skvělá ošetřovatelka byli doma.

Kapitola čtrnáctá ŘÍJNOVÝ NÁROD

edině díky chladnému výdechu smrtelně bledého pasažéra obyvatel Podzimního domu zakusili rozkošné zamrazení, setřáslí prastaré metafory ukryté v podkrovních lebkách a rozhodli se sejít na ještě větším setkání Říjnového národa. Teď, když bylo po Shromáždění, dospěly sem jisté hrozivé skutečnosti. Jednu chvíli byl strom holý bez listů v podzimním větru a pak, v okamžiku, problémy se v hroznech rozvěsily po větvích vzhůru nohama, mávaly křídly a cenily jehloví té zuby.

Byla to přehnaná metafora, ale Podzimní rada byla vážná. Rodina musela konečně rozhodnout, dle návrhu smrtelně bledého bratrance, kdo a co je. Tajuplné návštěvníky bylo třeba zaregistrovat a zařadit do seznamu.

Kdo byl mezi neviditelnými zrcadlovými obrazy nejstarší?

"Já," zazněl půdní šepot. "Já," Tisíckrát Pra Prababička špulila bezzubé dásně. "Nikdo jiný."

"Řečeno a dáno," souhlasil Thomas Vysoký.

"Souhlasí," pronesl myši trpaslík na zastíněném konci dlouhého poradního stolu, jeho ruce, pihovaté egyptskými skvrnami, svíraly mahagonový povrch.

Stůl zaduněl. Něco pod deskou stolu vydalo rozesmáté bouchnutí. Nikdo se nepodíval.

"Kolik z nás klepe do stolu, kolik kráječících, šouravých, klusajících? Kolik snáší slunce, kolik následuje měsíc?"

"Ne tak rychle," řekl Timothy, jehož úkolem bylo naškrábat fakta, prostý plod chlebovníku či jiná.

"Kolik větví Rodiny je příbuzných se smrtí?"

"My," pronesly další podkrovní hlasy, vítr, který se vplížil popraskanými trámy a kvílel pod střechou. "My jsme Říjnový národ, lid podzimu. Taková je pravda v mandlovém jádru, ve skořápce nočního býlí."

"Až příliš mlhavé," řekl Thomas zvaný Malý, nepodobný svému jménu, Vysoký.

"Pojďme se vydat kolem stolu poutníků, těch, co chodí, běží, táhnou vlákna, kráčeji časem stejně jako prostorem, vzduchem stejně jako travou. Myslím, že jsme dosáhli Jednadvaceti Zjevení, magického shromáždění nejrůznějších vazalů listů, odvanutého daleko ze stromů vzdálených deset tisíc mil, aby se zde usídlilo ke sklizni."

"K čemu všechno to kouskování a povyk?" řekl druhý nejstarší dvořan v polovině stolu, který kdysi pěstoval cibuli a pekl chléb pro faraónovy hrobky. "Všichni víme, co každý z nás dělá. Já suším žitné bochníky a svazuji zelené cibule, co provoní sevřené objetí králů Nilského údolí. Zásobuji bankety v síni Smrti, kde třináctero faraónů sedí na zlatě a jejich dech je kvas a zelený rákos, jehož výdech je věčným životem. Co ještě musíte vědět o mně či o jiném?"

"Tvé údaje jsou postačující." Vysoký přikývl. "Potřebujeme však souhrn jako bezměsíčná noc ode všech. S takovými vědomostmi se můžeme udržet v boji, až tato šílená válka dosáhne vrcholu!"

"Válka?" Timothy vzhledl. "Jaká válka?" A pak se plácl dlaní přes pusku a zrudl. "Omlouvám se."

"Není třeba, chlapče." Otec vši temnoty promluvil. "Slyšte nyní, povím vám historii narůstajícího přílivu nevíry.

Židovsko-křesťanský svět je v troskách. Mojžíšův hořící keř nevzplane. Kristus v hrobě se bojí vyjít na svět, nemá-li být poznán nevěřícím Tomášem. Stín Alláha taje o polednách. Tak křesťané a muslimové čelí světu rozervanému mnoha válkami, aby skončil v ještě větší. Mojžíš nesešel s hory, protože na ni nikdy nevystoupil. Ježíš nezemřel, protože se nikdy nenarodil. To vše, to vše, pamatujte si, je pro nás velice důležité, protože my jsme odvrácená strana mince vržené do vzduchu, aby padla hlava či orel. Zvítězí svaté, či nesvaté? Ach, jen podívejte: odpověď není ani žádný, ani co? Nejenže je Ježíš osamělý a Nazaret v troskách, ale obyvatelstvo ve své většině nevěří v Nic. Není tu místo pro úžasné či příšerné. Jsme také v nebezpečí, uvěznění v pasti hrobky spolu s neukřižovaným tesařem, odvanutí spolu s hořícím keřem, zatímco černá krychle východu trhá svůj chrám a padá. Svět je ve válce. Nenazývají nás Nepřítel, ne, protože to by nám dalo těla a podstatu. Je třeba vidět tvář či masku, aby se dalo udeřit do první a zohyzdit druhou. Válčí proti nám tím, že předstírají, ne, ujišťují se navzájem, že nemáme žádné tělo a podstatu. Je to válka smyšlenek. A pokud budeme věřit tomu, čemu věří tito nevěřící, naše kosti se rozpadnou na prach a zaneřádí vzduch." Ach, zaševlily početné stíny v radě. Iííí, ozvalo se zamručení. Ne.

"Ale ano," řekl Otec ve svém letitém plášti. "Kdysi to byla prostě válka mezi křesťany a muslimy a námi. Dokud věřili ve své kázáním naplněné životy, a nevěřili v nás, měli jsme víc než jen mytické tělo. Měli jsme s čím bojovat o přežití. Jenže teď, když je svět naplněn bojovníky, kteří neútočí, ale prostě se odvracejí nebo námi procházejí, kteří se nás ani nesnaží obhajovat jako zcela neskutečné, jsme náhle bezbranní. Ještě jedna přílivová vlna lhostejnosti, ještě jeden gigantický příval ničeho odnikud, a Apokalypsa, která nastane, jedním nedbalým závanem zhasí naše svíce. Nad světem kýchne něco podobného prашné bouři a naše Rodina už nebude. Záhubu přináší jediná věta, která, pokud se jí naslouchá a přitaká, říká prostě: vy neexistujete, vy jste neexistovali, vy jste nikdy nebyli."

"Ach! Ne! Iííí! Ne, ne," ozval se ševl.

"Ne tak rychle," řekl Timothy, čmáraje ze všech sil.

"Jaký je plán útoku?"

"Prosím?"

"Nuže," pravila temná neviditelná adoptivní matka Timothyho Viditelného, Timothyho jasně osvětleného, očividně k nalezení, "vykreslil jsi nelitostné obrysy Armageddonu. Téměř jsi nás zničil slovy. Teď nás pozvedni, ať jsme zcela Říjnový národ a zcela Lazarovi bratřenci. Víme, s kým bojujeme. Jak tedy zvítězíme? Protiúder, prosím."

"To je lepší," podotkl Timothy, jazyk mezi zuby, pomalu zapisoval pomalejší matčina slova.

"Potíž je," vložil se smrtelně bledý pasažér, "že musíme lidi přimět, aby v nás uvěřili jen do jisté míry! Pokud v nás budou věřit příliš mnoho, ukují kladiva a naostří kůly, vyrobí krucifixy a postříbí zrcadla. Proklatě, pokud to uděláme,

proklatě, pokud to neuděláme. Jak bojovat, aniž by bylo zjevné, že bojujeme? Jak se projevit, aniž bychom příliš odkryli svůj střed? Povědět lidem, že nejsme mrtví a přesto jsme byli řádně pohřbeni?"

Temný otec se zadumal.

"Rozdělte se," řekl někdo.

Ti u stolu se otočili jako jeden a zadívali se na ústa, z nichž vypadl tento návrh. Timothyho ústa. Vzhlédl a uvědomil si, že aniž by chtěl, promluvil.

"Ještě jednou?" zavelel otec.

"Rozdělte se," řekl Timothy se zavřenýma očima.

"Pokračuj, dítě."

"Tedy," řekl Timothy, "podívejte na nás, všichni v jedné místnosti. Podívejte na nás, všichni v jednom domě. Podívejte na nás, všichni v jednom městě!"

Timothy zaklapl pusy.

"Tedy..." řekl rodič v plášti.

Timothy vypískl jako myš, což přivolalo Myšáka z klopů. Pavoukovec na jeho krku se zachvěl. Anuba přidala lví řev.

"Tedy," řekl Timothy, "máme v Domě jen tolik a tolik místa pro všechny listy, co padají z oblohy, pro všechna zvířata, co se pohybují lesem, pro všechny netopýry, co létají, všechna mračna, co přicházejí spustit déšť. Zbývá nám už jen pár věží, a jednu z nich teď obývá smrtelně bleďý pasažér a jeho ošetřovatelka. Ta věž je zabraná a my máme už jen tolik a tolik truhel k uložení starého vína, máme jen tolik a tolik komůrek k rozvěšení vzdušných závoje ektoplazmy, máme jen tolik a tolik místa ve stěnách pro nové myši, máme jen tolik a tolik koutů na pavučiny. Když je to tak, musíme najít způsob, jak duše rozdělit, přesunout lidi z Domu někam jinam, na bezpečná místa po celé zemi."

"A jak to uděláme?"

"Tedy," řekl Timothy, a cítil, že na něj všichni upírají pohled, protože byl koneckonců jen dítě, co radí těmto letitým lidem, jak mají žít - nebo jak mají vykročit do světa a být nemrtví, to je přesnější.

"Tedy," pokračoval Timothy, "máme někoho, kdo by se mohl o rozmístění postarat. Může propátrat zemi a hledat duše, hledat prázdná těla a prázdné životy, a když najde velké plechovky, co nejsou naplněné, a maličké skleničky, co jsou plné zpoila, může ta těla vzít a vystěhovat duše a udělat místo těm z nás, kdo chtějí cestovat."

"A kdo je ta dotyčná osoba?" řekl někdo a znal odpověď.

"Osoba, která nám může pomoci rozmístit duše, je teď v podkroví. Spí a sní, sní a spí, na vzdálených místech, a myslím, že když ji půjdeme požádat, aby nám pomohla hledat, pomůže. Mezitím na ni myslíme a seznámíme se způsobem, jakým žije, způsobem, jakým cestuje."

"A kdo je to, ještě jednou?" řekl hlas.

"Její jméno?" řekl Timothy. "No, Cecy."

"Ano," řekl něžný a milý hlas, který rozvířil ovzduší rady.

Její podkrovní hlas promluvil.

"Budu," řekla Cecy, "jako někdo, kdo seje vítr, aby v budoucnu zasel semeno květiny. Dovolte mi sebrat jednu duši po druhé a vydat se napříč krajinou a nalézt vhodné místo, kde je uložím. Pár mil odtud, daleko od města, je prázdná farma, opuštěná před několika lety během prachové bouře. Kéž se mezi všemi našimi podivnými příbuznými najde dobrovolník. Kdo vystoupí z řady a dovolí mi putovat k tomu vzdálenému místu a prázdné farmě a převezme ji a vychová děti a bude existovat mimo dosah hrozby měst? Kdo to bude?"

"Nu," ozval se hlas uprostřed širokých rozmachů křídel na vzdáleném konci stolu, "neměl bych to být já?" řekl strýček Einar. "Mám schopnost létat a mohu se tam zčásti dostat, pokud mi budeš ku pomoci, zmocníš se mé duše, uchopíš mou mysl a pomůžeš mi putovat."

"Ano, Strýčku Einare," řekla Cecy. "Skutečně, ty, okřídlený, jsi vhodný. Jsi připraven?"

"Ano," řekl Strýček Einar.

"Nuže tedy," řekla Cecy, "začneme."

Kapitola patnáctá

STRÝČEK EINAR

abere to jen chvilku," řekla dobrá žena Strýčka Einara.

"Odmítám," řekl on. "A to mi zabere jen vteřinu."

"Pracovala jsem celé dopoledne," řekla. "A ty mi odmítáš pomoci? Za chvíli bude pršet."

"Ať prší," zvolal. "Nenechám se zasáhnout bleskem jen proto, abych provětral tvoje prádlo."

"Ale tobě to jde tak rychle," namítla.

"Ještě jednou, odmítám." Široké plachty křídel mu neklidně povívaly za zády.

Podala mu tenké lano, na kterém byly navěšené dva tucty čerstvě vypraných šatů. Obracel ho v prstech s nechutí v očích. "Tak došlo až na tohle," mumlal hořce. "Na tohle, na tohle, na tohle."

Po všech těch dnech a týdnech, kdy Cecy pátrala ve větru a prohledávala zemi a nacházela farmy, které nebyly docela v pořádku, konečně objevila prázdnou farmu, odkud lidé odešli a nechali dům opuštěný. Cecy ho sem vyslala na dlouhou cestu, hledat možnou manželku a útočiště před nevěřícím světem, a teď tu byl, trosečník.

"Neplač; zase to prádlo namočíš," řekla. "Teď vyskoč, prolétni je a ve vteřince bude hotovo."

"Prolétni je," řekl s výsměchem, který zněl falešně i hrozně ublíženě. "Ať si blýská, ať si leje!"

"Kdyby byl pěkný slunečný den, neřikala bych ti," namítla. "Celé moje praní je k ničemu. Prádlo bude viset po domě..."

To rozhodlo. Jestli něco nenáviděl, pak to bylo prádlo rozvěšené jako zmoklé girlandy, takže se pod ním člověk musel plížit, když chtěl přejít po místnosti. Zamával svými velkými křídly.

"Ale jen k plotu pastviny," řekl.

"Jen tam!" zvolala.

Frr... a vznesl se, křídla rozrážela a hýčkala chladný vzduch, zaburácel nízko nad mezí, za sebou táhl v široké smyčce šňůru s prádlem, sušil ho v prudkých nárazech a zpětných proudech vzduchu od křídel.

"Chytej!"

O chvíli později při návratu spustil prádlo, suché jako sklizená pšenice, na řadu čistých přikrývek, které venku rozložila.

"Vřelé díky!" zavolala.

"Pchá!" křikl a odletěl dumat pod planou jabloň. Nádherná křídla Strýčka Einara, podobná hedvábí, za ním visela jako mořsky zelené plachty a šuměla a šeptala mu z ramen, když kýchl nebo se rychle otočil.

Nenáviděl svá křídla? Ani zdaleka. V mládí vždycky létal v noci. Noc byla ten pravý čas pro muže s křídly. Denní světlo přinášelo nebezpečí, vždycky tomu tak bylo a vždycky bude, ale v noci, ach, v noci dřív plachtil nad vzdálenými pevninami a ještě vzdálenějšími moři. Žádné nebezpečí mu nehrozilo. Bývalo to bujné, volné létání a vzrušení.

Ale teď už v noci létat nemohl.

Na cestě sem, na tuto proklatou, zasmolenou farmu, vypil příliš mnoho hustého karmínového vína. "Budu v pořádku," říkal sám sobě, rozum kalný, zatímco si razil dlouhou cestu pod ranními hvězdami, přes zasněžené měsíční pahorky. A pak - prasknutí z nebe.

Bůh či Vesmír seslal šíp modrého světla! Věž vysokého napětí, proti temné míse noci do posledního okamžiku neviditelnou.

Jako kachna lapená do sítě! Ohromné zasyčení! Tvář mu zčernala planoucími ohni svatého Eliáše. Udušil oheň úžasnými zpětnými rázy křídel, a padal.

Dopad jeho těla na měsícem ozářenou louku vydal zvuk, jako by z oblohy sletěl ohromný telefonní seznam.

* * *

Zvedl se časně příštího rána, rosou nasáklá křídla se prudce chvěla. Byla ještě tma. Na východě se táhl úzký obzav úsvitu. Obzav brzo prosákne a veškeré létání bude zapovězeno. Nedalo se dělat nic jiného než se ukrýt v lese a přečkat den v nehlubším mlází, dokud další noc nedopřeje jeho křidlům skrytý pohyb po obloze.

Tak se stalo, že ho našla jeho budoucí žena.

Během dne, který byl teplý, se mladá Brunilla Wexleyová vydala podojit zatoulanou krávu; nesla totiž v jedné ruce stříbrnou dížku, prodírala se mlázím a chytře přemlouvala neviditelnou krávu, ať se prosím vrátí domů nebo ať jí břicho pukne nevydojeným mlékem. Skutečnost, že kráva by s největší jistotou přišla domů, až by skutečně potřebovala zatahat za struky, Brunillu nijak neznepokojovala. Byla to milá výmluva pro toulání po lese, foukání do odkvetlých bodláků a žvýkání pampelišek, což všechno Brunilla dělala, když narazila na Strýčka Einara.

Spal poblíž keře a vypadal jako člověk pod zeleným přístřeškem.

"Ach," řekla Brunilla horečnatě. "Muž. Ve stanu."

Strýček Einar se probudil. Tábornický stan se za ním rozložil jako široký zelený vějíř.

"Ach," řekla Brunilla, co hledala krávu. "Muž s křídly. Ano, ano, konečně. Cecy říkala, že tě pošle! Jsi Einar, vid'?"

Bylo fantastické vidět okřídleného muže a ona byla pyšná, že se potkali. Začala si s ním povídat a za hodinu byli staří přátelé a za dvě hodiny docela zapomněla, že tu jsou jeho křídla.

"Vypadáš řádně potlučený," řekla. "To pravé křídlo vypadá hodně špatně. Radši mě nech, ať ti je spravím. Stejně s ním nebudeš moci létat. Říkala ti Cecy, že žiju sama s dětmi? Jsem něco jako astrolog, strašně podivná, záhadná, skoro médium. A jak vidíš, docela ošklivá."

Trval na tom, že ošklivá není, a médium mu nevadí.

Ale nenahání jí strach? zeptal se.

"Žárlivost by bylo přesnější," odpověděla. "Smím?" A pohlédla jeho široké, zelené, membránovité závoje s opatrnou závistí. Zachvěl se při tom doteku a stiskl jazyk mezi zuby.

A tak nezbývala jiná možnost, než se vydat do jejího domu, aby si nechal přiložit mast na tu odřeninu, a jémine! - taková spálenina přes obličej, zrovna pod očima.

"Štěstí, že jsi neoslepl," řekla. "Jak se to stalo?"

"Vyzval jsem nebesa!" prohlásil a byli na její farmě, stěží si povšimli, že ušli míli, pozornost upřenou jeden na druhého.

Nu, uplynul den, a další. Přišel den, kdy jí mezi dveřmi poděkoval a řekl, že musí jít. Koneckonců, Cecy chtěla, aby se setkal s množstvím dalších možných dam ve vzdálené krajině, než se rozhodne, kde složí svá křídla a usadí se.

Nastal soumrak, a on musel cestovat mnoho mil na vzdálenou farmu.

"Díky, a sbohem," řekl a roztáhl křídla a vzlétl do šera... a narazil přímo do javoru.

"Ach!" vykřikla, rozběhla se a zůstala stát nad jeho bezvládným tělem.

To rozhodlo. Když se o hodinu později probral, věděl, že už nikdy nebude létat v noci. Jeho citlivé noční vnímání bylo totam. Okřídlená telepatie, která mu říkala, kde mu v cestě stojí věže, stromy a dráty; citlivé, jasné vidění a chápání, které ho provedly mezi útesem, stožárem a borovicí - to vše bylo pryč. I Cecin vzdálený hlas, nebylo pomoci. Ta puklina napříč obličejem, ty modré elektrické plameny ho připravily o vnímání, možná navždy.

"Jak mám letět zpátky do Evropy?" úpěl žalostně. "Jestli tam jednou budu chtít letět?"

"Ach," řekla Brunilla Wexleyová s pohledem upřeným na podlahu. "Kdo stojí o Evropu?"

* * *

A tak se vzali. Obřad byl krátký, přestože pro Brunillu poněkud převrácený a tajuplný a mírně odlišný, ale skončil dobře. Strýček Einar stál vedle své novopečené nevěsty a myslel na to, že se nemůže odvážit letět zpátky do Evropy za dne, což byla jediná doba, kdy teď bezpečně viděl, že strachu, že ho uvidí a sestřelí; ale už na tom nezáleželo, protože s Brunillou po boku pro něj Evropa představovala menší a menší lákadlo.

K tomu, aby letěl přímo vzhůru nebo se snesl dolů, nepotřeboval zvlášť dobře vidět. A tak bylo jediné přirozené, že o svatební noci sebral Brunillu a vznesl se přímo do oblak.

Farmář pět mil odtud pohlédl kolem půlnoci na oblohu a spatřil slabou záři a jiskření.

"Blýská se na časy," domyslel si.

Nevrátili se dolů dřív než za svítání s rosou.

Sňatek byl uzavřen. Ona byla na něho tak okřídleně hrdá, až ji to pozvedalo k úvaze, že je jedinou ženou na světě provdanou za okřídleného muže. "Kdo jiný to může říct?" ptala se zrcadla. A odpověď zněla: "Nikdo!"

On, naproti tomu, nacházel za její tváří velkou krásu, velkou laskavost a porozumění. Poněkud pozměnil svou dietu, aby odpovídala jejímu myšlení, a dával si pozor, aby křídly neshazoval porcelán a nerozléval lampy. Změnil také své spánkové návyky, protože stejně nemohl v noci létat. A ona na oplátku upravila židle, aby byly pro jeho křídla pohodlné, a říkala věci, které rád slyšel. "Všichni jsme v kuklách," říkala. "Já jsem prostého rodu. Ale jednoho dne se mi vylíhnou křídla stejně silná a krásná jako ta tvoje!"

"Vylíhla ses už dávno," odpověděl.

"Ano," musela připustit. "Přesně vím, který den to bylo. V lese, když jsem hledala krávu a našla zelený stan!" A smáli se a v té chvíli skrytá krása vyklouzla z její prostoty jako meč z pochvy.

Co se týkalo jejich dětí bez otce, tři chlapci a děvčátka, které díky své energii jako by měly křídla, v horkých slunečných dnech vyskakovaly ze země jako muchomůrky a prosily Strýčka Einara aby se posadil pod jabloň a ovíval je svými chladivými křídly a vyprávěl jim hvězdami ozářené příběhy o mládí a výpravách do nebe. Vyprávěl jim tedy o vichrech a strukturách mraků, a jak chutná hvězda, když taje v ústech, a jak voní vzduch vysoko v horách, a jaké to je být oblázkem shozeným z Mount Everestu, co se promění v zelený kvítek a rozkvetne křídly těsně před tím, než narazí na nestárnoucí sněh.

Takový tedy byl jeho sňatek.

A dnes tu seděl strýček Einar, obrůstal mechem pod stromem, stal se netrpělivým a nelaskavým; ne proto, že by po tom toužil, ale protože ani po dlouhém čekání se jeho smysl pro noční létání nevrátil. Seděl tu sklíčeně, připomínal zelený letní slunečník, opuštěný na konci sezóny nedbalými rekreanty, kteří kdysi vyhledávali útočiště v jeho širokém stínu. Bude tu snad sedět věčně, bát se létat, s výjimkou úlohy sušáku na prádlo své dobré ženy, či vějíře pro děti v horkých srpnových odpoledních? Ó bohové! Pomyslete!

Jeho jediným povoláním bylo létat, obstarávat rodinné záležitosti, rychleji než bouře, hbitěji než telegraf. Jako bumerang svištěl nad vrchy a dolinami, jako pírkó se snášel k zemi.

Ale nyní? Hořkost! Křídla se mu za zády chvěla.

"Taťko, udělej nám vějíř," řekla dcerka.

Děti stály před ním, vzhlížely do jeho zachmuřeného tváře.

"Ne," řekl.

"Udělej nám vějíř, taťko," řekl ctihodný nový syn.

"Je chladný den, brzo bude pršet," řekl strýček Einar.

"Fouká studený vítr, taťko. Vítr mraky odfoukne," namítl druhý, maličký synek.

"Půjdeš se na nás dívat, taťko?"

"Utíkejte, utíkejte," řekl jim Einar. "Nechte taťku přemýšlet."

Znovu myslel na starou oblohu, noční oblohu, zamračenou oblohu, všechny druhy oblohy. Má být jeho osudem motat se nad pastvinou ve strachu, že ho někdo uvidí, jak si zlomí křídlo o obilné silo či narazí do starého plotu? Pchá!

"Pojď se na nás dívat, taťko," řeklo děvčátko.

"Jdeme na kopec," přidal se jeden chlapec. "Se všemi dětmi z města."

Strýček Einar se kousal do kotníků. "Jaký je to kopec?"

"Dračí kopec, samozřejmě!" zazpívali sborem.

Ted' si ty tři prohlédl.

Každý držel v udýchané náruči velkého papírového draka, tváře se jim koupaly v očekávání a hořely nadšením. V prstících svírali klubka bílé šňůry. Z draků, vybarvených červeně a modře a žlutě a zeleně, visely stápce bavlněných a hedvábných proužků.

"Budeme pouštět draky! Pojď se podívat!"

"Ne," namítl. "Viděli by mě!"

"Mohli by ses schovat a dívat se z lesa. Chceme, abys to viděl."

"Draky?" zeptal se.

"Dělali jsme je sami. Prostě proto, že víme jak."

"Jak to, že víte jak?"

"Ty jsi náš taťka!" ozvalo se vzápětí. "Takto!"

Díval se z jednoho na druhého a na třetího. "Takže dračí festival?"

"Ano, pane!"

"Já vyhraju," řeklo děvčátko.

"Ne, já!" odporovali chlapci. "Já, já!"

"Bože!" zaburácel Strýček Einar. Vyskočil s ohlušujícím tlukotem křídel. "Děti! Děti, já vás miluju, já vás miluju!"

"Co? Co se děje?" Děti ucouvly.

"Nic!" zanotoval Einar, roztáhl křídla na největší plochu a rychlost. Hů! Spojila se jako činely a proud vzduchu srazil

děti na záda! "Mám to, mám to! Jsem zase volný, volný! Oheň v komíně! Pírko ve větru! Brunillo!" zavolal k domu.

Vystrčila hlavu. "Jsem volný!" zvolal, zardělý a vysoký. "Poslouchej! Nepotřebuji noc! Mohu létat ve dne, teď! Od teď

budu létat každý den a kterýkoli den v roce, a nikdo se to nedozví a nikdo mě neseštelí... a... a... ale Bože, ztrácím čas!

Podívej!"

A zatímco šokovaní členové jeho rodiny přihlíželi, utrl od jednoho z draků bavlněný ocas, přivázel si ho k pasu, sebral

klubko šňůry a sevřel jeden konec v zubech, druhý podal dětem a rozletěl se, vzhůru, vzhůru do povětří, dál do větru!

A jeho dcerka a synové běželi přes louky a přes farmy, povolovali šňůru do sluncem ozářené oblohy, křičeli a klopýtali,

a Brunilla stála venku na verandě a mávala a smála se s vědomím, že od této chvíle bude její rodina běhat a létat plná

radosti.

Děti o překot doběhly ke vzdálenému Dračímu kopci a stály tam, všechny tři, svíraly klubko šňůry v nadšených,

hrdých prstech, všichni tahali, směřovali, potahovali.

Děti z města přiběhly se svými malými draky, aby je pustily do větru, a uviděly ohromného zeleného draka, jak

střemhlav klesá a vznáší se na obloze a zvolaly:

"Je, je, to je ale drak! Je, je! Jak já bych chtěl taky takového draka! Páni, to je drak! Kde jste ho sehnali?"

"Táta nám ho udělal!" volala ctihodná dcera a dva milí synové, a rozjásaně tahali za šňůru a hučící, hřmící drak na

obloze létal a stoupal a napsal na mrak ohromný a kouzelný vykřičník!

Kapitola šestnáctá

NAŠEPTAVAČI

eznam byl dlouhý, nouze zjevná.

Zjevení v nouzi na sebe brala mnohé tvary a formy. Některá byla z pevného masa, jiná jen prchavé okamžiky, které vznikaly ve vzduchu, některá byla součástí oblaků, jiná větru, některá pouze noci, ale všechna potřebovala útočiště, místo, kde se dají naskládat, ať už ve vinných sklepích či na půdách či v podobě kamenných soch na mramorové verandě Domu. A mezi těmi všemi vládl pouze šepot. Člověk musel poslouchat zblízka, aby nouzi slyšel. A ten šepot říkal:

"Lež klidně. Nehýbej se. Nemluv a nevstávej. Nedopřej sluchu jeku a výkřikům děl. Protože to, co křičí, je zánik a smrt - bez všech zjevení duchů a bez duši oddaného srdce. Neříká nám ano, ta velká armáda hrůzostrašných vzkříšených, ale ne, příšerné ne, které způsobí, že netopýr padá bez křídel a vlk leží zchromený a všechny rakve jsou zanýtovány ledem a zatlučené mrazem věčnosti, odkud nepronikne žádný hluboký vzdech Rodiny, aby se toulal povětřím v párách a mlhách.

Zůstaň, ach zůstaň ve velkém Domě, spi se srdcem z vyprávění, které buší pod dřevěnou podlahou. Zůstaň, ach, zůstaň, vše budiž tiché. Skryj se. Čekej. Čekej."

Kapitola sedmnáctá

HLAS Z THÉB

yl jsem levobočkem stěžeží ve velké hradbě Théb," pravil. "Ale co míním slovem levoboček, či, když na to přijde, stěžeže? Ohromná brána v hradbách Théb, ano?"

Všichni u stolu netrpělivě přikýkli. Ano.

"Tedy rychle," pravil opar skrytý v páře v nejneopatrnějším kýchnutí stínu, "když byla hradba dostavěna a dvojitá brána přitesána z širokých klád, byly vynalezeny první stěžeže na světě, určené k zavěšení brány, aby se dala snadno otevírat. A otevírala se často, aby dovnitř propustila uctivače, co přicházeli uctívat Isis či Osiris či Bubastis či Ra. Velekněží se však ještě tenkrát nepřiklonili k trikům, ještě nevyčetli, že bohové musejí mít hlasy, nebo alespoň kadidlo, aby jak dým stoupá, mohl člověk rozlišovat spirály a obláčky a věštít ze symbolů či z povětří a prostoru. Kadidlo přišlo později. Oni to nevěděli, ale hlasů bylo zapotřebí. Já byl tím hlasem."

"Ach?" Rodina se naklonila kupředu. "Nuže?"

"Vynalezli stěžeže vyrobené z pevného bronzu, věčnost kovu, ale nevynalezli mazadlo, aby se stěžeže otvíraly tiše. A tak když otevřeli velkou thébskou bránu, zrodil jsem se já. Zpočátku velice malý, můj hlas, vrnutí, skřípnutí, ale záhy halasné prohlášení božstev. Skrytě, v tajné proklamaci, nevidění, promlouvali mnou Ra a Bubastis. Svatí uctívači, jimž se srdce svíralo, nyní věnovali mým slabikám, mým obtočným skřípnutím a vrzáním stejnou pozornost, jako zlatým maskám a pěstem zvyšujícím úrodu!"

"Na to jsem nikdy nepomyslel." Timothy mírně překvapeně zvedl hlavu.

"Pomysli," pravil hlas thébských stěžeží ztracených tři tisíce let v čase.

"Pokračuj," řekli všichni.

"A když uviděli," pravil hlas, "že uctívači naklánějí hlavu, aby zachytili má prohlášení, oděná v tajemství a očekávající interpretaci, namísto aby naolejovali bronzové petlice, určili předčitatele, velekněze, který překládal mé sebenepatrnější vrnutí a zabrumlání jako pokyn Osirise, názor Bubastise, souhlas samotného Slunce."

Zjevení se odmlčelo a vydalo několik příkladů zavržení a zašvehlení stěžeží, které se samy zavírají. Byla to hudba.

"Jednou zrozen, nikdy jsem nezankl. Téměř, ale ne docela. Třeba se brány dveře světa blyštěly olejem, vždycky tu byly jedny dveře, jedny stěžeže, kde jsem se uložil na noc, na rok či na čas smrtelného života. Tak jsem putoval napříč světadily, s vlastní jazykovědou, vlastními poklady znalostí, a spočinul zde mezi vámi, představitel všech otevření a zavření širého světa. Nedávejte máslo, kolomaz ani kůži ze slaniny na místa mého odpočinku."

Tichý smích, k němuž se přidali všichni.

"Jak tě máme zapsat?" zeptal se Timothy.

"Jako příslušníka kmene hovořících bez větru, bez potřeby vzduchu. Soběstačný mluvčí noci za poledne."

"Řekni to ještě jednou."

"Slabý hlásek, který se ptá po mrtvých, jež přicházejí žádat o vstup k bránám ráje: 'Poznal jsi ve svém životě to, co se zove nadšení?' Pokud je odpověď ano, vstoupíš na nebesa. Pokud ne, propadneš se a shoříš v pekle."

"Čím víc se ptám, tím delší je tvoje odpověď."

"Thébský hlas'. Zapiš tohle."

Timothy psal.

"Jak se to 'thébský' píše?" ozval se.

Kapitola osmnáctá

POSPÍCHEJ S ŽITÍM

ademoiselle Angelina Marguerite byla snad zvláštní, pro někoho groteskní, pro mnohé noční můra, ale s naprostou jistotou záhada obráceného života.

Timothy ani nevěděl, že vůbec existuje, ještě mnoho měsíců po onom skvělém, šťastně vzpomínaném Shromáždění. Protože žila, či existovala, či se podle závěrečného rozboru ukrývala ve stinném pozemku za velikým stromem, kde stály náhrobky se jmény a daty pro Rodinu pozoruhodnými. Daty od doby, kdy španělská armáda ztroskotala na irském pobřeží a jeho ženách, aby zplodila chlapce s tmavými a děvčata s ještě tmavšími vlasy. Jména připomínala radostné časy inkvizice či křížáckých výprav - děti, které šťastně vjížděly do muslimských hrobů. Některé kameny, větší než ostatní, oslavovaly utrpení čarodějek ve městě ve státě Massachusetts. Všechny náhrobky se na místě zabořily, jak Dům přijímal nájemníky z jiných století. Co leželo pod kameny, to bylo známo jen malému hlodavci a ještě menšímu pavoukovci.

Ale právě jméno Angelina Marguerite bralo Timothymu dech. Něžně se převalovalo na jazyku. Neslo příchut' krásy.

"Jak je to dávno, co zemřela?" ptal se Timothy.

"Zeptej se raději," odvětil Otec, "jak brzo se zrodí."

"Ale ona se narodila už dávno," namítl Timothy. "Nedokážu rozluštit datum. Jistě."

"Jistě," řekl vysoký, vyzáblý, bledý muž v čele večerní tabule, který byl hodinu po hodině vyšší a vyzábřejší a bledší,

"Jistě, pokud mohu důvěřovat svým uším a mozku, opravdu se zrodí ve dvou nedělích."

"Kolik jsou dvě neděle?" zeptal se Timothy.

Otec vzdychl. "Najdi si to. Pod svým kamenem nezůstane."

"Chceš říct...?"

"Drž stráž. Až se náhrobní kámen zachvěje a země pohne, konečně uvidíš Angelinu Marguerite."

"Bude stejně krásná jako její jméno?"

"Bohové, ano! Hrozně by mi vadilo čekat, zatímco stará bába mládne a mládne, a trvají roky, než roztaje zpátky do krásy. Když budeme mít štěstí, bude to růže Kastilie. Angelina Marguerite čeká. Jdi se podívat, jestli je vzhůru. Hned!" Timothy běžel, jednoho drobného přítele na tváři, druhého v blůze, třetího za patami.

"Ach Arachu, Myšáku, Anubo," vzdychl, když spěchal starým temným domem, "co tím Otec myslí?"

"Tiše." Osmero nohou mu zašelestilo v uchu.

"Poslouchej," ozvala se ozvěna z jeho košile.

"Jdi stranou," pronesla kočka. "Pusť mě napřed!"

A když dorazili k hrobu s bledým kamenem, hladkým jako dívčí líčko, Timothy si klekl a položil ucho s neviditelným tkalcem na chladný mramor, aby slyšeli oba.

Timothy zavřel oči.

Nejprve: kamenné ticho.

A zase nic.

Už se chystal zmateně vyskočit, když mu tikání v uchu řeklo: Čekej.

A hluboko v zemi zaslechl něco, co měl za osamocený úder pohřbeného srdce.

Půda pod koleny třikrát prudce zapulzovala.

Timothy uskočil.

"Otec mluvil pravdu!"

"Ano," ozval se mu v uchu šepot. "Ano," zněla ozvěnou kulička kožíšku v košili.

Anuba předla.

Ano!

Nevrátil se k bledému náhrobku, protože ten byl tak strašlivý a záhadný, že Timothy plakal, aniž věděl proč.

"Ach, ta ubohá dívka."

"Ne ubohá, miláčku," řekla mu matka.

"Ale ona je mrtvá!"

"Ale ne na dlouho. Trpělivost."

Přesto tam nedokázal jít, ale posílal své zvědy, aby naslouchali a vraceli se.

Tepy srdce sílily. Zem se chvěla neklidnými otřesy. V jeho uchu se upředla tapisérie. Kapsička u košile se hemžila.

Anuba pobíhala v kruzích.

Ta chvíle se blíží.

A pak, v polovině dlouhé noci, právě když odcházela bouře, úder blesku zasáhl hřbitov, aby podpořil oslavy.

A zrodila se Angelina Marguerite.

Ve tři ráno, v půlnoci duše, Timothy vyhlédl z okna a uviděl procesí svíček ozařujících pěšinu ke stromu a právě onen kámen.

Otec, svíci v ruce, se podíval nahoru a pokynul. Ať vydešený nebo ne, Timothy se musel zúčastnit.

Dorazil a našel Rodinu kolem hrobu, svíce plály.

Otec podal Timothy mu malý kus nářadí.

"Některé lopaty pohřbívají, jiné odkrývají. Buď prvním, kdo bude odhazovat půdu."

Timothy upustil lopatu.

"Zvedni ji," řekl Otec. "Dělej!"

Timothy zarazil lopatu do pahorku? Ozvalo se cupitavé zabušení srdce. Náhrobní kámen pukl.

"Dobře!" A kopal Otec. Ostatní ho následovali, až se nakonec objevila ta nejnádhernější zlatá truhla, jakou kdy viděl, s královskými kastilskými znaky na víku, a za bujného smíchu byla vyzdvížena a položena pod strom.

"Jak se mohou smát?" vykřikl Timothy.

"Milé dítě," pravila jeho matka. "Je to triumf nad smrtí. Všechno se obrací vzhůru nohama. Není pohřbívána, ale odpohřbívána, skvělý důvod k radosti. Přines víno!"

Přinesl dvě lahve určené k rozliti do tuctu sklenic, které byly pozdvíženy, zatímco tucet hlasů mumlal; "Ach přijd', Angelino Marguerite, jako dívka, děvčátko, děťátko a poté do lůna a do věčnosti před samým Časem!"

Pak otevřeli truhlu.

A pod zářícím víkem našli vrstvu.

"Cibule?" zvolal Timothy.

A skutečně, jako záplava od nilských břehů tu ležely cibule, svěže zelené a bujné a voňavé v povětří.

A pod cibulemi...

"Chléb!" řekl Timothy.

Šestnáct bochníčků upečených za hodinu, s kůrkami zlatými stejně jako okraj víka, a vůně kvasu a teplé trouby, kterou byla truhla.

"Chléb a cibule," pravil nejstarší téměř strýc a naklonil se a ukázal do zahradní truhly. "To já zasadil tyhle cibule a chléb. Na dlouhou cestu ne po proudu Nilu k zapomnění, ale proti proudu k prameni, k Rodině, a pak čas pro toto sémě,

granátovou jabloň s tisícem pupat, každý měsíc dozraje jedno, obklopeno linií života, miliony, co volají po zrození. A tak...?"

"Chleba a cibule." Timothy se připojil k úsměvům. "Cibule a chleba!"

Odložili cibuli stranou a vedle narovnali bochníky a odhalili pavoučí závoj zakrývající tvář v truhle.

Matka pokynula. "Timothy?"

Timothy couvl.

"Ne!"

"Ona se nebojí být viděna. Ty se nesmíš bát vidět. Tak."

Zachytil a zatahl.

Závoj se vznesl do vzduchu jako obláček bílého kouře a odvanul.

A Angelina Marguerite tam ležela s tváří obrácenou k záři svící, oči zavřené, ústa obehnaná nepatrným úsměvem.

A byla radostí a potěšením a kouzelnou hračkou, zabalenou a odeslanou z jiného času.

Světlo svící se zachvělo při tom pohledu. Rodina zakusila zemětřesení odezvy. Jejich výkřiky zaplavily temný vzduch.

Netušíce, co mají dělat, tleskali zlatým vlasům, jemným vysokým lícím kostem, klenutému obočí, malým a dokonalým ouškům, spokojeným, ne však samolibým ústům, svěžím po tisíciletém spánku, klínu s útlým pahorkem, rukám jako přívěsky ze slonoviny, drobným nožkám, které si žádaly polibek, zdálo se, že není třeba obutí. Dobrý Bože, nesli by ji kamkoli!

Kamkoli! pomyslel si Timothy.

"Nerozumím," řekl. "Jak je to možné?"

"Prostě je," zašeptal někdo.

A ten šepot vyšel z dýchajících úst a ono stvoření ožilo.

"Ale..." řekl Timothy.

"Smrt je záhadná." Matka pohladila Timothyho po tváři. "Život ještě víc. Vybírej. A jestli odvaneš v prachu na konci života či vstoupíš do mladosti a půjdeš pozpátku až k narození a ještě za narození, to je podivnější než podivné, vid'?"

"Ano, ale..."

"Přijmi to." Otec pozvedl sklenku. "Na oslavu tohoto zázraku."

A Timothy skutečně spatřil zázrak, tuto dceru času, s tváří mladosti, která mládla, ano a mládla ještě víc, zatímco se díval. Bylo to, jako by ležela pod hladce plynoucím, zvolna proudícím pramenem čisté vody, který jí omýval tváře stíny a světlem a rozechvíval jí víčka a čistil pleť.

V tu chvíli Angelina Marguerite otevřela oči. Měly měkkou modř jemných žilek na jejich spáncích.

"Nu," zašeptala. "Je to zrození nebo znovuzrození?"

Tichý smích odevšad.

"Ale..." zaprotestoval Timothy přece ještě jednou.

"Nikdy nepochybuj. Prostě buď."

O hodinu mladší než před minutou, Angelina Marguerite vzala Matku za ruku.

"Je tu dort se svíčkami? Jsou to mé první narozeniny nebo devítistě devadesáté deváté?"

Při hledání odpovědi se nalévalo další víno.

Západy slunce jsou milovány, protože se vytrácejí.

Květiny jsou milovány, protože pomíjejí.

Psi na poli a kočky v kuchyni jsou milováni, protože musejí brzo odejít.

Nejsou to jediné důvody, ale v srdci ranních přivítání a odpoledního smíchu je příslib rozloučení. V šedivém čenichu starého psa vidíme sbohem.

Stejně tomu bylo s Angelinou Marguerite a Rodinou, ale zejména s Timothyem.

Pospíchej s žitím bylo motto vyšíté na velkém prostřeném koberci, po němž chodili nebo pobíhali každou minutu každé hodiny toho dne, kdy tato krásná dívka přebývala v jejich životě. To proto, že jí ubývalo, od devatenácti k osmnácti a půl a k osmnácti a čtvrt, zatímco zírali a natahovali ruce, aby utlumili tento nekonečný a přece nádherný pohyb proti proudu.

"Počkej na mě!" vykřikl Timothy jednoho dne, kdy viděl, jak její tvář a tělo taje z krásy do krásy, jako zapálená svíce, a nikdy neustává.

"Dožeň mě, jestli to dokážeš!" A Angelina Marguerite běžela přes louku a Timothy se hnál za ní.

Výčerpaná, s hlasitým smíchem, klesla a čekala, až padne vedle ní.

"Mám tě," vykřikl. "Dohonil jsem tě!"

"Ne," řekla mírně a vzala ho za ruku. "Nikdy, milý bratrance. Poslouchej."

Pak vysvětlovala:

"Budu taková, jaká jsem, osmnáctiletá, jen chvíli, a pak mi chvíli bude sedmnáct a šestnáct, a ach, Timothy, zatímco je mi tolik a pak tolik, musím si najít rychlou lásku, kratičkou romanci, dole ve městě, a nedopustit, aby zjistili, že přicházím z tohoto vrchu či z tohoto Domu, a pak se na chvíli oddat radosti, než mi bude patnáct a čtrnáct a třináct a pak nevinnost dvanácti let, dřív než přijde tep a projeví se krev, a pak jedenáct a nevědomost a štěstí, a deset - ještě šťastnější. A pak zase, Timothy, kdybychom se někde na té cestě zpátky ty a já mohli sejít, stisknout si ruce plni přátelství, sevřít se v náručí plni radosti, ta krása, vid'?"

"Já nevím, o čem to mluvíš!"

"Kolik je ti let, Timothy?"

"Deset, myslím."

"Ach, ano. Takže nevíš, o čem mluvím."

Náhle se naklonila a tak ho políbila na ústa, až mu popraskaly ušní bubínky a měkké místo na lebce zabořilo.

"Dává ti tohle malou představu, o co přijdeš, když mě nebudeš milovat?"

Timothy celý zrudl. Jeho duše vyskočila z těla a bouřlivě se přihnala zpátky.

"Skoro," zašeptal.

"Nakonec," řekla, "musím odejít."

"To je hrozné," vykřikl. "Proč?"

"Musím, milý bratrance, protože pokud zůstanu příliš dlouho na jednom místě, všimnou si, jak měsíce ubíhají, že v říjnu mi bylo osmnáct, a v listopadu sedmnáct a pak šestnáct, a kolem Vánoc deset, a na jaře dva, a pak jeden rok, a pak pátrání a hledání, nalézt nějaké tělo, co by o mě pečovalo, až se schovám zpátky do lůna a navštívím to Navždy, odkud všichni přicházíme navštívit Čas a zmizet ve Věčnosti. Tak pravil Shakespeare."

"Vážně?"

"Život je návštěva, ohraničená spánkem. Já, protože jsem jiná, přicházím ze spánku Smrti. Prchám se ukrýt ve spánku Života. Příští jaro budu semínkem uloženým v pláštvi nějaké dívky-manželky, dychtivým srážek, zralým pro život."

"Ty jsi zvláštní," řekl Timothy.

"Velmi."

"Bylo mnoho takových jako ty, co vznikl svět?"

"Méně než víme. Ale nemám snad štěstí, zrodit se z hrobu a pak být pohřbena v nějakém bludišti granátových jablek něčí nevěsty-dítěte?"

"Není divu, že oslavují. Všechn ten smích!" řekl Timothy. "A víno!"

"Není divu," souhlasila Angelina Marguerite a nahnula se k dalšímu polibku.

"Počkej!"

Pozdě. Její ústa se dotkla jeho. Divoký ruměncem mu zaplavil uši, popálil krk, přelámal a znovu sestavil nohy, zabušil v srdci a stoupal, až červení zalil celý obličej. Ve slabinách mu nastartoval ohromný motor a zhynul beze jména.

"Ach, Timothy," řekla, "jaká škoda, že se nemůžeme potkat skutečně, ty cestou ke svému hrobu, a já do sladkého zapomnění těla a plození."

"Ano," řekl Timothy. "Škoda."

"Víš, co znamená sbohem? Znamená to Bůh buď s tebou. Sbohem, Timothy."

"Cože?!"

"Sbohem!"

A než se dokázal vyškrábat na nohy, uprchla do Domu a zmizela navždy.

Někteří říkali, že ji později viděli ve vesnici, bezmála sedmnáctiletou, a za týden ve městě na druhé straně státu, kde dovršila a překročila šestnáct, pak v Bostonu. Součet? Patnáct! A později na lodi mířící do Francie, dvanáctileté děvčátko.

Od tohoto bodu se její historie ztrácí v mlhách. Zanedlouho přišel dopis, který popisoval pětileté děcko, co pár dní pobývalo v Provence. Cestovatel z Marseille tvrdil, že dvouleté děvčátko, které nějaká žena nesla kolem, žvatlalo a chichotalo jistou nesrozumitelnou zprávu o neurčené zemi, městě, stromu a Domě. Ale to, co říkali ostatní, byly všechno jen bláboly a nesmysly.

Součtem, který zpečetil osudy Angeliny Marguerite, byl italský hrabě, který projížděl Illinois, a zatímco vychutnával pokrm a vína v hostinci uprostřed státu, vyprávěl o pozoruhodném setkání s římskou hraběnkou, těhotnou a připravenou porodit dítě, jejíž oči měly výraz Angeliny a ústa Marguerity a září duše obou. Ale zase, nesmysl! Popel popelu, prach prachu?

Timothy jednou u večeře a obklopen svou Rodinou, když si ubrouskem otíral slzy, řekl:

"Angelina znamená jako anděl, že? A Marguerita je květina?"

"Ano," odpověděl někdo.

"Tak tedy," hlesl Timothy, "květiny a andělé. Ne popel popelu. Prach prachu. Andělé a květiny."

"Napijme se na to," řekli všichni.

A napili se.

Kapitola devatenáctá VYMETAČI KOMÍNŮ

le oni byli víc než to.

Duněli, vznášeli se, hřměli dolů a stoupali nahoru, ale vlastně nevymetali průduchy a sopouchy komínů. Oni v nich bydleli. Přišli ze vzdálených míst, aby tu žili. A zda byli éterické, nadpozemské podstaty ducha, ozvěny přízraků, atmosféra světla, stínu a spící či probuzené duše, to nikdo nedokázal určit.

Putovali v oblacích, ve vysokých cirech léta, a padali v hromových děsech blesku, když vítězila bouře. Nebo často bez dobrodiní cirů či altostratů vycházeli na luka volné oblohy a mohli je vidět, jak uhánějí akry pšenice či nadzvedávají závoje padajícího sněhu, jako by chtěli zahlédnout svůj konečný cíl: Dům a devětadevadesát, či jak někteří tvrdili, jedno sto komínů.

Devětadevadesát či jedno sto komínů, které vydechovaly k obloze a žádaly, aby byly naplněny, nakrmeny, a tyto hlasy prázdnoty stahovaly z povětří každý míjející vánek, každé proměnlivé počasí, ze všech směrů.

Tak beztvaré a neviditelné větry přibývaly jeden po druhém a nesly s sebou podobu svých starých povětří. A pokud vůbec měly jména, zněla monzun nebo sirocco nebo santana. A devětadevadesát či jedno sto komínů je nechalo prosévat, toulat se, padat a ukládat nálady letního slunovratu či zimní poryvy do sazemi pokrytých cihel a znovu je oživit za srpnových polední jako zpěvavý vánek či znít za pozdních nocí zvuky připomínajícími umírající duše, či jindy zase vibrovat melancholickým utrpením ducha, mlhovým rohem, daleko odtud la poloostrovech života, trosečníky na útesech zmaru, tisícem pohrbů v jednom jediném, nářkem pohřebních moří.

Přicházeli dlouho předtím, během a pak dlouho po Shromáždění, bez jakéhokoli smísení esencí za hranicí topeniště či nahoře v sopouchu. Byli stejně vyrovnaní a vážní jako kočky, velké pružné šelmy, které nepotřebují společnost ani potravu, protože se krmí samy a jsou jistě spokojně syté.

Skutečně se podobali kočkám, se svými počátky na vnějších Hebridách, či probuzením v čínských mořích, či úspěchaně hurónskými hurikány, vrženými bez naděje z Hornova mysu, či třepetavě vanoucí s mrazivým dechem vstříc dechu ohně, jež neukázněně dul napříč Mexickým zálivem.

A tak se stalo, že všechny komíny v celém domě byly plně osídleny vánky vzpomínek, které poznaly nejstarší bouře a vyprávěly o svých děsech, když jsi dole zapálil polena.

Nebo když Timothyho hlas vylétl tím či oním průduchem, zima Mystického Přístavu pak kvílela příběhy, či londýnská mlha na přestupu na západní vítr šepotala, brumlala, beze rtů syčela své neosvětlené dny a nevidomé noci.

Všechno tu vyprávělo, bylo tu devětadevadesát či snad jedno sto spřízněných druhů povětří v pohybu, klan teplot, prastaré ovzduší, nedávné závany vedra a chladu, které při pátrání našly dobré ubytování, kde takto ukryté čekaly, až je deštěm promáčený vítr vytáhne jako zátku z lahve a budou se moci připojit k hýření nové bouře. Dům sám pak byl velkou truhlou tlumeného jekotu, slyšeného, avšak neviděného, názorů samotného povětří.

Občas, když Timothy nemohl spát, lehl si do toho či onoho krbu a volal vzhůru do komína, aby přivolal púlnoční společnost a povídal si o putování větrů po celém světě. Pak poznal společnost, když cihlovými komíny táhly strašidelné příběhy jako lehoučké sni, dotýkaly se jeho uší, vzbudily v Arachovi hysterii, rozechvěly Myšáka a přiměly Anubu posadit se zpřímá v kočicím rozpoznání podivných přátel.

A tak se stalo, že Dům byl domovem pro viděné či převážně neviděné, pokoje Rodiny obehnány utěšiteli větru a vánku a podnebí všech časů a všech míst.

Neviditelní v komínech.

Pamětníci polední.

Vypravěči západů slunce ztracených v povětří.

Devětadevadesát či jedno sto komínů, v žádném nic.

Kromě nich.

Kapitola dvacátá PUTUJÍCÍ

ěsně před svítáním Otec nahlédl do Cecina podkroví. Ležela na píscích říčního dna, tichá.

"Tedy jestli mi můžeš říct, k čemu je dobré, že tam tak leží," prohlásil, "spolykám smuteční pásku na oknech verandy.

Spí celou noc, sní snídani, a pak spí dál celý den."

"Ach, ale ona je prospěšná!" vysvětlovala Matka a vedla ho dolů, pryč od Ceciny podřimující bledé postavy. "Viš, ona patří k nezaměstnanějším členům Rodiny. K čemu jsou tví bratři, co spí celý den a nedělají nic?"

Spouštěli se dolů oblakem vůně černých svící, černý krep na zábradlí ševalil, jak ho mĳeli.

"My přece pracujeme v noci," řekl Otec. "Můžeme si nad pomoci, když jsme - jak ty říkáš - staromódní?"

"Samozřejmě že ne. Každý z Rodiny nemůže jít s dobou." Otevřela dveře sklepení a vkročili dolů do tmy. "Je skutečně velké štěstí, že já nemusím spát vůbec. Kdyby ses oženil s takovou, co spí v noci, jaké by to bylo manželství? Oba bychom byli sami. Úplně bláznivé. Tak to v Rodině chodí. Někdy jako s Cecy, samá mysl; jindy je tu Strýček Einar, samá křídla; a pak je tu zase Timothy, úplně klidný a světsky obyčejný. Ty spíš ve dne. A já, já jsem vzhůru celý celický život. Proto by nemělo být tak těžké porozumět Cecy. Pomáhá na milion způsobů. Odplachtí mi svou myslí k

zelináři! Nebo se usadí v řezníkově hlavě a podívá se, jestli má čerstvé zboží z dobrých kusů. Varuje mě, když klepy hrozí, že se vydají na návštěvu a zkaží odpoledne. Je putující granátové jablko plné letů!" Zastavili se ve sklepe vedle prostorné prázdné mahagonové truhly. Uložil se do ní. "Ale kdyby jen přispívala víc," řekl. "Musím trvat na tom, aby si našla skutečnou práci." "Vyspi se na to," řekla. "Do západu slunce možná změníš názor." Zaklapla nad ním truhlu. "Tedy..." řekl. "Dobré jitro, drahý," řekla ona. "Dobré jitro," odpověděl nezřetelně, zdušeně, uzavřený. Slunce vyšlo. Spěchala nahoru.

Cecy se vzbudila z hlubokého snu o spánku. Rozhlédla se po skutečnosti a rozhodla se, že její divoký a zvláštní svět je právě ten svět, kterému dává přednost a který potřebuje. Nezřetelné obrysy suchého pouštního podkroví byly povědomé, stejně jako zvuky zdola z Domu, který byl při západu slunce plný ruchu a chvatu a tlukotu křídel, avšak nyní v poledne byl tichý tím mrtvým tichem, které na sebe bere obyčejný svět. Slunce stálo na obloze a egyptské písky, které byly jejím lůžkem na sny, jen čekaly na její mysl se záhadnou rukou, až se jich dotkne a vepíše sem mapu svých putování. Tohle všechno cítila a znala, a tak se s úsměvem snílka uložila zpátky se svými dlouhými a nádhernými vlasy namísto polštáře, aby spala a snila a ve svých snech...

Putovala.

Její mysl klouzala po dvoře zarostlém květinami, po polích, po zelených pahorcích, přes starobylé ospalé ulice města, do větru a kolem vlhké prolákliny rokle. Celý den bude létat a kroužit. Její mysl občas vklouzla do psa a seděla, celá naježená, a vychutnávala uleželé kosti, očichávala stromy ostře páchnoucí močí a slyšela, jako psi slyší, běhala, jako psi běhají, samý úsměv. Bylo to víc než telepatie, jedním komínem nahoru a druhým dolů. Bylo to vstupování do lenošících koček, starých nabručených pokojských, hopsajících děvčátek, milenců na ranních postelích, pak do růžových, snově maličkých mozků nenarozených miminek.

Kam se vydá dnes?

Rozhodla se.

Vyrazila!

Právě v tom okamžiku do ztichlého Domu pod ní vtrhlo běsnící šílenství. Muž, pominutý strýc takové pověsti, jaká by všechny v Rodině přiměla vyrazit a stáhnout se do vlastních púlnocí. Strýc z časů transylvánských válek a zběsilý pán příšerného panství, který své nepřátele nabodával na kůl zaražený jim do vnitřností a pak je nechal viset, zmítající se v hrozně smrti. Tento strýc, John Nečestný, dorazil před několika měsíci z temné dolní Evropy, jen aby zjistil, že pro jeho zkaženou osobnost a děsivou minulost není místo. Rodina byla podivná, snad bizarní, do jisté míry zastaralá, ale nebyla metlou, chorobou, absolutním ničením, jaké představoval on, s rudýma očima, zuby jako břitva, broušenými drápy a hlasem milionu duší naražených na kůl.

Chvilí po šíleném vpádu do poledně tichého domu, prázdného až na Timothyho a jeho matku, steři drželi stráž, zatímco ostatní spali pod hrozbou slunce, je John Hrozný odstrčil z cesty i stoupal s pronikavým hlasem, až běsnil ve snících píscích kolem Cecy, čímž způsobit okolo jejího poklidu saharskou bouři.

"Zatraceně!" křičel. "Je tady? Jdu moc pozdě?"

"Ustup," řekla matka, vystoupala do podkrovního útulku a Timothy s ní. "Jsi slepý? Je pryč i možná se nevrátí celé dny!"

John Hrozný, John Nečestný kopl písek na spící dívku. Chytil ji za zápěstí a hledal utajený tep. Zatraceně!" křikl znova.

"Zavolej ji zpátky. Já ji potřebuji!"

"Slyšels mě!" Matka vykročila kupředu. "Nikdo se ji nedotkne. Musí zůstat tak, jak je."

Strýc John obrátil hlavu. Protáhlá, tvrdá, rudá tvář byla podobaná od neštovic a necitelná.

"Kam šla? Já ji musím najít!"

Matka promluvila tiše. "Snad ji najdeš v dítěti, které pobíhá v rokli. Snad ji najdeš v rakovi pod kamenem v potoce.

Nebo snad hraje šachy pod tváří starého muže na radničním náměstí." Matčiných úst se dotkl sarkastický výraz.

"Možná je teď tady, dívá se na tebe, směje se a neozve se. Možná právě teď mluví a dobře se baví."

"Co...?" Těžce se otočil. "Kdybych pomyslel.."

Matka tiše pokračovala. "Samozřejmě že tu není. A kdyby byla, neexistoval by způsob, jak to rozpoznat." Oči se jí blyštěly naznačenou hrozbou. "Nač ji potřebuješ?"

Naslouchal vzdálenému zvonu, jak vyzvání. Zlobně potřásl hlavou.

"Něco... uvnitř..." Hlas se mu zlomil. Naklonil se nad její teplé, spící tělo. "Cecy! Vrat' se! Umiš to, když chceš!"

Za sluncem vystlanými okny mírně vál vítr. Pod jejími nehybnými pažemi se přesýpal písek. Vzdálený zvon se znovu rozezněl a on naslouchal jeho tónu ospalého letního dne, daleko, daleko.

"Pracoval jsem pro ni. Minulý měsíc, hrozně pomýšlení. Chystal jsem se jet vlakem do města pro pomoc. Ale Cecy dokáže tyhle strachy zachytit. Dokáže vymést pavučiny, udělat ze mě někoho nového. Chápeš? Ona musí pomoci!"

"Po tom všem, co jsi Rodině provedl?" řekla Matka.

"Nic jsem neprovedl!"

"Když jsme neměli místo, když jsme byli plní až po lomenice, proklínal jsi nás."

"Vždycky jste mě nenáviděli!"
"Báli jsme se tě, nejspíš. Máš minulost, která je příšerná."
"To není důvod mě odmítnout!"
"Řádný důvod. Nicméně, kdyby tenkrát bylo místo..."
"Lži. Lži!"
"Cecy by ti nepomohla. Rodina by nesvolila."
"Prokletá Rodina!"
"To tys je proklel. V měsíci po našem odmítnutí někteří zmizeli. Roznášíš klepy po městě; je jen otázka času, kdy si možná přijdou pro nás."
"Možná! Piju a povídám. Jestli nepomůžete, budu možná pít víc. Ty zatracené zvony! Cecy je dokáže zarazit."
"Ty zvony," pravil osamělý přízrak ženy. "Kdy začaly? Jak dlouho je slyšíš?"
"Dlouho?" Odmlčel se a zvedl oči vzhůru, jako by se chtěl podívat. "Co jste přede mnou zamkli. Co jsem šel a..."
Zkameněl.
"Přiliš mnoho pil a povídal, a způsobil, že větry vanou kolem našich střech špatným směrem?"
"Nic takového jsem neudělal!"
"Máš to ve tváři. Mluvíš jedno a hrozíš druhým."
"Tak si poslechni tohle," řekl John Hrozný. "Poslouchej, snílku." Upřeně hleděl na Cecy. "Jestli se nevrátíš do západu slunce, otřást mou myslí, vyčistit mi hlavu..."
"Máš seznam všech našich nejdražších duší, které přehlédneš a zveřejníš svým opilým jazykem?"
"Tys to řekla, ne já."
Zarazil se, oči zavřené. Ten vzdálený zvon, svatý, svatý zvon už zase vyzváněl. Zvonil, zvonil, zvonil.
Zakřičel přes jeho zvuk. "Slyšelas mě!"
Zacouval a vrhl se z podkroví.
Těžké boty dusaly pryč, dolů po schodech. Když se zvuky vytratily, bledá žena se obrátila a mírně pohlédla na spící.
"Cecy," zavolala tiše. "Pojď domů!"
Bylo jen ticho. Cecy ležela nehybně, stejně dlouho, jak její matka čekala.
John Hrozný, John Nečestný, rázoval svěží otevřenou krajinou a do ulic městečka, hledal ji v každém děcku, co lízalo lízátko, a v každém psíku, který si tlapkal svou cestou do nějakého dychtivě očekávaného nikde.
Strýc John zastavil, aby si otřel obličej kapesníkem. Já se bojím, pomyslel si. Bojím.
Spatřil šifru ptáků posazených tečka-čárka vysoko na telegrafních drátech. Je Cecy tam nahoře a vysmívá se mu bystrými ptačími očky, probírá si peříčka a prozpěvuje?
Vzdáleně, jako v ospalé nedělní ráno, slyšel v údolí ve své hlavě vyzvánět zvony. Stál uprostřed tmy, kde pluly bledé obličeje.
"Cecy!" vykřikl, na všechno, všude. "Já vím, že můžeš pomoci! Zbav mě toho! Zbav!"
Strýc John se zastavil na slovíčko s dřevěným Indiánem u stánku s cigaretami uprostřed města a divoce potřásl hlavou.
Co jestli ji nikdy nenajde? Co jestli ji větry odnesly tam k Elginu, kde tak vroucně ráda trávila čas? Ústav pro duševně choré, snad tam právě hledá a převrací jejich konfetám podobné myšlenky?
V dáli uprostřed odpoledne zavzdychala a zazněla ozvěnou velká kovová píšťala; valila se pára, jak vlak mířil napříč pláněmi v údolí, přes chladné řeky, mezi lány zralé kukuřice, do tunelů, pod klenutím mihotavých ořešáků. John stál a bál se. Co když se Cecy skrývá v kabině ve strojvůdcově hlavě? Moc ráda řídila obrovité kolosy. Zatáhnout za provaz píšťaly, aby se její jekot nesl spící noční krajinou či ospalou zemí dne.
Kráčel stinnou ulicí. Zdálo se mu, že koutkem oka zahlédl mezi větvemi hlohu stařenu, svraštělou jako fik, nahou jako semínko bodláku, v hrudi zaražený cedrový kůl.
Něco zavřísklo a bouchlo ho do hlavy. Černý kos vyletěl vzhůru, chňapl ho za vlasy.
"Zatraceně!"
Viděl, jak pták krouží a čeká na další příležitost.
Slyšel frčivý zvuk.
Hmátl.
Chytil toho ptáka! Vřeštěl mu v dlaních.
"Cecy!" vykřikl na své propletené prsty a divokého černého tvora.
"Cecy, zabiju tě, jestli nepomůžeš!"
Pták zapištěl.
Sevřel prsty, pevně, pevně!
Odešel z místa, kde upustil mrtvé tělíčko, a neohlédl se.

Došel do rokle a na břehu potoka se smál při pomyslení, jak Rodina zmateně pobíhá ve snaze najít nějaký únik před ním.
Broky očí ležely hluboko ve vodě a zíraly vzhůru.
Za žhavých letních polední Cecy často vstupovala do šedi račích hlav s kusadly, chráněných lehkým krunýřem, vykukovala z černých oválných očí na citlivých nitkovitých stopkách, aby cítila proud potoka, vytrvalý, v závojích chladu a polapeného světla.
Vědomí, že by mohla být nablízku, ve veverkách či hraboších, či dokonce... proboha, jen pomyslet!
Za parných letních polední si Cecy často hověla v měňavkách, vlnila se hluboko ve filozofických temnotách vod

kuchyňské jímký. Ve dnech, kdy svět byl zasněnou noční můrou vedra otištěného na každém předmětu na zemi, ležela, chvějivá, chladná a vzdálená, v ústí jímký.

John zaškobrtl a padl naznak do vody potoka.

Zvony zněly hlasitěji. A teď, jedno za druhým, jako by kolem proplouvalo procesí těl. Tvory podobné bílým červům unášela voda jako loutky. Když ho míjeli, proud jim nadzvedl hlavy, takže se k němu obrátili tvářemi a odhalili rysy Rodiny.

Rozplakal se, sedě ve vodě. Pak vstal, roztřesený, a vyšel z potoka a vzhůru do svahu. Zbývalo udělat jednu jedinou věc.

John Nečestný, John Hrozný, se pozdě odpoledne vpotácel na policejní stanici, stěží se držel na nohou, hlas dávivý šepot.

Šerif sundal nohy ze stolu a čekal, až divý muž nabere dech a promluví.

"Přišel jsem oznámit jednu rodinu," zasípěl. "Rodinu hříchu a bezbožnosti, která se skrývá, viděna, ale neviděna, tady, poblíž."

Šerif se posadil zpřímá. "Rodinu? A bezbožnou, říkáte?" Vzal tužku. "Kde přesně?"

"Bydlí..." Divý muž se zarazil. Něco ho udeřilo do hrudi. Oslepující světla mu spalovala oči. Zakolísal.

"Můžete mi říct jméno?" zeptal se šerif s mírnou zvědavostí.

"Jmenuji se..." Znovu ho do bránice zasáhl prudký úder. Kostelní zvony vybuchly!

"Váš hlas, bože můj, váš hlas!" vykřikl John.

"Můj hlas?"

"Zní jako..." John napřáhl ruku k šerifově tváři. "Jako..."

"Ano?"

"Je to její hlas. Je za vašimi očima, za vaší tváří, na vašem jazyku!"

"Fascinující," usmál se šerif, hlas hrozně měkký a sladký. "Chtěl jste mi říci jméno, rodinu, místo."

"Zbytečné. Jestli je tu ona. Jestli váš jazyk je její jazyk. Bohové!"

"Zkuste to," řekl příjemný a jemný hlas uvnitř šerifovy tváře.

"Ta Rodina je!" vykřikl vrávorající, blouznící muž. "Ten Dům je!" Ucoul, znovu zasažen do srdce. Zvony burácely.

Kostelní zvony jím vládly jako železným srdcem.

Vykřikl jméno. Zvolal místo.

Pak, s rozpolceným srdcem, vyrazil z úřadovny.

Po dlouhé chvíli se šerifova tvář uvolnila. Hlas se proměnil. Nyní hluboký a příkrý, zdálo se, že se omráčeně rozpomíná.

"Co?" ptal se sám sebe, "co to tu někdo říkal? Zatraceně, zatraceně. Jak bylo to jméno? Rychle, napsat. A ten dům?"

Kde to někdo říkal?"

Pohlédl na tužku.

"Jo, aha," řekl konečně. A znovu, "jo."

Tužka se pohnula. Psal.

Padací dvířka do podkroví vylétla vzhůru a onen hrozný, onen nespravedlivý muž byl tu. Stál nad Ceciným snícím tělem.

"Ty zvony," řekl, ruce přitisknuté k uším. "Ty jsou tvoje! Měl jsem to vědět. Ublížíš mi, trestají mě. Přestaň! Upálíme tě! Přivedu dav. Ach, Bože, moje hlava!"

S posledním drtivým gestem si vecpal pěst do uší a padl mrtev.

Osamělá žena Domu se pohnula a pohlédla na tělo, zatímco Timothy, mezi stíny, cítil, jak se jeho společníků zmocnila panika, jak se chvějí a ukrývají.

"Ach, Matko," pravil Cecin tichý hlas z probuzených rtů. "Snažila jsem se ho zastavit. Nepovedlo se. Jmenoval naše jméno, označil naše sídlo. Vzpomene si šerif?"

Osamělá žena půlnocí neměla odpověď.

Timothy, mezi stíny, naslouchal.

Z Ceciných rtů, vzdálený a nyní blízký a zřetelný, vycházel hlas zvonů, zvonů, strašných svatých zvonů.

Hlas zvonů.

Kapitola dvacátá první

VPRACH OBRÁCENÍ

imothy se ve spánku zavrtěl.

Noční můra přišla a nechtěla odejít. V jeho hlavě střecha vzplála. Okna se chvěla a praskala. Po celém velkém Domě ševalila a poletovala křídla, narážela do tabulek, až se vysypaly.

Timothy vykřikl a prudce se posadil. Téměř okamžitě mu ze rtů splynulo jedno slůvko a pak vodopád slov:

"Nef. Prašná čarodějko. Mnoho Tisíckrát Pra Prababičko... Nef..."

Volala ho. Bylo ticho, a přesto volala. Věděla o ohni a divokém tlukotu křídel a rozbitých tabulkách. Dlouho seděl, než se pohnul.

"Nef... prach... Tisíckrát Pra Prabičko..."

Zrozena do smrti dva tisíce let před trnovou korunou, zahradou Getsemanskou a prázdným hrobem. Nef, matka Nefertiti, která proplula v tajemné lodi kolem opuštěné Hory Kázání, přešplhala Skálu u Plymouthu a plachtila po

pevnině k Little Fortu v horním Illinois, přežila Grantovy útoky za soumraku a Leeovy ústupy za bledého svítání. Uložená Tajemnou Rodinou pro pohřební obřady, byla postupně přesouvána z místnosti do místnosti, z patra do patra, až tento nevelký konopný pozůstatek zděděný po předcích, hnědý jako tabákové listí, lehký jako balzové dřevo, vyzvedli do horního podkroví, kde byla zakryta, zasypána a pak nepovšimnuta Rodinou dychtící po přežití, co zapomněla na nepamátelné pozůstatky smrti.

Ponechána na pospas podkrovnímu tichu a poletování zlatých pylových zrněk ve vzduchu, nasávajíc temnotu jako potravu, vydechujíc jen klid a mír, čekala tato prastará návštěvnice na někoho, kdo odhrne nakupené milostné dopisy, hračky, rozteklé svíce a svícny, potrhane suknice, korzety a první stránky novin z válek napřed vyhraných a pak prohraných v okamžitě lhostejných Minulostech.

Na někoho, kdo bude prohrabovat, kramářit, a nalezne.

Timothy.

Už ji nenavštívil celé měsíce. Měsíce. Ach, Nef, pomyslí si.

Nef ze záhadného ostrova povstala, protože přišel a listoval, hrabal a odhazoval stranou, dokud právě její tvář, její švem zavřené oči nebyly orámovány podzimmím listím knih, právními traktáty a křehoučkými kostičkami myší.

"Babičko!" zvolal. "Odpusť mi!"

"Ne... tak... nahlas..." šeptal její hlas, břichomluvecky vyražené slabiky ze čtyř tisíců let tichých ozvuků. "Nebo... mě... rozdrtiš."

A skutečně, z jejích ovázaných ramen odpadávaly destičky suchého písku, hieroglyfy na náprsence se tetelily.

"Hleď..."

Drobná spirála prachu se otřela o její šifrovaný klín, kde bohové života a smrti stáli stejně ztuhle jako vysoké řady prastaré kukuřice a obilí.

Timothy vykulil oči.

"Tady." Dotkl se tváře dítěte, které vyrostlo v poli posvátných šelem. "Já?"

"Vskutku."

"Proč jsi mě zavolala?"

"Pro... tože... tohle... je... konec." Pomalá slova jí spadala ze rtů jako zlaté drobečky.

Králík v Timothyho hrudi zadupal a rozběhl se.

"Konec čeho?"

Jedno ze sešitých víček prastaré ženy se pootevřelo na nejužší štěrbinu a ukázalo křišťálový třpyt skrytý uvnitř.

Timothy vzhlédl k podkrovním trámům, kde se tento záblesk dotýkal svého světla.

"Toho?" řekl. "Našeho domu?"

"...Tak jesssst..." zazněl šepot. Zase víčko sešila, ale otevřela druhé se světlem.

Její prsty se chvěly nad piktogramy v klíně, dotýkaly se jako pavouk, když šeptala:

"Tady..."

Timothy odpovídal. "Strýček Einar!"

"Ten, co má křídla?"

"Já s ním létám."

"Vzácné dítě. A tady?"

"Cecy!"

"Ta také létá?"

"Bez křídel. Posílá svou mysl."

"Jako duchové?"

"Co používá uši lidí, aby vyhlížela jejich očima!"

"A tady?" Pavoučí prsty se chvěly.

Tam, kam ukazovala, nebyl žádný symbol.

"Ach," zasmál se Timothy. "Můj bratranec, Ran. Neviditelný. Ten nepotřebuje létat. Může si jít, kam chce, a nikdo to neví."

"Šťastný muž. A tady a tady a pak ještě tady?"

Její vyschlý prst se pohyboval a škrábal.

A Timothy jmenoval všechny strýce a tety a bratrance a sestřenice a neteře a synovce, co žili v tomto domě věčně či sto let, špatné počasí, bouře či války sem nebo tam. Bylo tu třicet pokojů a každý další naplněn pavučinami a nočními květy a kýchnutími ektoplazmy, která pózovala v zrcadlech, aby odvanula s větrem, když motýli smrtihlavové či pohřební vážky osívali vzduch a rozrazili okenice dokořán, aby tma vklouzla dovnitř.

Timothy jmenoval každou hieroglyfickou tvář i starověká žena nepatrně přikývla prašnou hlavou, když její prsty spočinuly na posledním hieroglyfu.

"Dotýkám se víru temnoty?"

"Tenhle Dům, ano."

A bylo tomu tak. Ležel tu právě tento Dům, zdobený lápisem lazuli a vykládaný jantarem a zlatem, jak jistě býval, když Lincoln zůstal nepovšimnut u Gettysburgu.

A jak se upřeně díval, zářivé štuky se začaly chvět a odpadat. Zemětřesení otřásl rámy a oslepilo zlatá okna.

"Dnes v noci," zatruchlil prach, obrácen sám do sebe.

"Ale," vykřikl Timothy, "po takové době. Proč teď?"

"Je to věk zkoumání a objevů. Obrazů, které létají ve vzduchu. Zvuků, které vanou ve větru. Věcí spatřených mnohými. Věcí slyšených všemi. Poutníků na cestách v počtech desítek miliónů. Není úniku. Našla nás slova ve vzduchu a

obrazy posílané po světelných paprscích do pokojů, kde sedí děti a rodiče dětí, zatímco Medúza, se svou čapkou s hmyzími tykadly, vypráví vše a vyhledává trest."

"Za co?"

"Důvod není třeba. Je to jen zjevení hodiny, nesmyslné poplachy a výlety týdne, panika jediné noci, nikdo se neptá, ale smrt a zánik jsou doručeny, zatímco děti sedí s rodiči za zády, zmrazeny v arktickém kouzlu nechtěných klepů a nepotřebného blekotání. Žádná podstata. Zabedněnci budou mluvit, hloupí budou považovat za samozřejmé, a my jsme zničeni.

Zničení..." dořekla ozvěnou.

A Dům v jejím klíně a trámy Domu nad chlapcem se zachvěly a čekaly na další otřesy.

"Brzo přijdou záplavy... povodně. Přílivové vlny lidí..."

"Ale co jsme udělali?"

"Přežili jsme, toť vše. A ti, co nás přijdou utopit, nám závidějí naše životy žité po tolik staletí. Protože jsme odlišní, musíme být odplaveni proudem. Pst!"

A její hieroglyfy se znovu zachvěly a podkroví zavzdychalo a zaskřípělo jako loď na vzdouvajícím se moři.

"Co můžeme udělat?" zeptal se Timothy.

"Utéci všemi směry. Nemohou pronásledovat tolik uprchlíků. Dům musí být prázdný do půlnoci, kdy přijdou s pochodněmi."

"S pochodněmi?"

"Což to není vždy oheň a pochodně, pochodně a oheň?"

"Ano." Timothy cítil, jak se mu jazyk pohnul, ohromen vzpomínkou. "Viděl jsem filmy. Ubozí procházející lidé, lidé, co je pronásledují. A pochodně a oheň."

"Nuže tedy. Zavolej svou sestru. Cecy musí varovat ostatní."

"To už jsem udělala!" zvolal hlas odnikud.

"Cecy!?"

"Je s námi," zachraptěla stařena.

"Ano! Všechno jsem to slyšela," řekl hlas z trámů, z okna, z přístěnků, ze schodů dolů. "Jsem v každé místnosti, v každé myšlence, v každé hlavě. Komody už se plní, zavazadla balí. Dům bude prázdný dlouho před půlnocí."

Neviditelný pták se otřel Timothyho o víčka a uši a usadil se za jeho pohledem, aby zamrkal na Nef.

"Skutečně, Nádherná je zde," řekla Cecy v Timothyho hrdle a ústech.

"Nesmysl! Chceš slyšet jiný důvod, proč se bude měnit povětrí a přijdou záplavy?" řekla prastará.

"Vskutku." Timothy cítil, jak se hebká blízkost jeho sestry tiskne k okenním otvorům očí. "Pověz nám, Nef."

"Oni mě nenávidí, protože jsem souhrnem vědomostí o Smrti. Taková znalost je pro ně kletbou namísto užitečným břemenem."

"Je možné," začal Timothy a Cecy dopověděla, "si zapamatovat smrt?"

"Ach, ano. Avšak jen mrtví to umí. Vy živí jste slepí. Ale my, kdo jsme se koupali v Čase a znovu se zrodili jako děti země a dědicové Věčnosti, lehce plujeme v řekách pisku a proudech temnoty, a známe ostřelování z hvězd, jejich svitu trvalo miliony let, než zapršel na zemi a vyhledal nás v našich plantážích navěky zavínutých duší jako velkých semen pod vrstvami mramoru a vystupujícími reliéfy koster plážích ptáků, co létají na pískovci s křídly rozpjatými na vzdálenost milionu let a stejně hluboko jako jediný dech. My jsme strážci Času. Vy, co kráčíte po zemi, znáte jen ten okamžik, který odváne s vaším příštím výdechem. Protože se hýbete a žijete, nedokážete strážit. My jsme sýpky tajemné paměti. Naše pohřební nádoby neukrývají jen naše světla a tichá srdce, ale také naše prameny, hlubší, než si dokážete představit, kde v podzemních ztracených hodinách všechny smrti, které kdy byly, smrti, na nichž lidstvo staví nová obydlí z masa a nové stěny z kamene, co se neustále zvedají do výše, zatímco my propadáme níž a níž, tonou v soumracích, ovinuty půlnocemi. My shromažďujeme. My zmoudřeli rozloučeními. Nepřipustil bys, dítě, že čtyřicet miliard smrtí je velká moudrost, a čtyřicet miliard těch, co jsou uloženi pod zemí, je velkým darem žijícím, aby mohli žít?"

"Hádám že ano."

"Nehádej, dítě. Věz. Já budu učit, a ony vědomosti, důležité pro žití, protože jen smrt může svět osvobodit, aby se znovu zrodil - to je tvé sladké břemeno. A dnes je noc, kdy tvůj úkol začíná. Ted!"

A v té chvíli zářivý medailon uprostřed její zlaté hrudi zaplál. Světlo vyšlehlo vzhůru a rojilo se u stropu jako tisíc letních včel, hrozcích, že pouze svým mihotáním a třením podpálí vyschlé trámy. Podkroví jako by se roztočilo dokola kypícím světlem a horkem. Každá lať, šindel a trám sténaly a rozpínaly se, a Timothy zatím zvedl paže, aby odrazil roj a nespouštěl oči z planoucího klína Nef.

"Oheň!" zvolal, "pochodně!"

"Tak jest," zasyčela stará, stará žena. "Pochodně a oheň. Nic nezůstane. Všechno shoří."

A s těmi slovy architektura Domu, který tu stál dávno před Gettysburgem a Appomattoxem, na jejím pancíři zadýmala.

"Nic nezůstane!" zvolala Cecy, ve všech místech najednou, jako světlušky a letní včely, co narážejí do trámů, aby je ožehly. "Všechno pryč!"

A Timothy zamrkal a naklonil se a sledoval, jak okřídlený muž a spící Cecy a Neviditelný Strýček (neviditelný s výjimkou okamžiků, kdy jako vítr pronikal mraky či sněhovými bouřemi, či mezi vlky pobíhajícími po polích černé pšenice, či mezi netopýry poletujícími v klikatých křivkách a požírajícími měsíce), a veletucet dalších tet a strýců a bratranců a sestřenic rázují po cestě pryč z města. Či vzlétají, aby se usídlili ve stromech míli daleko a v bezpečí, zatímco dav, šílenství s rozžatými pochodněmi, proudiv z vzhůru po hrudi staré Matky Nef. Z okna Timothy spatřil skutečný dav, jak se blíží s pochodněmi, směřuje k Domu jako zpětný proud lávy, pěšky, na kolech a v autech, bouře výkřiků se jim vzpříčila v hrdlech.

V tu chvíli Timothy ucítil, jak se prkna v podlaze pohnula; jako váhy zbavené závaží, se sedmdesátkrát stem liber v letu skákali z balkónů přes palubu. Kostra Domu se svobodně otřásla a povyrostla, zatímco vichry luxovaly tyto pusté místnosti a protřepávaly závoje duchů a vysály hlavní vchod dokořán, aby uvítal poctově a oheň a šilící dav.

"Všechno pryč," zvolala Cecy naposled.

A opustila jejich oči a uši a těla a myslí, a navracena tělu dole, běžela tak lehce a rychle, že její nohy nenechávaly v trávě stopy.

Zavládla bouře činnosti. Po celém Domě se něco dělo. Vzduch se hnál vzhůru průduchy komínů. Devětadevadesát či jedno sto komínů zaplnilo najednou vzdychání či sténání a truchlení. Ze střechy jako by odlétávaly šindele. Znělo hlasité třepotání křídel. Ozýval se zvuk mnohého nářku. Všechny místnosti se vyprazdňovaly. Uprostřed všeho toho vzrušení, vši té činnosti, všeho toho chvatu, uslyšel Timothy Pra Prababičku říci:

"Co teď, Timothy?"

"Co?"

"Za hodinu bude Dům prázdný. Budeš tu sám a budeš se chystat na dlouhé putování. Chci se vydat na toulky s tebou. Možná si cestou nebudeme moci tolik povídat, ale než vyrazíme, uprostřed toho všeho, chci se tě zeptat, ještě chceš být jako my?"

Timothy dlouho přemýšlel a pak řekl: "Já..."

"Mluv. Znáš tvoje myšlenky, ale musíš je říct nahlas."

"Ne, nechci být jako vy," řekl Timothy.

"Je to počátek moudrosti?" řekla Prababička.

"Já nevím. Přemýšlel jsem. Všechny jsem vás pozoroval a rozhodl jsem se, že asi chci mít život zrovna takový, jako měli lidé vždycky. Chci vědět, že jsem se narodil, a hádám, že musím přijmout skutečnost, že musím umřít. Ale když vás pozoruji, když vás všechny vidím, chápu, že všechny ty dlouhé roky nehrají žádnou roli."

"Co tím myslíš?" řekla Pra Prababička.

Okolo se prohnal vichr, jiskry létaly, ožehovaly její vysušené obaly.

"Totiž, jste šťastní? To si říkám. Já jsem moc smutný. Někdy se v noci probudím a pláču, protože je mi jasné, že máte všechn ten čas, všechny ty roky, ale nevypadá to, že by z toho všeho bylo moc štěstí."

"Ach, ano, Čas je břemeno. Víme příliš mnoho, pamatujeme si příliš mnoho. Skutečně žijeme příliš dlouho. To nejlepší, co můžeš udělat, Timothy, ve své nové moudrosti, je žít svůj život naplno, radovat se z každé chvíle, a uložit se k spánku za mnoho let, se šťastným vědomím, že jsi naplnil každý okamžik, každou hodinu, každý rok svého života a že jsi hluboce milován Rodinou. Nyní se připravme k odchodu."

A teď," zasípěla stará Nef, "budeš mým zachráncem, dítě. Zvedni a nes."

"Nemůžu!" zvolal Timothy.

"Jsem semínko pampelišky a chmýří bodláku. Tvůj dech mě ponese a tvůj tep podepře. Nuže!"

A bylo to tak. Jediným výdechem, dotekem dlaní se zabalený dar z dob dávno před Spasitelem a rozestoupením Rudého moře vznesl do vzduchu. A když viděl, že dokáže tento balíček snů a kostí unést, Timothy plakal a utíkal. V pozdvižení křídel a šálů přízračné iluminace vyvolal hbitý přelet bezsvětelných mraků nad údolími v chvatu takové sání směrem vzhůru, že všechny komíny, devětadevadesát či jedno sto, vydechly, zaječely a vypustily ohromný sloupec sazí a větru z Hebrid a povětří ze vzdálené Tortugy a cyklónové povaleče z dnešního Kansasu. Tento vybuchující vulkán tropického a pak arktického vzduchu narážel do mraků a vytloukl z nich přepršku a pak liják a pak biblickou povodeň prudkého deště, který ulil oheň, a Dům, zpola rozpadlý, zčernal.

A zatímco voda otloukala a topila Dům, liják tolik utlumil zběsilost davu, že se stáhl zpátky a rozpadl na malé hloučky, co se potloukaly kolem, brodily ve vodě, a vytrácely se domů, nechávaly bouři, ať opláchne fasádu prázdné skořápky, a zůstal tu jediný velký krb a komín, který natahoval krk vzhůru až tam, kde téměř nad propastí nicoty visel zázračný pozůstatek, podepřený sotva několika trámy a spícím dechem.

Tam ležela Cecy, mírně se usmívala nad tím rozruchem, ukazovala členům Rodiny, že mají letět tam, loudat se támhle, nech vítr, ať tě zvedne, nech zemí, ať tě přitáhne, buď listkem, buď pavoučí sítí, buď otiskem bez kopyta, buď úsměvem beze rtů, buď tesákem bez tlamy, buď kožichem bez kostí, buď závojem mlhy za sítání, buďte dušemi neviditelnými z hrdel komínů, všichni slyšte a poslouchajte, jděte, vy na východ, vy na sever, zahnížděte stromy, ustele si v luční trávě, svezte se se skřivánky, jděte se psy po psí stopě, ať se kočky starají, najděte studni se džberem na číhání, otiskněte do farmářských postelí a polštářů otisk nehavy, probouzejte se za úsvitu s kolibříky, skryjte se v úlech se včelami za soumraku, slyšte, slyšte, všichni!

A poslední přívál deště dal ožehnuté skořápce Domu poslední sprchu a zbyly jen umírající dýmy a polovina Domu s polovinou srdce a polovinou plíc a s Cecy, kompasem jejich snů, který navěky určoval jejich nespoutané cíle.

Vydali se všichni a jeden každý v proudu snů ke vzdáleným vesničkám a lesům a farmám, Matka a Otec s nimi v blizzardu šepotů a modliteb, volajících na shledanou, slibujících návrat v některém příštím roce, kdy budou hledat a znovu obejmou svého opuštěného syna. Sbohem, sbohem, ach, ano, sbohem, volaly jejich slábnoucí hlasy. Pak všude zavládlo ticho, až na Cecy, jež pokyvovala další melancholická na shledanou.

A to všechno Timothy cítil a plačtivě věděl.

Míli od Domu, který nyní žhnul jiskrami a chocholy kouře, jež zatemnily oblohu a jako bouřkový mrak zakryly měsíc, se Timothy zastavil pod stromem, kde mnozí jeho bratřenci a snad i Cecy nabírali dech, zrovna ve chvíli, kdy rozhrkaná kraknsa zabrzdila a farmář se zadíval ven na vzdálenou záři a blízké dítě.

"Co to je?" Zamířil nosem na hořící Dům.

"To bych rád věděl," řekl Timothy.

"Co to neseš, hochu?"

Muž se mračil na podlouhlý balík pod Timothyho paží.

"Sbírám je," řekl Timothy. "Staré noviny. Kreslené seriály. Staré časopisy. Titulky, hernajs, některé starší než Rough Riders. Některé před Bull Runem. Veteš a brak." Ranec srolovaný pod paží zašelestil v nočním větru. "Prima brak, senzační veteš."

"Zrovna jako já kdysi." Farmář se tiše zasmál. "Teď už ne. Chceš svézt?"

Timothy kývl. Ohlédl se na Dům, viděl, jak jiskry jako světlušky vystřelují do noční oblohy.

"Naskoč si."

A odjeli.

Kapitola dvacátá druhá

TEN, KDO PAMATUJE

louho, po mnoho dní a potom týdnů, zůstalo sídlo nad městem prázdné. Příležitostné, když nastaly deště a udeřil blesk, slaboučký pramínek dýmu stoupal z očazených prken zabořených do sklepa a jeho rozbitých truhel a z podkrovních trámů popadaných na sebe v černých kostrách, které zakryly pohřbená vína. Když už nebyl dým, byl tu prach, co se zvedal v závojích a oblacích, v nichž vidiny, vzpomínky Domu, zablikaly a pohasly jako náhlý začátek snu, a pak ustaly i ty.

A jak běžel čas, vzhůru po silnici přicházel mladý muž, jako člověk, co se vynořuje ze sna či vystupuje z mírných vln podél klidného moře, až se ocitne v podivné krajině a hledí na opuštěný Dům, jako by věděl, ale nevěděl, co kdysi ukrýval.

Vítr se pohnul v pustých stromech a ptal se.

Pozorně naslouchal a odpověděl:

"Tom," řekl. "Jsem Tom. Znáš mě? Vzpomínáš?"

Větve stromu se zachvěly vzpomínkou.

"Jsi teď tady?" řekl.

Téměř, zazněl šepot v odpověď. Ano. Ne.

Stíny se pohnuly.

Přední dveře Domu zakvilely a zvolna se otevřely. Zamířil k patě schodů vedoucích nahoru.

Průdch komína uprostřed Domu skrýval dech mírného povětří.

"Když půjdu dovnitř a počkám, co pak?" Zeptal se a pozoroval široké průčelí Domu, aby dostal odpověď.

Přední dveře se pohupovaly v závěsech. Pár zbývajících oken se mírně chvělo v rámech a odráželo první hvězdy soumraku.

Slyšel, ale neslyšel víření kolem uší.

Jdi dovnitř. Čekej.

Položil nohu na dolní schod a zaváhal.

Prkna Domu se od něho odklonila, jako by ho chtěla přitáhnout blíž.

Udělal další krok.

"Já nevím. Co? Koho to hledám?"

Ticho. Dům vyčkával. Vítr vyčkával ve větvích.

"Annu? To ji? Ale ne. Ta je dávno pryč. Ale byla tu jiná. Téměř jsem znal její jméno. Co...?"

Prkna Domu zasténala netrpělivostí. Pohnul se na třetí schod a pak celou cestu až nahoru, kde zůstal stát, balancoval u dokořán otevřených dveří, kde se povětří nadechovalo, jako by ho chtělo odvanout. Ale on stál velmi klidně, oči zavřené, pokoušel se zahlédnout tvář za víčky.

Téměř jsem znal jméno, myslel si.

Dovnitř. Dovnitř.

Vkročil do dveří.

Téměř okamžitě se dům sesedl o pouhou čtvrtinu palce, jako by na něj dolehla noc či připlul mrak a zatížil střechu horního podkroví.

V podkrovních výšinách spočíval sen uvnitř dřímoty v těle.

"Kdo je tam?" zavolal tiše. "Kde jsi?"

Podkrovní prach se vznesl a klesal v čerění stínu.

"Ach, ano, ano," řekl konečně. "Teď už vím. Tvé požehnané jméno."

Vykročil k úpatí schodů vedoucích vzhůru měsíčním svitem k vyčkávajícímu podkroví Domu.

Nadechl se.

"Cecy," řekl konečně.

Dům se zachvěl.

Na schodech zářil měsíční svit.

Stoupal vzhůru.

"Cecy," řekl naposledy.

Přední dveře se zvolna, zvolna pohnuly a pak sklouzly a pak velice tiše zapadly.

Kapitola dvacátá třetí

DAR

zvalo se zaklepání na dveře a Dwight William Alcott vzhlédl od rozložených fotografií, které právě poslali z nějakých vykopávek za Karnakem. Cítil se obzvláště dobře nasycen, vizuálně, jinak by byl na zaklepání nereagoval. Kývl, což zřejmě jako signál stačilo, protože dveře se okamžitě otevřely a vstoupil plešatec.

"Vím, že je to nezvyklé," řekl asistent, "ale je tu nějaké dítě."

"To je nezvyklé," pronesl D. W. Alcott. "Děti sem obvykle nechodí. Schůzku nemá dohodnutou?"

"Ne, ale tvrdí, že až uvidíte dar, který pro vás má, dohodnete si s ním schůzku, dodatečně."

"Nezvyklý způsob domlouvání schůzek," zadumal se Alcott. "Měl bych to dítě přijmout? Chlapec, že ano?"

"Geniální chlapec, jak mi říkal, co přináší starověký poklad."

"To je na mě příliš!" Ředitel se smál. "Pusťte ho dovnitř."

"Už jsem tu." Timothy mezi dveřmi cupal kupředu s hlasitým chřestěním materiálu, který nesl pod paží.

"Posaď se," vybídl ho D. W. Alcott.

"Pokud vám to nevádí, zůstanu stát. Ona by nicméně mohla chtít dvě židle, pane."

"Dvě židle?"

"Pokud vám to nevádí, pane."

"Přineste ještě jednu židli, Smithi."

"Ano, pane."

A byly přistaveny dvě židle a Timothy zvedl dlouhý, balzově lehký dar a položil ho na obě židle, kde bylo to zabalené vidět v dobrém světle.

"Nuže, mladý muži."

"Timothy," doplnil chlapec.

"Timothy, mám mnoho práce. Pověz, o co se jedná, prosím."

"Ano, pane."

"Nuže?"

"O čtyři tisíce čtyři sta let a devět set milionů smrtí, pane..."

"Proboha, to je ale trefná odpověď." D. W. Alcott mávl na Smitha. "Ještě jednu židli." Přinesli židli. "Teď se opravdu musíš posadit, synu." Timothy se posadil. "Řekni to ještě jednou."

"Raději ne, pane. Zní to jako lež."

"A přesto," pronesl D. W. Alcott zvolna, "proč jen ti věřím?"

"Mám už takovou tvář, pane." Ředitel muzea se naklonil blíž a prohlížel si chlapcův bledý a napjatý obličej.

"Bože," zamumlal, "to máš."

"A co to máme tady?" pokračoval a pokývl směrem k tomu, co vypadalo jako katafalk. "Znáš slovo papyrus?"

"Každý ho zná."

"Chlapci, hádám. Má co dělat s vyloupenými hrobkami a Tutanchamonem. Chlapci znají papyrus."

"Ano, pane. Pojd'te se podívat, jestli chcete."

Ředitel chtěl, protože už byl na nohou.

Přišel a nahlédl a listoval jako archivem, list po listu sušeného tabáku, zdálo se téměř, tady a tuhle se lví hlavou či tělem sokola. Pak jeho prsty listovaly rychleji a rychleji a on se zajíkl, jako by dostal ránu do hrudi.

"Dítě," řekl a znovu vydechl. "Kde jsi je našel?"

"Ji, ne je, pane. A nenašel jsem ji, našla mě. Něco jako hra na schovávanou, říkala. Já to slyšel. Pak už nebyla schovaná."

"Proboha," zajíkl se D. W. Alcott, který teď používal obě ruce k otvírání "ran" v šustivém materiálu. "Patří tobě?"

"Funguje to na obě strany, pane. Já patřím jí, ona patří mně. Jsme rodina."

Ředitel hodil pohledem po chlapcových očích. "Zas," řekl, "ti věřím."

"Díky Bohu."

"Proč děkuješ Bohu?"

"Protože kdybyste mi nevěřil, musel bych odejít." Chlapec se nadzvedl.

"Ne, ne," zvolal ředitel. "Není třeba. Ale proč o tom mluvíš jako o ní, že jí patříš, jako byste byli příbuzní?"

"Protože," řekl Timothy, "je to Nef, pane."

"Nef?"

Timothy napřáhl ruku a odtáhl látku obvazu.

Hluboko pod škvírami mezi papyrem byly vidět sešité oči staré, staré ženy, se skrytou šterbinou vidění mezi víčky. Z jejich rtů pronikal prach.

"Nef, pane," řekl chlapec. "Matka Nefertiti."

Ředitel doputoval zpátky ke svému křeslu a natáhl se pro křišťálovou karafu.

"Piješ víno, chlapče?"

"Do dneška ne, pane."

Timothy dlouho seděl a čekal, dokud mu pan D. W. Alcott nepodal skleničku vína. Pili spolu a nakonec pan D. W.

Alcott řekl:

"Proč jsi to... ji... přinesl sem?"

"Je to jediné bezpečné místo na světě."

Ředitel přikývl. "Pravda. Nabízíš," odmlčel se. "Nef? Na prodej?"

"Ne, pane."

"Tak co tedy chceš?"

"Jen aby, pokud tu zůstane, pane, abyste si s ní jednou za den povídal." Timothy se v rozpacích zahleděl na své boty.

"Věřil bys mi, že to udělám, Timothy?"

Timothy vzhledl. "Ach, ano, pane. Kdybyste to slíbil."

Pak pokračoval, zvedl oči a upřel je na ředitele.

"Víc než to, abyste jí naslouchal."

"Ona mluví, víd?"

"Hodně, pane."

"Mluví i teď?"

"Ano, ale musíte se nahnout hodně blízko. Já už jsem na to zvyklý. Za čas budete i vy."

Ředitel zavřel oči a naslouchal. Ozvalo se zašustění prastarého papíru, kdesi, které mu zvrásnilo tvář, jak poslouchal.

"Co?" řekl. "Co je to, co většinou říká?"

"Všechno, co se dá říci o smrti, pane."

"Všechno?"

"Čtyři tisíce čtyři sta let, jak jsem povídal, pane. A devět set milionů lidí, co museli zemřít, abychom my mohli žít."

"To je spousta umírání."

"Ano, pane. Ale já jsem rád."

"To je ale hrozné, říct něco takového!"

"Ne, pane. Protože kdyby oni byli naživu, nemohli bychom se pohnout. Ani dýchat."

"Chápu, co myslíš. Ona tohle všechno ví, že ano?"

"Ano, pane. Její dcera byla Nádherná, Která Byla Zde. Takže ona je Ta, Která Pamatuje."

"Duch, který vypráví tělu a duši úplnou historii Knihy mrtvých?"

"Myslím že ano, pane. A ještě jedna věc," dodal Timothy.

"No?"

"Kdyby vám to nevadilo, kdykoli budu chtít, vstupenku."

"Abys mohl kdykoli přijít na návštěvu?"

"I po návštěvních hodinách."

"Myslím, že to se dá zařídit, synu. Bude třeba podepsat papíry, samozřejmě, a provést ověření pravosti."

Chlapec přikývl.

Muž vstal.

"Hloupé, že se ptám. Pořád ještě mluví?"

"Ano, pane. Pojdte blíž. Ne, ještě blíž."

Chlapec mírně zatáhl muže za loket. Daleko odtud, poblíž chrámu v Karnaku, zavzdychal pouštní vítr. Daleko odtud, mezi tlapami velikého lva, se usadil prach.

"Poslouchejte," řekl Timothy.

Doslov

JAK SE RODINA SHROMÁŽDILA

de беру nápady a jak dlouho trvá nápad napsat, když už ho dostanu? Padesát pět let nebo devět dní.

V případě Z prachu zrozených má materiál počátek v roce 1945 a byl dokončen teprve v roce 2000.

Nápad pro knihu 451 stupňů Farnheita jsem dostal v pondělí a první krátkou verzi jsem dopsal o devět dní později.

Takže jak vidíte, všechno závisí na okamžitém rozpoložení. Kniha 451 stupňů Farnheita byla neobvyklá a vznikla v

neobvyklých časech: v období honů na čarodějnice, které skončilo s Josephem McCarthym v padesátých letech.

Rodina Elliottů, Z prachu zrozených, začala žít v mém dětství, když mi bylo sedm. Když přišel Halloween, moje teta Neva mě a mého bratra každý rok nacpala do svého starého broučka a vyrazili jsme do Říjnové krajiny sbírat lodyhy kukuřice a polní tykve. Přivezli jsme je do domu mých prarodičů a posadili do každého rohu tykev, na verandu stvoily kukuřice, a tácy z jídelny umístili na schodiště, takže člověk musel dolů sjet namísto sejít.

Teta mě zamaskovala v podkroví oblečeného jako čarodějnicí s voskovým nosem, schovala mého bratra u paty žebříku, co vedl do podkroví, a zvala své halloweenské koledníky, aby vyšplhali vzhůru tmou, než vstoupí do našeho domu. Atmosféra byla bujará a rozpustilá. Některé z mých nejkrásnějších vzpomínek se vážou k této kouzelné tetě, jen o deset let starší než já sám.

Na takovém pozadí tet, strýců a babičky jsem začínal chápat, že něco z toho by mělo být zachyceno na papír a uchováno provždy. A tak když mi bylo málo přes dvacet, začal jsem si pohrávat s myšlenkou Rodiny, jejíž členové byli velice zvláštní, bizarní, nmoderní - kteří mohli být, ale možná nebyli upíři.

V době, kdy jsem dokončil první povídku o této pozoruhodné domácnosti, bylo mi kolem dvaceti i psal jsem pro časopis Tajuplné příběhy (Weird Tales) za fantastickou sumu půl centu za slovo. Uveřejnil jsem tam mnoho svých raných povídek, aniž bych si uvědomoval, že vytvářím příběhy, které časopis přežije až do dnešních dnů.

Když mi zvedli honorář na penny za slovo, myslel jsem, že jsem bohatý. A tak se mé povídky vynořovaly jedna za druhou a já je prodával za patnáct dolarů, dvacet dolarů, někdy dvacet pět dolarů za kus.

Když jsem dokončil "Shromáždění" (Homecoming), první povídku o své Rodině, v časopise Tajuplné příběhy ji obratem odmítl. Už předtím jsem s nimi neustále měl problémy, protože si stěžovali, že moje povídky nejsou o tradičních strašidlech. Chtěli hřbitovy, půlnoci, podivné poutníky a ohromující vraždy.

Nemohl jsem znovu a znovu vyvolávat Marleyho ducha, jakkoli jsem miloval jeho a s ním všechny ostatní duchy, co strašili Scrooga. Tajuplné příběhy toužily po přímých potomcích Poeova Sudu vína Amontilladského či po tykvočných hlavách Washingtona Irvinga.

To jsem prostě neuměl; zkoušel jsem to znovu a znovu, ale během psaní se mé povídky měnily v příběhy lidí, kteří objevili kostru uvnitř sebe sama a zděsili se jí. Či ve vyprávění o sklenicích plných podivných nepředvídatelných stvoření. Tajuplné příběhy některé z těchto povídek přijaly, váhavě, se připomínkami. A tak když do jejich kanceláří dorazilo "Shromáždění", zvolali "Dost!" a povídka se vrátila. Tenkrát jsem nevěděl, co s ní, protože ve Spojených státech existovala po podobných vyprávěních velmi malá poptávka. Jen tak jsem text poslal do časopisu Mademoiselle, kde jsem měl dříve toho roku štěstí a prodal povídku, kterou jsem jim z náhlého popudu předložil.

Uplynulo mnoho měsíců. Myslel jsem si, hm, možná se povídka ztratila. Nakonec mi přišel telegram od vydavatelů s tím, že již prodiskutovali možnost upravit povídku tak, aby se hodila do časopisu, ale namísto toho se chystají upravit časopis tak, aby se hodil k povídce!

Dali dohromady celé říjnové číslo vystavěné okolo mého "Shromáždění" a získali Kay Boylovou a další k sepsání říjnových pojednání, která by časopis vhodně završila. Najali génia Charlese Addamse, který tehdy pracoval jako nekonvenční kreslíř seriálů pro The New Yorker, a začínal kreslit svou vlastní neobyčejnou a nádhernou "Addamsovu rodinu". Vytvořil pozoruhodnou dvojstránkovou kresbu mého Říjnového domu a mé Rodiny, jak sviští podzimním povětrím a poklusalá po zemi.

Když povídka konečně vyšla, zažil jsem skvělé setkání s Charlesem Addamsem v New Yorku. Plánovali jsme spolupráci: během let budu psát další povídky a Addams je bude ilustrovat. Nakonec je všechny dáme dohromady, povídky i ilustrace, a vznikne kniha. Roky mýjely, pár povídek jsem napsal, zůstávali jsme ve styku, ale vydali se vlastními samostatnými cestami. Mé plány na případnou knihu zpozdlilo náhodné štěstí v podobě zakázky na scénář pro Bílou velrybu Johna Houstona. Ale po celé ty roky jsem se stále vracel ke svým milovaným Elliottovým. Kdysi osamocená povídka "Shromáždění" se stala úhelným kamenem, stavebním materiálem pro životní příběh Rodiny Elliottů: jejich vznik a zánik, dobrodružství a nehody, lásky a smutky. V době, kdy byla dopsána poslední z těchto povídek, milý Charles Addams už odešel na Věčnost obývanou stvořeními z jeho a mého světa.

To je v krátkosti historie knihy Z prachu zrození. Navíc bych mohl dodat, že všechny mé postavy jsou založeny na příbuzných, kteří se za oněch říjnových večerů, když jsem byl malý, toulali po babiččině domě. Strýček Einar byl skutečný, a jména všech ostatních v knize kdysi podobně patřila bratrancům či sestřenicím, strýcům či tetám. Přestože jsou dávno mrtví, ožívají znovu a vznášejí se v komínech, na schodištích a v podkroví mé představivosti, kde je udržuje upřímná láska kluka, který byl kdysi fantasticky mladý a neuvěřitelně okouzlený zázrakem Halloweenu.

Ray Bradbury
Léto 2000

Ray Bradbury
Z prachu zrození

Z anglického originálu From the Dust Returned
přeložila Jana Pavlíková.
Přebal a vazba Ricardo a Baronet.
Ilustrace na přebalu Valentino Sani.
Ve spolupráci vydal Knižní klub - Euromedia Group, k. s.
a nakladatelství Baronet a.s.
v Praze roku 2002 jako svou 1 682. publikaci.
Počet stran 192. Sazba Ricardo, Praha.
Tisk Tiskárny Vimperk a.s., Boubínská 483, Vimperk.
Vydání první.

1 Shakespeare: Hamlet; překlad E. A. Saudek, Mladá fronta 1963
- 2 -